శ్రీ

[illegible] శాస్త్రి

(ఉపాధ్యాయుడు - సంస్కృతపాఠశాల,

తెనాలి

*

ప్రకాశకులు :

శ్రీ వాసవీ కన్యకాపరమేశ్వరి దేవస్థానము కమిటి

తెనాలి

[వెల ౦-౮-౦

భారతీ ప్రెస్, తెనాలి.

1941

మా రః శ్రీ విమర్శ

శ్రీదేవీచరణసహస్రపత్రశ్రీ

శ్రీవరివస్యాలక్ష్మి

గ్రథయిత

జమ్ములమడక మాధవరామ శర్మ

శ్రీ

వీర భారతి

విశ్వమంతయు దేవీవిలాసముతో శోభించుచున్నది. దేవీస్వరూపము నానాస్వభావములలో భాసించుచున్నది. ప్రపంచమంతయు నేదేని విధమున పరాశక్తి నారాధించుచున్నది. శ్రీదేవీతత్త్వమును భారతభూవాసులు హృదయమున ధరించినారు. బహిరావిష్కార మొనరించుకొనినారు. విశ్వమునం దారోపించికొని యారాధించినారు. ఇతర దేశీయులు భారతీయులవలె శక్తి ప్రభావవిశేషముల నవగాహము చేసికొనలేదు. భారతదేశమునందు వస్తుసముదాయమంతయు దేవీస్వరూపముగా భావింపబడుచున్నది. దేవ్యాయతనము లనేకములు వెలయుచున్నవి. భారతదేశమున నానావిధముగ పూజాసంప్రదాయములు శోభించుచున్నవి.

ఆంధ్రదేశమునందలి భక్తులనేకులు దేవీతత్త్వము ననేక విధముల నుపాసించుచున్నారు. వారందరును ధన్యులు. ఇతరులకును ధన్యత్వము నాపాదించుటకు దేవ్యుపాసనకు [illegible] విశిష్టచిహ్నము లనేకములున్నవి. అట్టి దేవీమందిరముల నారాధించి భక్తిభావముల సఫలముగ చేసికొనినవార లనేకులున్నారు.

విశ్వబ్రాహ్మణులు వంశమందు శ్రీ పరమేశ్వరి కన్యకగా నవతరించినది. కన్యకాస్వరూపమున శోభించిన శ్రీదేవిని విశ్వకర్మ లారాధించుచున్నారు. ఆరాధింపుచునేయు చున్నారు. [illegible] సంపద్విభవములతో శ్రీకన్యకాపరమేశ్వరిపూజలు తెలుగునాట విరాజిల్లుచున్నవి. వీని శోభా సమృద్ధివలన నాంధ్రజనులందరును దేవీశ్రద్ధ యందే [illegible]

చినదనుట సత్యదూరముకాదు. ఇందు వైశ్యులుత్తములగుట హేతువు. వారిపై లోకము కృతజ్ఞభావమును సూచింప వలయును. అట్టి వైశ్యశ్రేష్ఠులకు నాధన్యవాదములు.

ఆంధ్రదేశములో శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరీ మహోత్సవము లతివైభవముగా జరుగుచున్నవి. మా యూరు (తెనాలి) పట్టణమున జరుగు మహోత్సవములందు విశిష్టతయున్నది. ఆవిశేషమును జూచి సంతసించువార లనేకులున్నారు. ఇచటి యుత్సవములు ఆదర్శరూపమున నున్నవి. కొందరు వీని ననుసరించు చున్నారు.

తెనాలి కన్యకాపరమేశ్వరీ మహోత్సవములు సర్వసామాన్యముగా దేవీశ్రద్ధను సంపాదించుచున్నవి. పరమేశ్వరి ఆలయమునకు సంబంధించిన సత్రము సన్నిహితముగా నుండుట, అందు దేవీప్రభావ ప్రసారములను విశదముచేయు వివిధోపన్యాసములు కావింపబడుట, వేలకువేలుజను లపార ముదము వహించుచున్నారు. ప్రస్తుతము దేవీభక్తులగుచు వైశ్యప్రముఖులు దేవీమందిరమును సత్రమును పూర్వాధిక మనోహరముగా జేసి కన్యకామహోత్సవముల జేయించుచున్నారు. ఈవిషయమున అచటి కమిటీవర్గమును అందలి కార్యదర్శులును నిర్వాహకులును ప్రశంసింప దగియున్నారు. శ్రీదేవీమహాత్మ్యమును వెల్లడించు విశిష్టపూజలు వైశ్యభక్తులచే జేయింపబడుచున్నవి.

శ్రీదేవీదీక్షానమస్యా భావనానుత్తరాధికారిత్వమును సంపాదింపజేసిన శ్రీశ్రీశ్రీ ౧౦౦౦౮ జగద్గురు శ్రీ కల్యాణానంద భారతీమహంతాచార్య మహాస్వామి పాదుల మహా

దేశనాకటాక్ష ప్రసృతి అస్మచ్ఛ్రీ విమర్శ ప్రకాశభావమున హేతువు. వినేయుల వినయభావమున స్వాతఃస్మరణీయపాదులు మహాదేశికోత్తముల మనుబీజములు బీజము. తదంతర్గమే మను సమున్మిషితముకాగా నేనుత్సుకత్వము వహించితిని.

ఇచటి శ్రీశ్వధర్మనియుక్తుల ప్రోత్సాహము ననుసరించి పరమేశ్వరీ సన్నిధానమున నవరాత్రములందు నేను శ్రీదేవి వరివస్యావిశేషముల నుపన్యాసరూపమున జెప్పితిని. అవి గ్రంథరూపముగా నుండవలయునని మా యనేకసామాజిక మిత్రులకోరిక. ఆయుపన్యాసముల సారాంశము 'శ్రీ' రూపము వహించినది. దేవీభక్తుల సందర్భానుసారముగ నుండుటకై దేవీస్థానపు కమిటీవారు దీని ముద్రణవిషయభారమును సానుగ్రహముగా వహించి నావిమర్శకు ప్రకాశమిచ్చినచేత సర్వమును విశదము చేసినారు. కమిటీవారి యుదాత్త సత్సంకల్పము ఆదర్శప్రాయమై విశిష్టభావమును ప్రకటము చేయుచున్నది. శ్రీకన్యకాపరమేశ్వరీదేవి యనుగ్రహము సంపన్నవ్యక్తులను సంపాదింపజేయు గావుత మని సాంజలిబద్ధ సంప్రార్థనము చేయుచున్నాను.

శ్రీభారతీపరస్పర సామరస్యము లోకవిఖ్యాతము. మా 'శ్రీ' కి మా యుగ్మనాళి 'భారతీ' ప్రాసంగికము ననుసరించి కాలమున వచ్చి నిస్సందేహముగ సంపదనిచ్చినది. 'భారతీ' శ్రీ ప్రకాశమున ఆయుధమగాస్యతమని యాశీర్వచనమును గొనపుచున్న సమరసముగ విషయమువాతీత ననుగ్రహించిన వారందరికి నమోవాకము.

వృష. భాద్రపద
కృష్ణ షష్ఠి శుక్రవారము
12—9—1941

శ్రీ మాధవరామ శర్మ.

మా యీ శ్రీ ప్రకాశసమున్మేషమునకు

౧ అస్మన్మహాదేశికులు జగద్గురు శ్రీకల్యాణానంద భారతీ మహాంతాచార్య మహాస్వామి పూజ్యపాదుల కటాక్ష ప్రసృతి

౨ శ్రీదేవీనిత్యానుగ్రహము

౩ అస్మదీయమగు ఆత్మశ్రీసంస్కారము

౪ మా పితృపాదుల వాత్సల్యభరము

౫ శ్రీదీక్షాదక్షుల సంవాదభరవరభాషితములు

౬ ధార్మికపత్రికల కల్యాణసందేశములు

౭ తాంత్రికగ్రంథార్థములు

౮ అస్మద్గురుచరణసముపదిష్టతంత్రశాస్త్రరహస్యములు

౯ శ్రీ వాసవీ కన్యకాపరమేశ్వరీ దేవీనిలయ ధర్మపాలనాధికారనియుక్తులు తెనాలి వైశ్యసభ్యాదులు అను నవకము మూలాధారము

ఆదరముతో శ్రీ గ్రంథప్రకాశకులు శ్రీ విషయమునగల సకలాధికారములను మాయాయత్తము చేసినాను. మఱల శ్రీ ముద్రణమభిలషించువారు వస్నడుగవలయును.

శ్రీ మాధవరామ శర్మ
వైస్ ప్రిన్సిపాల్,
సంస్కృతకళాశాల, తెనాలి.

శ్రీ

(శ్రీ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

గాని [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] గాని [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (శ్రీ) [illegible]

[illegible]

తెలియుటకు ఏకోన్ముఖములగును. పరదేవీస్వరూప రహస్యము తెలిసినప్పుడే పరమానందము ప్రాప్తించుట ప్రమాణికులలో ప్రసిద్ధమై యున్నది. ప్రపంచమున గోచరమగు నట్టి పదార్థమంతయు బ్రహ్మరూపమే. సాధకుల చిత్తావలంబమునకై పరమాత్మ అనేక విభూతులను కల్పించి యున్నాడు. సర్వవిభూతులందును పరబ్రహ్మ సమానముగ ననే భాసించును. దర్పణము మణి జలము మొదలగు ఉపాధుల శుద్ధితారతమ్యానుసారముగా బ్రహ్మస్ఫురణములో కూడ తారతమ్యము భాసించును. ఉపాధిభేదమున ప్రతిబింబము భిన్నమైయుండుట సహజధర్మము. ఈ తరతమ భావము ఉపాధిగతమే కాని బ్రహ్మగతము కాదు. ఆ బ్రహ్మస్ఫురణ తారతమ్యము ననుసరించి విభూతులలో తారతమ్యముత్పన్నమగుచున్నది. ఇత్యాది పరమార్థశాస్త్ర సిద్ధాంతము. ఆ యా ఉపాధులతో కూడుకొనిన బ్రహ్మచైతన్యము లోకమునకు ఉపాస్యము. ప్రకృతిగుణములను ఉపాధిగా పొందిన శివకేశవాదులు ఉపాస్యులగుదురు. గుణత్రయముయొక్క సామ్యావస్థను ఉపాధిగా చేసికొని శ్రీభగవతి మహామాయాస్వరూపిణి సర్వోత్తమ విభూతిగా రాణించుచున్నది. ఆ భగవతీ విభూతిని ఉపాసించుటయే ముఖ్యము. ఈ విషయమై ఆగమశాస్త్రములలో విస్తృతములగు విశేషములున్నవి. ఈ విధముగా అఖిలభారతవర్షమున దేవి ఉపాసనా సంప్రదాయము అత్యంతము ప్రాచీనమై యున్నది. ప్రబలమై ప్రకాశించుచున్నది. అంతేకాదు శైవ వైష్ణవాది

మాధవ

(శ్రీ)

సంప్రదాయములలో కూడ శక్త్యుపాసన అఖండరూపములో అనుస్యూతమై యున్నది. సూక్ష్మదృష్టితో పరిశీలించినచో ఈవిషయము విస్పష్టము కాగలదు. ప్రస్తుత విషయమును సాంగోపాంగముగా ప్రతిపాదించుటలో పురాణ తంత్రాది గ్రంథములు అనేకములుగా ప్రసిద్ధములై యున్నవి.

పరమేశ్వరుని ఆనందమయశక్తి యొక్క స్వరూప బోధకములైన మంత్రములు వేదమున అనేకములు గలవు. ఈ అఖండానంద స్వరూపమును స్వీకరించియుండు శక్తికి 'అదితి' అని రహస్యనామము గుర్తింపబడినది. ఆ అదితియే సర్వదేవతల కన్నతల్లియై యున్నది. ఆ అదితి గంధర్వ మనుష్య పితృదేవతాసుర లకు సంపూర్ణభాగ్యమూలమగుటను (శ్రీ) నామముగా వ్యవహరింపబడుచున్నది. ఆ (శ్రీ)శక్తి విశేషము బ్రహ్మీ సావిత్రీ గాయత్రీ సరస్వతీ మొదలగు నామములచే వ్యవహరింపబడినది. ఆ అదితి స్వరూపమును వివరించుటకై ప్రవర్తించిన పురుషులు ఆదిత్యు లని పేరు. ఆ అదితికి దితి సవతి. ఆ అదితి పుత్రులు దేవతలు. అదితి దితి సవతులు. దైత్య దానవులు అదిత్యులు. అసురదానవులు సురలు. దేవాసుర సంగ్రామములు ద్వారా శక్తి పాతము లెన్నియో జరిగినవి. శక్తి పాతము లను విచ్ఛేదము చేసికొనువారికి యుక్తి పురాణ త్రయ ములు సవిస్తరముగా వర్ణింపబడినవి. సంగ్రహముగ సర్వ శక్తులకును అదితియే మూలము. మాతృభావము ... సారాంశముగా గ్రహింపవచ్చును. ... చమత్కృతితో సూక్తములో శక్తికి సంబంధించిన ...

మహాభా

శ్రీ

భావము చక్కగా చిత్రింపబడినది. ఇక ఋగ్వేదమున శ్రీ శక్తివాదమును స్థాపించునట్టి సూక్తములు అనేకములు కలవు. యజుర్వేదమునకు సంబంధించిన అగ్నిరహస్య కాండములో యజ్ఞవేదికపై ఇష్టకములను పేర్చునట్టి మంత్రములలో శ్రీ విభూతి చెప్పబడుచున్నది. ఈ జగత్తును ఉత్పాదించునట్టి సర్వస్థానీయమగునట్టి విచిత్ర చిచ్ఛక్తిని సుమతిపదముచే చెప్పబడిన విశ్వజ్ఞ్యను నే.ం. ఆద్యశక్తి ఏకవిధమే. ఆయినను బహువిధోపాస్యమానది." "ఈ గ్రంథములో అచటి సంవిధాన రమణీయత భాసించుచున్నది. బ్రహ్మాండంతటను అజ్ఞానాంధకారమే ఆవరించినది. అప్పుడు పగలు రాత్రుల భేదములేదు. అప్పుడు సూర్యచంద్రాదులు వ్యక్తము కాలేదు. అసత్ప్రదార్థమును లేదు. కేవలము బ్రహ్మయే శాంతిశివరూపమున స్థిరముగాయుండెను. అప్పుడు జగమునంతను ఉత్పాదించునట్టి పవిత్రమగు ప్రాణశక్తిరూపమగు అక్షర తేజము ఉన్ముఖమైనది. దానినుండి సనాతన ప్రజ్ఞ శ్రీగా స్ఫురణ ప్రకటమైనది. ఈవిధమున శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్తులో చెప్పబడుచున్నది. ఛాందోగ్యములోకూడ పరవేద్యమునందు లీనమగుట శ్వేతకేతూద్దాలక సంవాదములో చెప్పబడినది. వేదములు సంహితలలో దేవతామయియగు శక్తియొక్క స్పష్టమగు ఉపాస్యత్వము ప్రకటితమైనది. బ్రాహ్మణములలో ఆరణ్యకములలో బ్రహ్మచైతన్యముయొక్క శుద్ధశక్తి గాయత్రి సావిత్రి సరస్వతి మొదలగు నామములతో వ్యవహరింపబడినది. బ్రహ్మస్వరూపమును గాయత్రి మంత్రముల ద్వారా

మును రక్షణచేయు శక్తికి గాయత్రి అనిపేరు. ఆ ఆదిత్యుని
తేజస్సును భర్గస్సంజ్ఞతో వ్యవహరించుచుందురు. గాయత్రీ
దేవియే భరణ రమణ గమనము [illegible] భర్గస్సుగా
తేజోమయముగా [illegible] మొదలగు నామములచే వ్యవహ
రింపబడినది. విశ్వమంతయు ఆ వేదమునందే [illegible] నది.
అందువలన గాయత్రి సావిత్రి యగుచున్నది. ఆ వేదమాత
బ్రహ్మానందము [illegible] సరస్వతీ
నామమును పొందినది. ఆ బ్రహ్మశక్తి [illegible]
ముగు [illegible] బ్రహ్మ [illegible]
ప్రకాశము చేయునది [illegible]
చున్నది. గాయత్రి [illegible]
నదిగను [illegible]
వేదత్రయ [illegible]

శ్రీ [illegible]
దాహా [illegible] బ్రహ్మ [illegible]
ధించిన స్వభావ [illegible]
[illegible]
[illegible] గా [illegible] బడినది.
[illegible] పారిభాషిక నామములుగా
వేదాంత శాస్త్రములు ప్రసిద్ధములై యున్నవి. [illegible]
నాదములు తంత్ర శాస్త్రములలో శక్తివాదమునకు సంబంధిం
చిన పారిభాషిక నామములు. వ్యాకరణ శాస్త్రమునందలి
శబ్దబ్రహ్మవాదములను శాక్తవాదమునకు ప్రయుక్త మైన

ములు. బీజబిందు నాదాంశములను సూచించునది పరాశక్తి. ఈసంపూర్ణ ఆకృతికి అధిష్ఠానదేవత యగు దేవి త్రిపుర యన బడుచున్నది. దీని సర్వాంశ వివరణము ప్రస్థానమును శ్రీ విద్యలో సుస్పష్టము. ఈ త్రిపురఫధానములలో అధిష్ఠానముగా నున్న పరాదేవియే ఆరణ్యాక గ్రంథములలో సుభగసుందరి అంబిక మొదలగు నామములచే వ్యవహరింప బడుచున్నది. ధర్మార్థ కామములను ఐశ్వర్యధర్మయశః శ్రీజ్ఞానవైరాగ్యము లను దివ్యగుణములను ప్రధానము చేయునదియగుట సుభగ యనబడును. ఉపాసనావర్ణన మొనరించునట్టి సౌభాగ్య కాండ అథర్వవేద భాగముగా చెప్పబడుచున్నది. అచట నున్న మంత్రములలోని మూలార్థము యజ్ఞవిద్యావిషయము ముగా నున్నప్పటికి వాని ఆధ్యాత్మికార్థము దేవి ఉపాసనా విషయికముగనే యున్నది. ఆమంత్రములతో సంబంధముగల పరశురామ కల్పసూత్రము ఆ అనుష్ఠానపద్ధతిని సూచించును. ఇట్టి వనేకములు ఉపలబ్ధము లగుచున్నవి. జగదుత్పాదనము చేయు బ్రహ్మశక్తికి త్రిపుర యని పేరు. పరవస్తుబోధను కల్గు చేయునది అగుటవలన ఈనామము సార్థకము. శ్రీ విద్య అని రెండవ పేరు. బ్రహ్మచైతన్య స్వభావధర్మయగు శ్రీ శక్తిని బోధించునట్టి ఉపనిషత్తు లనేకములు కలవు. త్రిపుర త్రిపురాతాపిని దేవి బహ్వృచభావన సరస్వతీ హృదయ సీతాసౌభాగ్యలక్ష్మి కాంతితార అద్వైతభావ అరుణకాల శ్రీ విద్యాలంకారము లనెడు ఉపనిషత్తులు శ్రీ స్వరూప ప్రతిపాదకములు. కాళికాల శ్రీవిద్యాతారకములు

తంత్రశాస్త్రము ననుగూర్చి [illegible] పాశ్చాత్య [illegible]గా
విమర్శకులు తలమునమున్నారు. [illegible]
ములు బ్రాహ్మణములందు [illegible] అవి వేదభాగము
లనుటలో సందేహము లేదు. త్రిపుర తాపినీ ఉపనిషత్తులో
శ్రీవిద్యా పంచదశాక్షరీ మహామంత్రము ఉదాహరింపబడినది.
దేవీపూజలోని స్థూల సూక్ష్మ [illegible]
నవి. గాయత్రీమంత్రమునకు [illegible]
డుట ప్రతిపాదింపబడినది. [illegible]
లలో సాక్షాత్కారముగా [illegible] శ్రీవిద్యా
పంచదశీ మహామంత్రము [illegible]
దాయములోని [illegible] విద్యలు [illegible]
వివేచించుట [illegible]
[illegible] శ్రీవిద్యా
[illegible]
[illegible]. శ్రీ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
సరము. [illegible]
ము ముఖ్యముగా [illegible]
[illegible]
విధముగ స్వీకరించు [illegible]

[illegible]

శ్రీ

వికి నాల్గు పాదములు కలవు. వానినన్నిటిని బుద్ధిమంతుడగు బ్రాహ్మణుడు తెలియగలడు. కాని మూడుపాదములు గుహా గుప్తములై యున్నవి. మిగిలిన నాల్గవపాదమును మాత్రము మానవప్రాణి తెలియును. ఈశ్లోకమునకు బహుగ్రంథములందు అనేక వివరణలు కలవు. మంత్రశాస్త్రమునందుగూడ వాక్కు, బ్రహ్మశక్తి పరాపశ్యంతి మధ్యమా వైఖరీయని నాల్గుపాదములు. మొదటిమూడును బుద్ధిమంతులకుగూడ గుహలో గుప్తములై యున్నవి. వైఖరీవాణి మాత్రము మనుష్యులకు ప్రత్యక్షమగును. అగ్నికన్న వేగముగల ప్రాణశక్తి సూక్ష్మమైన వాగ్దేవి. వ్యాకరణశాస్త్రములోని శబ్దబ్రహ్మ మహాప్రాణ శక్తికి పర్యాయపదము. శక్తిసంగమతంత్రము సౌభాగ్యభాస్కరము అనేకవిధములగు సూత్రగ్రంథములు వెలువడినవి. పరశురామ కల్పసూత్రములో శాస్త్రాచార విచారములు విస్తృతముగా చెప్ప బడియున్నవి. మూలదత్తసంహితలోనున్న పదునెన్మిదివేల శ్లోకములను పరశురాముడు సూత్రించినాడని చెప్పబడినది. పరశురామ కల్పసూత్రము శాక్తవిధాన రహస్యములను స్పష్టముచేయు ఉత్తమగ్రంథము. శాక్తసిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించునట్టి అగస్త్యనిశక్తిసూత్రములు భగవచ్ఛక్తిసూత్రములు నాగానంద శక్తిసూత్రములు ప్రత్యభిజ్ఞాన శక్తిసూత్రములు శాక్త మీమాంసా దర్శనము శ్రీ విద్యారత్న సూత్రములు, శాక్తవాదమునకు సంబంధించిన సూత్రగ్రంథములుగా గ్రహింపతగియున్నవి. పైననిరూపించిన వైదికసూత్రగ్రంథములను భాస్కరాచార్యాదుల భాష్యములును శ్రీతత్త్వమును తెలియచేయునవియై ప్రసిద్ధిపొందియున్నవి.

శ్రీ

తంత్రగ్రంథములందు ప్రధానముగా శ్రీవిద్యోపాసనము
గోచరమగుచున్నది. పరమేశ్వరీస్వరూపము తంత్రగ్రంథము
లందు ప్రధానముగా [illegible]యున్నదని [illegible]
మహిమ చెప్పుచున్నది. శ్రీ[illegible] ఆగమ[illegible]
ములయందలి ఆవిర్భావ [illegible]. [illegible]
పట్టులో పంచదశాక్షరీ విద్యా[illegible]. [illegible]
బింబము [illegible]
ఆమ్నాయ[illegible]
బ్రహ్మ[illegible]
విద్యా[illegible]
ఆ[illegible]
చెప్పుచున్నారు. ఆ [illegible]
రంగా బ్రహ్మవిద్య ప్ర[illegible]
లందు [illegible]
[illegible]
మున బ్రహ్మవిద్య ప్రకటమగును. [illegible]
[illegible] ఆగమ[illegible] చెప్పబడినది. [illegible]
[illegible] స్వరూపమును [illegible] ఆగమ[illegible]
చున్నది. [illegible]
కాండ ద్వారా [illegible] స్వరూపమును [illegible]
జ్ఞానకాండ ద్వారా [illegible] స్వరూపమును [illegible]
చున్నది. కాని [illegible] ఆగమములు [illegible]
ఏకార్థమును సంపాదించి వ్యవహార [illegible] పరమార్థము[illegible]

మానవ

మును సంపాదించును. సామాన్యముగా ఆగమ గ్రంథములు ఆ యా దేవతలయొక్క ప్రధానవాదములను నిరూపించుచు చున్నవి. శైవ వైష్ణవ గాణపత సౌర బౌద్ధములు తమ తమ ఆగమ గ్రంథములలో నిరూపణముపొంది యున్నవి. అయినప్పటికి వాని యన్నిటియందును శ్రీ శక్తివాదము రూపాంతరమున ప్రవేశముపొంది కన్పడుచున్నది. శ్రీశాక్త మెచట ప్రధానముగా నిరూపింపబడినదో దానికి తంత్ర మని పేరు. తంత్ర గ్రంథములందు ఈ క్రింది విశేషములు కూడ విస్పష్టము చేయబడును.

ఆ యా దేవతను సంబంధించిన స్వరూపము గుణము కర్మము మొదలగువానియొక్క పరిచింతనముండును. ఆ యా దేవతల మంత్రోద్ధారమును స్పష్టము చేయబడును. ఆ మంత్రా నుసారముగా యంత్రము దేవతాధ్యానము దేవతోపాసనను సంబంధించిన పటలము పద్ధతి కవచము నామసహస్రము స్తోత్రము నియతరూపముతో నుండును. ఇట్టి తంత్రము లనేకము లున్నట్లు తెలియుచున్నది. కాని ఇప్పటికాలమున కొంతయే ఉపలబ్ధమగుచున్నది. తంత్రములలోని అభ్యాసములు సంప్రదాయములు మంతవ్యములు. సృష్టి ఆరంభము నుండి గురు శిష్య పరంపరలోనని గుహ్యోపదేశముగా నున్నవి. వీనికి ఆత్యంతికవినాశము కలుగదు. యుగధర్మానుసారమున తంత్రముల ఆదేశ మాది గురువులవలన సిద్ధగురువులవలన మానవులకు శ్రీ గురువులద్వారా ప్రకటనమగుచుండును. తన తల్లియొక్క జారత్వము తనకు తెలిసియున్నను పుత్రుడు

గుప్తముగా నుంచునుగాని స్పష్టమొనరింపడు. అట్టి తాంత్రికులును తగిన అధికారి లేకపోయినచో తంత్రోపదేశమును ఉపదేశింపరు. సత్సంప్రదాయమున ఉపదేశముపొందిన శిష్యుడు తన సాధనసిద్ధిక్రమమున సిద్ధపదమును పొందును. అంతమున పూర్ణాభిషిక్తుడగును. సత్యయుగమునందు దేవతలకు హైమవతీ ద్వారమున బ్రహ్మవిద్య ఉపదేశింపబడినది. త్రేతాయుగమునందు వశిష్ఠవిశ్వామిత్ర జనక పరశురామాది మహాత్ముల ద్వారా బ్రహ్మవిద్యోపదేశము జరిగినది. ద్వాపరయుగమున శ్రీకృష్ణుడు ఆగమవిద్య నుపదేశించినాడు. ఇప్పటి ఈ కలియుగమందు శ్రీపూజ అనేక వ్రతములు ఒనరింపవలసినదిగా తెలియుచున్నది.

శక్తివిషయికమగు ఆగమశాస్త్రము మూడు ప్రస్థానములలో విభాగింపబడి యున్నది. సత్వరజస్తమోగుణము లాధారముగా ఆగమములని తంత్రములని డామరములని చెప్పబడుచున్నవి. ఆ యా విభాగమందనేక గ్రంథములు కలవు. చతుష్షష్టితంత్రములందు అనేక వ్యావహారికములైన విద్యలు పారమార్థికవిద్యలును కన్పడుచున్నవి. ఈ తంత్రముల విచారణలో వైదికము వైష్ణవము శైవము దక్షిణము వామము సిద్ధాంతము కౌలము అనెడు ఆచారభేదములు కన్పడుచున్నవి. వీనన్నిటిలోను వైదికసిద్ధాంతము శాస్త్రసమ్మతముగా నున్నది. తాంత్రికవిశేషములు సామయికములని కౌలములని మిశ్రములనియు విభాగింపబడుచున్నవి. సామయికములు వశిష్ఠ సనక శుక సనందన సనత్కుమార సంహితలుగా

శ్రీ

ఉన్నట్లు తలచుచున్నారు. ఈ విధింటిని ఆధారముగా
చేసికొని భగవత్పాద శంకరాచార్యులు శ్రీవిద్యాసమారాధన
మొనరించినట్లు తెలియుచున్నది. అవన్నియు సులభముగా నేడు
లబ్ధములగుట లేదు. వైదికాచారము సమయాచారము కౌలా
చారము చివరిది. శక్తిపూజలో ప్రధానము ముఖ్యమైనవి తత్త్వ
ములు అముఖ్యములని కొందరి సిద్ధాంతము. కౌలాచారము
పంచమకారములతో సంబంధించి యున్నది. సమయాచారము
లేకనే చేయవలసిన ఆచారములున్నవి. ఇవి అన్ని హేతు
హేతువులు. అవి నిందాపాత్రములు. దక్షిణ శక్తివాదము
నకు సంబంధించిన నిబంధనలు శివాగమములు అనేకములున్నవి.
పైన చెప్పబడిన గ్రంథములకు భాష్యములు వ్యాఖ్యానములు టీకలు
వ్యాఖ్యానము లనేకములు కలవు. అనేక పురాణములలో
శక్తివాద విశేషములు సులభములై యున్నవి. సిద్ధిభావము
పొందిన అనేక మహాసీయులు మనోహరములగు స్తోత్రము
లను ప్రకటించియున్నారు. వానియందును శ్రీ తత్త్వము
తెలియతగి యున్నది. మార్కండేయ పురాణమును లింగ
కూర్మాది పురాణములలో శక్తివాదము విపులముగా చెప్పబడు
చున్నది. శ్రీ దేవీభాగవతము విస్పష్టముగా శక్తి శాసనములను
గోచరము చేయుచున్నది. ఇవియే కాక ప్రాచీన గ్రంథముల
న్నిటిని పరిశీలించి రచింపబడిన గ్రంథము లనేకము లున్నవి.
ఉత్తరామ్నాయ విషయికమగు కాశ్మీర శైవాద్వైత గ్రంథ
ములలో శక్తివాదము స్పష్టముగా కన్పడుచున్నది. శివసూత్రములు
తంత్రాలోకము పరాత్రింశిక ప్రత్యభిజ్ఞాసూత్రము మాలినీ

శ్రీ

విజయము కామకళావిలాసము స్పందకారికె మొదలగునవి
శక్తి తత్త్వబోధక గ్రంథములు. వీనియందు సామాన్యముగా
సత్కార్యవాదము [illegible] యున్నది. అవి అన్నియు సంవి
త్సిద్ధాంతమును అనగా శక్తి వాదమును ఆధారము చేసికొని
ప్రవర్తించినవని చెప్పుట నిస్సంశయమున్నది. అయినను [illegible]
సత్కార్యవాదమును వేరుగా ప్రతిపాదించిరి. శ్రీ తత్త్వ
చింతామణి గ్రంథమున [illegible] శ్రీ [illegible]
స్పష్టముగా నున్నది. ఈ గ్రంథములో [illegible]
[illegible] ప్రతిపాదింపబడినది. [illegible]
[illegible] గ్రంథములు [illegible]
[illegible] యున్నది. [illegible]
[illegible]
అనువాద [illegible] యున్నది.

[illegible] శ్రీ
శక్తి [illegible] యున్నది. [illegible]
[illegible] ఉన్నది. [illegible]
[illegible]
[illegible] యున్నది. [illegible]
[illegible]
శ్రీ [illegible]
[illegible] యున్నది.
[illegible] విధానములు అయిన
తంత్రములు [illegible] సంప్రదాయములు [illegible]
అవలంబించినవి. [illegible] భారతదేశమందు శాక్తసంప్ర

మాధవ

దాయము మాత్రము ఇంకను రమణీయముగు రహస్యముగా నిలచి యున్నది. తంత్ర గ్రంథములందు శాక్తతంత్రములే ప్రసిద్ధములై యున్నవి. అన్ని దేవాలయములందును సవిశేషముగా నున్నవి. మహాశక్తియొక్క సనాతనాస్తిత్వమును ప్రపంచమునకు భారతదేశము చాటి చెప్పినది. నేటికిని ఈ ఒక్క దేశమునందే శక్తి విద్యారహస్యము సజీవమై యున్నది. నిఖిల ప్రపంచమునకు ఉపాసనామార్గమును ప్రసాదింపగలది భారతదేశమొక్కటియే అనుట సత్యవచనము.

భారతీయపురాతత్వములను సంబంధించిన విషయములవలె శక్తి ఉపాసనా విశేషముకూడ రహస్యముగా చెప్పబడి యున్నది. శక్తిని దేవీరూపమున ఉపాసించుట హిందూ గ్రంథములందు తరువాతికాలమున ప్రారంభమైనదని కొందరు అనుకొనుట అప్రమాణికము. మొహంజదారో హరప్ప మొదలగు స్థలములలో భూగర్భమున పరిశోధించి చూడగా అతిప్రాచీనకాలమునుండి భారతవర్షమున ప్రచారమందున్న మహాదేవీ ఉపాసనాపద్ధతి తెలియవచ్చును. భారతీయుల శక్తి వాదముతో సమానముగా ఈజిప్టునందు మిశ్రదేశమున స్పష్టముగా నున్నది. బ్రహ్మతత్వమెట్టి సూక్ష్మమో అట్టి శక్తితత్వముకూడ సూక్ష్మమై యున్నది. గుర్వధీనమై యున్నది. ఈతత్వమును తెలియచేయుటకే అనేక విషయములు ప్రసరింపబడి యున్నవి.

మహాశక్తియొక్క స్వరూపమును తెలిసికొనుటకు మూడుపదార్థములను తెలియవలయును. శక్త శక్తి శబ్దములు

ఈ మూడును తెలియతగియున్నవి. సమర్థమగు లోగడదానికి శక్తము అని పేరు. సామర్థ్యమునకు శక్తియని పేరు. సమర్థుడు తన సామర్థ్యమును వినియోగించునో అది శక్యమగుచున్నది. అగ్ని దహనకర్మ శక్యము. శక్తము అగ్ని. అందలి దాహకత్వము శక్తి. తృణము మొదలగు వస్తువానిని గొనుట, దహనకర్మ శక్యము. కాగా శక్తమనగా కారణమని శక్తియనగా యోగ్యతయని శక్యమనగా కార్యమని తెలియవచ్చును. పృథివ్యాది పంచభూతములయందును స్థావరజంగమాది సర్వపదార్థములయందును శక్తి నిరూపణము లందును ఏట్టి కార్యమునందును యోగ్యతా అనుపపత్తి ఏవస్తువు నైనను శక్తిరహితముగా యుండదు. అగ్నియందు చలిని పోగొట్టు శక్తికలదై యున్నది. జలము దప్పిక తీర్చు శక్తి కలదై యున్నది. ఇట్లే నక్షత్రములు గ్రహములు వృక్షములు సర్వములు కూడ తెలియవలయును. గడ్డిమువరకు స్తంభాదిపర్యంతము ప్రతివస్తువు శక్తి కలిగి యున్నది. అగ్ని మండించు శక్తికలదై యున్నది. జ్ఞానము నందు మండునట్టి శక్తియున్నది. ప్రతి కార్యమునకు కారణము భిన్నభిన్న శక్తులను కలిగియున్నది. ఘటము మొదలగునవి కార్యము. దానికి మృత్తిక చక్ర దండ సూత్ర సలిల శక్తులు ఒకే కార్యమును సాధించుచున్నవి. అట్లే ఈ సమస్త ప్రపంచమున ఏవస్తువును చూచినను శక్తి విరహితము కన్పడదు. సర్వవస్తువులందునట్టి శక్తియేమి? ఏవస్తువునైనను శక్తిరహితముగా ఏల యుండుటలేదు? ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానము చెప్పగలదు అన్నిటను వ్యాపించియున్న

శక్తి ఒకటికలదని గ్రహింపవలయును. ఆయనశక్తియే సర్వ పదార్థములందును కలుగుకొనియున్నది. అదియే మూల ప్రకృతియని బ్రహ్మయని పరమాత్మయని మాయయని అనేక విధములఁ జెప్పబడుచున్నది ఇట్లు చెప్పబడునదియే మహాశక్తి. శక్తియను నామము ప్రతిమానవునకును అనుభవమునందున్నది. శక్తి శక్తము రెండును పరస్పరము భిన్నములని కొందరందురు. అభిన్నమని కొందరివాదము. భిన్నాభిన్నములని వేరొకరివాదము. ఈవిషయమును గూర్చి సిద్ధాంతములనేక ఏకమతములేదు. శక్తియనునది ద్రవ్యగుణాదికము కాదని తార్కికులు చెప్పుదురు. శక్తిస్వరూపము సాధారణముగా లౌకిక ప్రత్యక్షవిషయము కాదు. కొన్ని కొన్ని విశిష్టకార్యముల ద్వారా ఆ స్వరూపము నూహింపవలసియున్నది. ఈ మహావిపుల విశ్వమునకంతటికిని మూలకారణము. ఆధారము శక్తుడు. ఈ ప్రపంచనిర్మాణమునకు సమష్టిరూపముగు యోగ్యత పరమాత్మయందున్నది. అదియే శక్తి. అట్టిశక్తి సర్వపరమాత్మ అతిరిక్తముకాదు. ఒకేపదార్థము దృష్టిభేదమును బట్టి భిన్నభిన్నముగా కన్పడవచ్చును. పరమేశ్వరునకును పరమేశ్వరశక్తికిని ధర్మధర్మి భావమున్నది. పరమేశ్వరుడు ధర్మి. శక్తి ఆతని ధర్మము. ధర్మధర్ములకు భేదములేదు. అఖండమగు పరబ్రహ్మతత్వము ప్రపంచవిలాసమునకు ఉన్ముఖమై యున్నప్పుడు పరమేశ్వరశక్తిగా వ్యవహరింపబడును. మోక్షఫలము నిచ్చునదై నివృత్తిశక్తి ఉన్ముఖముగా నున్నప్పుడు పరబ్రహ్మగా చెప్పబడుచున్నది. పరమాత్మసచ్చిదా

నందమయుడు. పరమాత్మశక్తియు సచ్చిదానందస్వరూపిణి. పరమేశ్వరునుండి శక్త్యావిర్భావము పొందగా త్రిలోకములు చతుర్దశభువనములు నుత్పన్నము లగుచున్నవి. ఆ శక్తి తిరోభావముపొందగా జగత్తు అభావరూపమగుచున్నది. వేదశాస్త్రములందు శక్తిపద ముపయోగింప బడినదని నిరూపింపబడినది. దేవి పరాశక్తి. ఈశ్వరి మూలప్రకృతి అనియు చెప్పబడుచున్నది. విజ్ఞానానందఘనమైన బ్రహ్మతత్వము లోకాతీతము సూక్ష్మము గుహ్యము అగుటవలన ఆరూపము నానాప్రకారముల చెప్పబడుచున్నది. శ్రద్ధాపూర్వకముగా విజ్ఞానానందస్వరూపమైన మహాదేవిని ఉపాసింపవలయును. సమస్తజగద్వ్యాప్తమై భాసించునది శక్తియే. అన్నిటియందును వ్యాపకమైయుండుటవలననే అది మహాశక్తియని పరాశక్తియని చెప్పబడుచున్నది. ప్రపంచమంతయు త్రిగుణాత్మకమై యున్నది. అట్లైనపుడు త్రిగుణాత్మకమైన తత్వమునే ఉపాసింపవలయును. పరాశక్తి త్రిగుణములతో కూడుకొని యున్నది. బ్రహ్మనిర్గుణము. అది ఉపాస్యముకాదు. అదిఅందరకు విజ్ఞేయము. శక్తి ఒక్కటియే ఉపాస్యము. శివకేశవాదులనెవరెవరి నర్చించినను మహాశక్తినే ఆరాధించినట్లు అగును. గుణమయముగా నుండునట్టి ఏ యే దేవతారాధనమైనను శక్తియొక్క ఆరాధనమే యగుచున్నది. మహాశక్తియందు శబ్దవిధానము ననుసరించి స్త్రీత్వము భాసించునప్పటికి అచట ఏనియమమును లేదు. పరాశక్తి స్త్రీ యనికాని పురుషుడనికాని ఉపాసింపబడును.

ఉపాసనచేగాని మానవుడు తరింపడు. మానవుని ఉపాసనవలన శక్తియొకటి సిద్ధమగుచున్నది. శక్తి అనేకవిధముల నుండవచ్చును. ఈవిషయముస్పష్టమే. ఆ యా శక్తులను సంపాదించుటకు ఆ యా దేవతల నారాధించుట లోకప్రసిద్ధము యున్నది. ఏకశక్తియేని మహాశక్తియై అగుచున్నదని నిగూఢార్థము. "పరాస్యశక్తిఃవివిధైవ శ్రూయతే" అను వచనానుసారముగ పరమేశ్వర సంబంధమైన ఆత్మశక్తి అనంతాకారములతో అవభాసించుచున్నది. ఉపాసకుల సౌలభ్యమునకు ఆ మహాశక్తి యొక్కటియే అనేకనామములతో చెప్పబడుచున్నది. ఆత్మశక్తి మహావిద్య పరాశక్తి త్రిపురసుందరి లలిత భట్టారిక మహాకాళి మహాలక్ష్మి మహాసరస్వతి మొదలగు నామములతో శక్తివిశేషమే నిరూపింప బడుచున్నది. శక్తి నుపాసించువారలకు శక్తత్వము సిద్ధించును. నామరూపరహితమైన తత్వమును సాధకుడుపాసింపజాలడు. ఉపాసనఅనునది అంతరంగ కార్యము. అంతరంగము గుణమయము కావున గుణాత్మకమైన తత్వమే ఉపాస్యమగుచున్నది. పరమాత్మ తత్వము నిర్గుణము నిష్క్రియాత్మకమని గ్రంథములు చెప్పుచున్నవి. అట్టిది ఉపాస్యము కాజాలదు. గుణరహితమునుండి గుణసహితముత్పన్నమగుటలో అఘటితఘటనా సమర్థమగు పరాశక్తియే హేతువు. ఆ పరమాత్మశక్తి వలన గుణమయమగు సృష్టికలుగగనే నామరూపములు ఆవిర్భవించినవి. ఆత్మతత్వమునుండివెలువడిన నామము మహామంత్రము. అది మొదటిసృష్టి. ఆత్మసృష్టి శక్తిరూపము పొందుచున్నది. కాబట్టి శ్రీశక్తి మంత్రము దేవతయని గ్రహింప

వచ్చును. నాదమునకు రూపములేదు. రూపరహితమునుండి
స్వరూపము వెలువడును. ఇందుకు ఆత్మశక్తియే హేతువు.
శబ్దము సృష్టిప్రణాళికను కూడుకొని నానావిధమగు ధ్వన్యాత్మ
కత్వము పొందును. ఈ ధ్వని తత్వమంతయు పరమేశ్వరీ విలా
సమే. సృష్టిప్రణాళికలో కూడుకొనిన శబ్దము రేఖారూపము
పొందినది. ఆవిశ్వరూపముఅగు నాదమున బిందువు సముత్ప
న్నమై ఉచ్ఛూనత్వముపొంది నానావిధసృష్టికి హేతువగుచు
న్నది. శబ్దముయొక్క గమనిక తరంగరూపముగా నుండునని
ప్రమాణికులు చెప్పుచున్నారు. కదంబకోరకన్యాయమున సము
ద్రతరంగన్యాయమున ధ్వని ప్రవాహమును తార్కికులూహిం
చుచున్నారు. మొగ్గలవలె రేకులవలె కోణాకారములతో అనేక
విధమున ఉచ్ఛూనబిందువు మారుట సుప్రసిద్ధము. కావున
శబ్దమునకు సృష్టిలోని ప్రణాళికలో బిందువు వృత్తము దళ
ములు కోణములు ఏర్పడును. ఇవన్నియు రేఖల సముదా
యములో సిద్ధములగుచున్నవి. ఇట్లుద్భవముపొందిన శ్రీ
తత్వము యంత్రరూపమును పొందుచున్నది. కావున పర
మేశ్వరీశక్తి సర్వ మంత్రాత్మికము సర్వ యంత్రాత్మికము అగు
చున్నది. నానావిధ రేఖల యొక్క తగిన ఆకారవిన్యాసము
సుస్పష్టమగు రూపములు పొందును. ఆరూపమునందు దేవత
అనుగతమైయున్నది. ఆరూపము ఏకరూపముననే ఉండునని
అనుకొన నక్కరలేదు. అనంతరూపములచట నావిర్భవించును.
ఆమహాదేవి అనంతరూపాత్మికయై శోభించుచున్నది. సర్వ
విద్యాత్మిక సర్వ తంత్రాత్మిక అయిన పరాదేవియొక్క విచిత్ర

మాధవ

విలాసము అత్యంతము హృదయంగమము. శ్రీ శక్తి శ్రీ విద్య
అత్యంతము గంభీరము. అద్దాని యోగ్యత నిరూపించుట
శక్యము కాదు. శ్రీ విద్యాంతర్గతములైన అనేక విషయము
లున్నవి. వాని నిరూపణము లేక శ్రీ విద్యను నిరూపించుట
అశక్యప్రాయము.

శ్రీవిద్యయే లలిత రాజరాజేశ్వరి మహాత్రిపురసుందరి
బాల పంచదశి షోడశి మొదలగు నామములతో విఖ్యాతమై
యున్నది. వీనియన్నిటికిని మూలతత్వ మొకటియే. ఈ చెప్ప
బడినవన్నియు అవస్థాభేదమునకు పరిచాయకములు. అనంత
సంఖ్యాకములగు మంత్రములు కలవు. వానియందు కొన్నిటికి
మహావిద్యలని పేరు. మహావిద్యలు పదియని ప్రసిద్ధి. దశ
మహావిద్యలలో షోడశీవిద్యయే శ్రీ విద్యగా చెప్పబడు
చున్నది. సాధారణముగా ఉపాసకులందరును తమ ఉపాస్య
దేవతయే సర్వప్రధానమని సర్వశ్రేష్ఠురాలని పరబ్రహ్మస్వరూపిణి
యని అభిమానింతురు. ఈ భావనతో చూచినచో కాళి తార
షోడశి మొదలగునవన్నియు సమానవిద్యలే. కావున విశేష
నిరూపణమునకు ఆవశ్యకత లేదు. తమ తమ ఉపాస్యదేవతను
సర్వప్రధానముగా తలచుట ఆయా దేవతాభక్తులకు సము
చితమే. తదనుసారముగా కాళీభక్తునకు మహావిద్యలలో
కాళీవిద్య సర్వశ్రేష్ఠముగా భాసించుట అనుచితము కాదు.
కాని శ్రీ విద్యా ప్రాధాన్యవిషయమున విషయవివేచనము
వేరుగా నున్నది. శ్రీ విద్యయొక్క మహాత్త్వము వాస్తవికము.
అది కేవల భక్తికల్పితము కాదు. దశమహావిద్యలలో కాళీ

శ్రీ

విద్య తారావిద్య షోడశీవిద్య సర్వప్రధానములు. ఈమూడిటి
నుండి తొమ్మిదివిద్య లుత్పన్నములైనవి. ఈతొమ్మిదియు వీనికి
పూరకమైన విద్యయుకలసి దశమహావిద్య లగుచున్నవి. మూల
భూతమగునది ఏకవిద్యయే. సర్వమూలభూతమైన విద్యయే శ్రీ
విద్య యనబడుచున్నది. ఇదియే బ్రహ్మవిద్య. ఇదే బ్రహ్మమయీ
విద్య. కాళీతారాదివిద్యలును షోడశీవిద్యయగు శ్రీవిద్యతో
సంబంధించియున్నవి. కావున మొత్తముమీద దశమహావిద్య
లందు శ్రీవిద్య సర్వప్రధానమని అంగీకరింపవచ్చును.

శ్రీవిద్యాశబ్దమున శ్రీత్రిపురసుందరీ మహామంత్రము.
ఆ మంత్రమునకధిష్ఠాత్రియగు దేవత ఈరెండును తెలియ
బడుచున్నవి. సామాన్యముగా శ్రీశబ్దమునకు లక్ష్మి అని
అర్థము. శ్రీవిద్యాప్రభావమును వర్ణించునట్టి గ్రంథము ననుస
రించిచూడగా మహాత్రిపురసుందరియే శ్రీశబ్దమునకు
ముఖ్యార్థమని తెలియుచున్నది. శ్రీలక్ష్మి మహాత్రిపురసుంద
రిని చిరకాల మారాధించినది. అనేక వరదానముల పొందినది.
తాను కేవలము శ్రీశబ్దముచే ఖ్యాతిని పొందవలయుననియు
లక్ష్మి కోరుకొనినది. అప్పటినుండి శ్రీశబ్దమునకు మహా
లక్ష్మి సిద్ధమైన అర్థముగా గ్రహింపబడుచున్నది. కాగా
మహాలక్ష్మి అను అర్థము శ్రీపదమునకు గౌణము. శ్రీ
అనగా మహాత్రిపురసుందరి దేవత. ఆమెను ప్రతిపాదించు
విద్య అయిన మంత్రము శ్రీవిద్య అనబడుచున్నది. వాచ్య
వాచకములకు భేదములేదు. కావున ఆమంత్రమున కధిష్ఠాత్రి
యైన దేవతయు శ్రీవిద్యగా చెప్పబడుచున్నది. సామాన్య

మాధవ

శ్రీ

ముగా శ్రీశబ్దము శ్రేష్ఠత్వమును బోధించును. గ్రంథారంభ మందు నపుడు మొదట శ్రీశబ్దమును ప్రయోగించుట ప్రసిద్ధమై యున్నది. శ్రేష్ఠత్వములోని తారతమ్యానుసారముగా మనుష్యు నాకైదారు పర్యాయములు వరకు శ్రీశబ్దమును ప్రయోగించ వచ్చునని శాస్త్రములు ప్రమాణములుగా నున్నవి. ఇప్పటి కిని ఆయా సంప్రదాయ ప్రవర్తకాచార్యులను మనకు శ్రీప్రయోగ మొనరించుచున్నారు. కావున శ్రీశబ్దము శ్రేష్ఠతను పూజ్యతను సూచించునది యని గ్రహించవచ్చును. పరబ్రహ్మ సర్వశ్రేష్ఠుడు. బ్రహ్మలోకాంతర్గతులను శ్రీశబ్దము సూచించును. ఎవరెవరియందు కొంతేమిగా బ్రహ్మ కళ అవభాసించునో వారు శ్రీశబ్దపూర్వకముగా ఆయా నామములచే వ్యవహరింపబడుచున్నారు. శ్రీవిష్ణు శ్రీరామ శ్రీదుర్గ శ్రీకృష్ణ శ్రీగురు మొదలగు పదములలో ప్రత్యక్ష శము గోచరమగుచున్నది. సర్వాధారభూతమై యున్న శ్రీశక్తి త్రిపురేశ్వరి సాక్షాత్ పరబ్రహ్మస్వరూపిణి యగుట వలన కేవల శ్రీశబ్దముచే కూడ చెప్పబడుచున్నది. "శ్రీ అమృతా సతాం" మొదలగు శ్రుతియు పరబ్రహ్మస్వరూపిణి యగు శ్రీవిద్యను స్తుతిచేయుచున్నది. విష్ణ్వాది దేవతలను ఆరాధించినచో పశుపుత్ర ధనధాన్యస్వర్గాది ఫలములు సంప్రాప్తములగును. ఇట్లు ఆ యా దేవతల విశేషములను చెప్పునట్టి శాస్త్రములు బోధించుచున్నవి. శ్రీవిద్యోపాస కులకు లౌకికఫలమును సంప్రాప్తమగును. దానితోపాటు ఆత్మజ్ఞాన ఫలమును కల్గును. అథర్వణ వేదపు ఉపనిషత్తులలో

మాధవ

శ్రీ

“పాంశాకుశ ధనుర్బాణాసనాం వేద సతోకంగారాత” అను వచనములో శ్రీవిద్యోపాసనను శోకక్షేత్రప్రతిపాదిత మగు ఫలమును లభించునని చెప్పబడియున్నది. ఆత్మ జ్ఞానికి సంప్రాప్తమగునట్టి శోకశోషణ శ్రీ ఉపాసనను కూడ నిశ్చయముగా లభించునని పరమార్థము. కావున ఫలైక్యమునుబట్టి శ్రీ విద్యయే బ్రహ్మవిద్యయని నిర్వివాద ముగా సిద్ధాంతము చేయవచ్చును.

కొందరిట్లనుకొనవచ్చును. శోకనాశహేతువులు మాత్రమే అనునట్టివి లభించునప్పుడు “ఆత్మార్థం పృథివీం త్యజేత్” అనువచనానుసారముగా శ్రవణమననాదుల నాచరించి నివృత్తిమార్గమును ప్రసరించుటయే ఉచితము. శ్రీ విద్యో పాసనాత్మకమైన కర్మకాండయేల ప్రవృత్తిమార్గమునకు? అని. ఇందుకు సమాధానము ప్రతిపాదించుచున్నది. ఆత్మజ్ఞాన ప్రాప్తికి శ్రవణమననాదులు చెప్పబడుట సత్యమే. అయినప్ప టికి అవి అత్యంతము కష్టసాధ్యములైయున్నవి. అవి ప్రఖర వైరాగ్యమార్గములు. కోటికొకండైనా ఒకడుగాని తదధికారి కాజాలడు. తన పూర్వపుణ్యవశమున తన సౌభాగ్య వశమున సద్గురుసన్నిధానమునందు యోగ్యసంప్రదాయములో శ్రీ విద్యోపాసన లభించినట్లైన సామాన్యమానవుడుగూడ తన ఉపాసనా పరిపాకమున శ్రీమాత శ్రీమహారాజ్ఞికిని భిన్నముకానట్టి గురుకృపవలన శీఘ్రముగనే ఆత్మజ్ఞానిగావ చ్చును. శ్రవణమననమార్గమునందు ఒకవిధమైన పతనశంక యున్నది. శ్రీవిద్యోపాసనామార్గమున శ్రీగురురూపమైన

తన శక్తివిలాసముద్వారా బ్రహ్మవిష్ణు మొదలుగాగల ఐదు పేరులను పొందుచున్నారు. వారు ఆదిశక్తుల ఆజ్ఞ ప్రకారము సృష్టిస్థితిలయ నిగ్రహానుగ్రహ రూపములగు పంచకృత్యములను సంపాదించుచుందురు. బ్రహ్మాదులు తమతమ ఆయా శక్తులతో రహితులై అసమర్థులైనప్పుడు వారు ప్రేతములుగా చెప్ప బడుచున్నారు. వారియందును బ్రహ్మ విష్ణు రుద్రులు ఈశ్వరుడును నలుగురును పాదములు. సదాశివుడు ఫలకముగా నుండును. మహాకామేశ్వరాంకమునందు మహాకామేశ్వరి ప్రకాశించుచుండును. కామేశ్వరీదేవికి నాల్గుభుజములు. ఆ నాల్గుభుజములందును పాశము అంకుశము ఇక్షుధనుస్సు పంచపుష్పబాణము లుండును. ఇట్టి రూపమును ధ్యానింపవలయును. ఇట్లు స్థూలరూపమును ధ్యానించి నప్పటికి వాస్తవస్వరూపము ఈవిధముగా అవగాహనమగును. 36 తత్వములందు రాగము అనగా ప్రీతి అను తత్త్వము పాశము. ఆరాగమును శ్రీ మాత పాశరూపమున ధరించినది. క్రోధమే అంకుశము. సంకల్పవికల్పాత్మకమగు క్రియారూపమగు మనస్సు ఇక్షుధనువు. శబ్దస్పర్శరూపరసగంధములు పుష్ప బాణములు. పాశము ఇచ్ఛాశక్తియని, అంకుశము జ్ఞానశక్తి యని, బాణధనుస్సులు క్రియాశక్తి స్వరూపములని చెప్పం బడుచున్నవి. పూర్వముచెప్పిన విధమున మహాకామేశ్వరుని అంకమునందు పాశాంకుశాదులను ధరించిన పంచప్రేతాస నాసీనయైన మహాత్రిపురసుందరిని పూజించుట బహిర్యాగ మనబడుచున్నది. అదియు అనేకపద్ధతులలో అనేక ప్రకార

(శ్రీ)

ములలో విహితమైయున్నది. అంతర్యాగమే రహస్యపూజ యనబడుచున్నది. రహస్యపూజావిశేషము గురుసన్నిధా మున సంప్రదాయ విశేషముగా తెలియదగియున్నది. అట్టి సంప్రదాయ విశేషముగా తెలుసుకొనిన ఆ అంతర్యాగమును ప్రతిదినమును ఏకాంతమున నుండి చిచ్ఛక్తిని ఆరాధించు సాధకుడు సాక్షాత్ శివుడగును. భక్తుని ఉపాసనావిశేషము కొరకు ఆత్మశక్తి యగు శ్రీవిద్య స్థూలమని సూక్ష్మమని పర మని మూడువిధములు ప్రకాశించుచున్నది. పరమేశ్వరుని స్థూలమగు దేహము మంత్రస్వరూపమైన ఉత్తమమాధుర్యమగు ప్రత్యక్షమగును. అట్టి ఆకారము కరచరణాద్యవయవము లతో కూడుకొన్నట్టి విరాజమైన సౌందర్యము కల్గినట్టి గోచర మగును. లోకోత్తరానందమును చేకూర్చునదిగా ఉన్న ఆ రూపమును సాధకుడు తన నేత్రములతో చూడగలడు. తన హస్తములతో చరణములు స్పృశింపగలడు. పుణ్యవంతుడైన సాధకునకు మంత్రాత్మకమగు సూక్ష్మరూపము గోచరించును. అట్టి మహనీయులకు కర్ణేంద్రియమున వాగింద్రియమున మంత్ర ప్రత్యక్షము కల్గును. మంత్రమయము అగు దేవత మంత్ర వర్ణములలో అవభాసించును. దేవతాంగములు శరీరావయవ ములను మంత్రవర్ణములలో భావించి మంత్రాత్మక స్వరూపము కల్గియున్నట్లు గోచరము చేసికొని సాధకుడు ధన్యుడగును. మంత్రశ్రవణ ప్రవణమున కర్ణేంద్రియమును మంత్రోచ్చారణ మున వాగింద్రియమును ధన్యమగును. సర్వమంత్రములకును మూలభూతమైన మాతృకా సరస్వతీరూపము మంత్రాత్మక

మాధవ

రూపమని చెప్పబడుచున్నది. మూడవది వాసనాత్మకమగు రూపము. మహాపుణ్యాత్ములైన సాధకులు మనోరూపమగు ఇంద్రియముతో ఆరూపమును గ్రహింతురు. ఆత్మశక్తి యగు జగన్మాతకు చైతన్యము స్వరూపము. ఆత్మచైతన్యము మనస్సుచే అనుభవింపబడును. ఉత్తమమధ్యమాధమరూపులగు అధికారుల తారతమ్యములనుబట్టి ఉత్తమ మధ్యమాధమ రూపములైన ఈరూపములు ఉపాసనలో చెప్పబడుచున్నవి. వీనికిని అతిరిక్తముగా పరమేశ్వరీ రూపము కలదు. అది వాఙ్మనస్సుల కతీతము. కేవలము ముక్తులగువారే అఖండమగు అహంతా రూపమున దాని ననుభవింతురు.

ఆత్మశక్తిరూపిణి అగు దేవత శ్రీవిద్య. ఆమంత్రమును ఉపదేశించిన సిద్ధగురువు శ్రీవిద్యామంత్రము ఈమూటి యందును అభేదబుద్ధిని భావించుట ముఖ్యమగు ఉపాసనా పద్ధతి. అభేదభావన సంపూర్ణమైనప్పుడు పరమసిద్ధి లభించును. అది శ్రీనాథాదుల గురుసంప్రదాయ క్రమభావము శ్రీవిద్యా గురువులందు సంక్రమించిఉండును. అట్టివారికి గురుశ్రీవిద్యాభేదము సిద్ధప్రాయమై యున్నది. అట్టిగురువుతోటి అభేదమును భావించినప్పుడు శిష్యుడుకూడ శ్రీవిద్యతోటి అభేదమును పొందగలడు. శ్రీవిద్యతోటి అత్యంతాభేదము సిద్ధించుటకొరకు గురుకృప అత్యంత మావశ్యకము కావున గురువుతోటి అభేదమును భావించుట నితాంత మావశ్యకమై యున్నది. ఘటకలశకుంభపదములు సమానార్థకములు. అట్లే గురుమంత్ర దేవతాపదములన్నియు ఏకార్థవాచకములని

చెప్పబడుచున్నది. శ్రీవిద్యలో పండ్రెండు సంప్రదాయము లున్నవి. శ్రీవిద్యోపాసకులు పండ్రెండుగురు ప్రసిద్ధులు: మనువు చంద్రుడు కుబేరుడు లోపాముద్ర మన్మథుడు అగ్ని సూర్యుడు ఇంద్రుడు స్కందుడు శివుడు, క్రోధ భట్టారకుడు. ఇతడే దుర్వాసముని. వీనియందు ప్రత్యేకముగా వేరువేరు సంప్రదాయములు కలవు. లోపాముద్రా మన్మథ సంప్రదాయములు ఇప్పుడు ప్రచలితములై యున్నవి. వానియందుకూడ మన్మథ సంప్రదాయము అనగా కామరాజవిద్య సర్వతో ముఖ్యమై యున్నది. కామదేవుడు నిర్వ్యాజమగు ఆరాధనచేసి శ్రీ మాతను ప్రసన్నను చేసికొనినాడు. ఇతర దుర్లభములగు వరములను ఆమె ఆతని కిచ్చినది. అందరి ఉపాసకులలో కామ రాజవిద్యకు శోభనత్వమును కూడా ఆమె ప్రసాదించినది. అప్పటినుండియు కామరాజవిద్య విశేష ప్రచారము పొందినది. కామరాజవిద్య కాదివిద్య అనబడుచున్నది. లోపాముద్ర విద్య హాదివిద్య యనబడును. రెండును పంచదశవర్ణాత్మక ములే. తత్సంప్రదాయములందు కామేశ్వరాంక నిలయయగు కామేశ్వరిపూజామంత్రములలో కాదిహాది విద్యాయుక్తమైన మంత్రయోజన ప్రసిద్ధమై యున్నది. మిగిలిన మనుచంద్రాది పదివిద్యలు ఆమ్నాయపాఠమునందే యున్నవి. ప్రసిద్ధమైన ఉపాసనాపద్ధతిలో వానికి విశేషోపయోగము లేదు.

శ్రీ కామరాజవిద్యయే శ్రీవిద్య. ఈవిద్యకే త్రిపురావిద్య యనిపేరు. త్రిమూర్తులకన్నను పురాతన మగుటచే త్రిపుర యనబడుచున్నది. గుణత్రయాతీతమై త్రిగుణములను నియ

మాధవ

(శ్రీ)

మించునదిగాను ఉండునట్టి శ్రీశక్తి త్రిపురయనబడును, త్రిపురాశబ్ద మునకు అనేక విధములగు అర్థములు ప్రసిద్ధములై యున్నవి. ఇడా పింగళా సుషుమ్నా నాడులు త్రిపుర యనబడును. మనస్సు బుద్ధి చిత్తములను పురములలో నివాసము చేయు దేవి త్రిపుర యనబడును. త్రిమూర్తులకు జనని యగుటచే త్రిపుర యని చెప్పబడును. వేదత్రయమునకు దేవత యగుటవలనను (శ్రీ) త్రిపురయనబడును. మహత్ప్రళయమందు త్రిలోకము లను తనయందు లీనము చేసికొనినది అగుటచే త్రిపురయనియు వ్యవహరింపబడును. త్రిపురాదేవి శక్తిత్రయాత్మిక. ఆమెకు ఇచ్ఛాశక్తి శిరోభాగము, జ్ఞానశక్తి మధ్యభాగము, క్రియా శక్తి అధోభాగము ఇట్లు సంకేతపద్ధతిలో ఆస్వరూపము గ్రహింపబడుచున్నది. త్రికూట నివాసిని యగుటయు త్రిపు రాదేవి యనబడును. అవస్థాత్రయము త్రిపురయనబడు చున్నది. అవస్థాత్రయమందు భాసించునట్టి ఆ మహాదేవి త్రిపురాశబ్దవాచ్య. మాతృమేయమానములు మూడియుండు టనుకూడ శ్రీశక్తి త్రిపురయనబడును. త్రిపురాదేవియే ఆత్మశక్తి అగ్నిజ్వాలప్రజ్వలించి అంగారసమష్టియందే ఆవిర్భ వించి శాంతమగునట్లు సమస్త మాతృమండలశక్తి సంఘట్ట రూపిణి మహాచైతన్యాత్మికయగు శ్రీస్వరూపము ఎచటనుండి ఆవిర్భూతమగునో ఎచటెచట అంతర్భూతమగునో ఏ తర్కమున గాని ఏయుక్తివలనగాని కన్పడదు. ఆత్మశ్రీస్వరూపమగు శ్రీ విద్య తన లీలచే ఎప్పుడు శరీరమును ధరించునో అప్పుడే వేద శాస్త్రములు ఆ నిరూపణము చేయును. ఆ మహాశక్తి చిచ్ఛక్తి

పేరుతో చెప్పబడినది. ఆదేవి లీలావిగ్రహాముయొక్క మాహా
త్మ్యము అనంతము. ఇతర దేవతాధ్యానముకన్న శ్రీవిద్యాధ్యాన
మందు విశేషమున్నది. సర్వదేవతల ధ్యానమునందు వరా
భయముద్రలుండును. ఆయాదేవతలు తమతమ భక్తులకు
వరాభయములిచ్చుటలో భావము స్పష్టముచేయుదురు. తన
అభీష్టములను సంపాదించి తన భయములను పోగొట్టునట్టి
దేవతనే సాధారణముగా భక్తుడు ఆరాధించును. శ్రీ విద్య
యన్ననో బ్రహ్మమయీదేవత. సర్వజగత్కల్యాణమునకు
ఆదేవి ఆవిర్భవించినది. అట్టి మహాదేవికి వరాభయప్రదాన
విషయముగా నాటకీయముగా ప్రదర్శించుటలో ఆవశ్యకత ఏమి
యున్నది? శంకరభగవత్పాదుని స్తోత్రమున ఈఅర్థముకలదు.
"మాతా! నీకన్న ఇతరులు తమహస్తములందు వరాభయదాన
ముద్రలను ధరింతురు. తల్లీ నీవొక్కతెవే వరాభయదాన
ముద్రాభినయము చేయవు. కాని నీభక్తులకు వరాభయములు
లభించుచున్నవి. మాతా! భక్తసముదాయమునకు భయము
నుండి రక్షించుటవాంఛాసమధికమైన ఫలమునిచ్చుటకు సర్వ
లోకశరణ్యురాలవైన నీచరణములే శరణములై యున్నవి".
ఇతర దేవతలు తమ చేతులతోనిచ్చు ఫలములను బ్రహ్మ
మయీదేవతయగు మహాదేవి తన శ్రీచరణములచే ప్రసాదించు
చున్నది. శ్రీ విద్యకు సంబంధించిన లీలావిగ్రహములు అనం
తములుగా నున్నవి. ఇంద్రాదిదేవతలయొక్క గర్వపరిహారము
నకై శ్రీమాత కుమారీ రూపమున ప్రకటితమైనది. సర్వాకా
రమైన పరబ్రహ్మ విష్ణురుద్ర శివులు. వీరలయొక్క సృష్టిస్థితి

మాధవ

శ్రీ

సంహారాత్మకమైన కార్యమునందు సహాయముచేయుటకై పరమేశ్వరి సరస్వతి లక్ష్మి పార్వతిరూపమున ఆవిర్భవించి త్రిమూర్తులను వివాహమాడినది. అందుచే పరమేశ్వరి త్రిరూప లనబడును. ఒకప్పుడు మర్త్యలోకమునందు మానవులు యజ్ఞయాగాదులొనరింపలేదు. ఇంద్రాదిదేవతలు చింతనమొనర్చసాగిరి. బ్రహ్మ ఆదేశానుసారముగా దేవతలు శ్రీమహాలక్ష్మిని ఆరాధించిరి. శ్రీమహాలక్ష్మి తనపుత్రుడగు కామదేవుని దేవకార్యమున సహాయమునకై పంపినది. కామదేవునకు భూలోకపతి వీరవ్రతునకు ఘోరయుద్ధము జరిగినది. కామదేవు డందరిని జయించినాడు. వీరవ్రతుడు ఈ ఆపదను పోగొట్టుకొనుటకు శంకరు నారాధించెను. శంకరానుగ్రహమున త్రిశూలాత్మకమగు బాణము వీరవ్రతునకు లభించినది. అప్పటి యుద్ధములో ఆబాణమున కామదేవుడు హతుడైనాడు. లక్ష్మి త్రిపురాదేవి అనుగ్రహమున అమృతద్వారమున అతని బ్రతికించినది. శంకర ప్రభావమున తనకు పరాజయము కల్గినదని కామదేవుడు శంకరునిపై ద్వేషము వహించెను. దేవిని ఆరాధించి శంకరుని హరించుటకు కామదేవుడు ప్రతిజ్ఞపట్టినాడు. త్రిపురాదేవిచే పంపబడిన శ్రీగౌరీదేవి అచట సాక్షాత్కరించినది. శంకరుని గొప్పతనమును చెప్పి అతనితోటి స్పర్థ ఉచితముకాదని గౌరీదేవి చెప్పినది. కాముడు తనపట్టుదలను విడువలేదు. గౌరి కోపించి నీవు శంకరునివలన దగ్ధమగుదువు అని శపించెను. మహాలక్ష్మి అదివిని పతినిందవలన నీవును దగ్ధమగుదువు అని గౌరిని శపించెను. పిమ్మట లక్ష్మి గౌరి ఇద్దరును యుద్ధమొన

ర్చిరి. ఒకరొకరి ప్రహారములవలన మూర్ఛితులైరి. సరస్వతి మధ్యస్థత వహించినది. యుద్ధము శాంతమయ్యెను. శివుని జయించుటకు కాముడు మహాలక్ష్మివలన సౌభాగ్యాష్టోత్తర శతనామస్తోత్రము నుపదేశము పొందెను. ఆతడు మందర గుహలో ఆరాధించినాడు. దేవి ప్రసన్నయై స్వప్నమున కామదేవునకు దాచబడిన పంచదశీవిద్య నుపదేశించినది. మూడు దివ్యవర్షములు ఏకాగ్రతతో కామదేవుడు శ్రీదేవిని ఆరాధించినాడు. భగవతి ప్రసన్నయై సాక్షాత్కరించినది. తన ధనుశ్శరములనుండి ధనుశ్శరములను ఉత్పన్నముచేసి కామదేవుని కిచ్చినది. కామా! నీవిప్పటినుండియు అజేయుడ వయ్యెదవు అని ఆమె అనుగ్రహించినది.

దక్షయజ్ఞమున పతినిందవిని గౌరి భస్మమైనది. పిమ్మట హిమవంతునకు కూతురైనది. శివతపోభంగమును చేయుటకు మన్మథుడురాగా గౌరీసన్నిధానమున శివుని నేత్రాగ్ని మన్మథుని దహించినది. ఇట్లనేకవిధముల లీలా విగ్రహములు పరమేశ్వరికిని రూపింపబడినవి. వానిలో కొన్ని విశేషములు మున్ముందు చెప్పబడును.

నానావిధములైన భావనాపరంపర చిరప్రయాసమైనప్పుడు గాని మననము చేయుసామర్థ్యము కల్గదు. చక్కగా మననశీలుడైన మానవుడు తత్వాంశమును గ్రహింపగలడు. ఆత్మ శ్రీ భావసంపదను అవగాహము చేసికొనుటకు ఈ క్రిందివిధముగా భావించుట సముచితము. లోకస్వభావమంతయు ద్వివిధముగ నున్నది. ప్రవృత్తి స్వభావము నివృత్తి

స్వభావము. ప్రవృత్తియు నివృత్తియు రెండును ప్రసాద
మును సూత్రానుబద్ధము చేసినవి. నివృత్తియే సర్వవిధ
ముల సర్వజీవులకు ఆకాంక్షణీయము. దాని ననుస
రించియే ప్రతి మానవుని ప్రవృత్తియు ప్రచలిత మగుచున్నది.
ప్రవృత్తిమార్గమునగు చక్కగా ప్రసరించినగాని నివృత్తిప్రాప్తి
కల్గదు. ప్రవృత్తి సామాన్యముగా రెండు విధములుగా
నుండును. ఒకటి దైవము. రెండవది ఆసురము. ఆసురప్రవృత్తి
యందు కూడ ద్వివిధత్వమున్నది. ఆస్తికమైన ప్రవృత్తి ఒకటి.
నాస్తికమైన ప్రవృత్తి వేరొకటి. సామాన్యముగా ప్రవృత్తి
యంతయు కామనాపూర్వకముగా నుండును. ఇష్టసాధనతా
జ్ఞానము లేకపోయినచో మానవుడు దేనియందును ప్రవర్తిం
పడు. కామన నానావిధముగ నుండును. కామనాభేదమున
ప్రవృత్తి భేదము కల్గును. మానవుని ప్రవృత్తియందు
అనేక విధములగు నుపాయము లపేక్షితములు. ఉపాయభేదము
వలన వ్యాపారభేదము సిద్ధమగుచున్నది. కామనాసిద్ధి యున్న
ప్పుడే దేవతానుగ్రహము కలుగును. అట్టి అనుగ్రహ సంపా
దనకు మానవుడు ప్రయత్నింపక తప్పదు. ఆ ప్రయత్నమే
ఉపాయమని సాధనమని తంత్రమని చెప్పబడుచున్నది. తంత్ర
గ్రంథము లన్నియు బ్రహ్మాండ శేషభూతములు. తంత్ర
ములు బహురూపములై యున్నవి. అనేక తంత్రములందు
చెప్పబడిన విధానము లోక మానవులకు అనుష్ఠానశక్యములు
కావు. ఏదియేని నియతానుష్ఠాన మావశ్యకము. అను
ష్ఠానమందు నియతత్వమును సంపాదించుటకు గురుసమ్మతి

శ్రీ

నుగు అర్థమునే కర్తవ్యముగా తలచవలయును. మానవు
నకు సహజముగా సుఖాకాంక్ష ఉండును. దుఃఖ నివృత్తియు
మానవుని అభిలషితము. అది స్వాభావిక ప్రవృత్తి. సుఖము
కల మానవుడు సుఖమును ప్రసాదింపగలడు. నిత్యసుఖ
సంప్రాప్తినట్టి పరమేశ్వరుని అనుగ్రహమును సంపాదించుటకు
మానవుడు తంత్రోక్త సాధనను స్వీకరింపవలయును. సహజ
ముగా మానవప్రాణికి జన్మసిద్ధమైన స్వభావ పరిశుద్ధత
ఉండును. ఆ స్వాభావిక పరిశుద్ధియే దేవతానుగ్రహమునకు
అర్హతను సంపాదించును. అట్టి శుద్ధత క్రమక్రమముగా
అభివృద్ధిపొందుట సహజము. దాని నభివృద్ధి పొందించు
కొనుటకు మానవు డనేకవిధముల ప్రయత్నము నొనరింప వలసి
యున్నది. అట్టి ప్రయత్నములచేత పరిష్కృతమైన జన్మసంశుద్ధి
దేవతాస్వరూపమును అంతరంగములో అవభాసింపచేయును.
ఇది ఆస్తికమగు భావము. దేవుడు కలడని వేదాదులు ప్రమా
ణములని తన కవి మార్గప్రదర్శకములని నిశ్చయించినప్పుడే
కలుగవలసిన ఫలము కల్గును. శ్రద్ధావిశ్వాసములుకల జీవుడే
ఉత్తమగతిని పొందుట కర్హుడు. అతడే లోకసంగ్రహ మొనర్ప
గల ధీశాలి. తాను తరించి ఇతరులను తరింపచేయ గలడు.

పరమేశ్వరుని స్వభావము స్వరూపస్థితి ఎట్టిదో నిశ్చ
యింప జాలము. రాగగోచరమైనట్టి ఆతత్త్వము ప్రవృత్తి
ననుసరించి తెలియవలయును. ప్రకృతియే పరమేశ్వరుడు
కాడు. అయినను పరమేశ్వరుని తెలియచేయుటకు ప్రకృతియే
సమర్థము. కావున మానవుడు కేవలము ప్రకృతిపరాయణుడు

కాక ప్రకృతిలక్ష్యభూతుడైనట్టి పరమేశ్వరుని అన్వేషించవలసి యున్నది. అట్టి యాతని అన్వేషణలో ప్రకృతిని అనుసరించుట తప్పదు. ప్రకృతియే పరమేశ్వరి. పరమేశ్వరుని అంశమే ప్రపంచగతిని పొందినదని కొందరి సిద్ధాంతము. శాక్తవాదులును ఈనిర్ణయమునకు దూరస్థులుగారు. పరమేశ్వరునకన్న పరమేశ్వరికి భేదములేదు. ఒకేవిధమగు తత్త్వము సర్వరూపగతి విచిత్రతనుబట్టి వేరువేరుగా చెప్పబడుచున్నది. భేదాభేద సిద్ధాంతము శాక్తదర్శనమునం దూహింపవచ్చును ఆత్మాంశము జగద్రూపమున వివర్తించినదని గ్రహింపవచ్చును. సర్వసామాన్యముగా గోచరమగునట్టి చేతనాంశమంతయు ఆత్మయని జడాంశమంతయు ప్రకృతియని గ్రహింపవలయును. నామరూపములు ప్రకృతియందేయున్నవి. ప్రకృతియందలి నామరూపములకు నామత్వ రూపత్వములను సంపాదించునది నిత్యచేతనమగు పరమాత్మతత్త్వమే. కేవల జడమునకు స్పందించు శక్తిలేదు. కేవల చేతనమునకు జగద్రూపత్వము నొందు స్వభావములేదు. ఈ రెండింటి కలయికలో బ్రహ్మాండము లన్నియు సంభవించినవి. నిఖిలవిశ్వములోని ఏవస్తువునందైనను జడచేతనముల పరస్పర సమన్వయము కన్పడుచున్నది. సమీకృతమగు శక్తియే శ్రీశక్తిగా చెప్పబడును. ఉభయాత్మకమైన అఖండతత్త్వము సర్వోపాస్యస్వరూపిణి మహాదేవి అనబడును. ప్రకృతి పదమునకు ప్రకృష్టమగు కృతి అని అర్థము. సృష్టియందు ప్రకృష్టమగునది ప్రకృతి యనబడుచున్నదని పరమార్థము. ప్రకృతి త్రిగుణాత్మకమై యున్నది. అందు

సత్వరజస్తమోగుణములు కలవు. ప్రకృతిపదములోని అక్షర
త్రయము క్రమముగా గుణత్రయము చెప్పునని కొందరు నిర్దేశిం
చుచున్నారు. సృష్ట్యాదియందును ఉండుటనుబట్టి ప్రకృతి
యనియు వ్యపదేశింపవచ్చునని పెద్దలు పలుకుచున్నారు.
ప్రకృతి స్త్రీస్వరూపిణిగా అట్లే పుంరూపముగా నిర్దేశించుట
అందరకు విదితమై యున్నది. ఉపాస్య దేవస్వరూపము స్త్రీ
పుంసాత్మకమగు లక్షణమైనది. "పుంరూపం వా స్మరేద్దేవి స్త్రీ
రూపం వా విచింతయేత్ అథవా నిష్కలం ధ్యాయేత్ సచ్చి
దానంద లక్షణం" దేవీస్వభావమును పుంరూపమున ధ్యానిం
పవచ్చును. స్త్రీరూపమున ధ్యానింపవచ్చును. రెండిటి
నతీతముగనైన ధ్యానింపవచ్చును. ఆ దేవిస్వరూపము మాత్రము
సచ్చిదానంద లక్షణము. "నత్వం బపుమాన్ న చాంగనా చి
త్స్వరూపిణి! న షండోఽపి తే. నాపి భర్తురపి తే త్రిలింగ
తా తాం త్వాం వినా న తపస్య స్ఫురతీదం" దేవి! నీవు పురుషుడవు కావు.
అంగనవు కావు. షండత్వమును నీకు లేదు. పరశివునకును
స్త్రీపుంనపుంసకత్వము లేదు. నీవు వినా అతనికి
స్వరూపప్రకాశమే లేదు. నీవు చిత్స్వరూపమవు. ఈవిధ
మున పరమేశ్వరీయరూపము నిర్ణీతమగుచున్నది. కాబట్టి పర
మేశ్వరిని ఉపాసించువారు స్త్రీల నుపాసించెడివారని లోక
మనుకొనుట పొరపాటు. లోకమున పురుషులనబడువారి
యందు కేవల పుంస్త్వము లేదు. స్త్రీలనబడువారియందు
కేవల స్త్రీత్వము లేదు. స్త్రీలయందలి చైతన్యాంశము
పురుషత్వమును సూచించును. పురుషులలోని జడాంశము

స్త్రీత్వమును సూచించును. జపమునకు నామ రూపములు లున్నవి కావున శరీర విలాసమంతయు ప్రకృతి సంబంధమని స్త్రీ స్వభావమని గ్రహింపవలయును. దీని నిర్మలీకరణ ఆత్మయొక్క స్వరూపసంపాదన మొనర్చుచున్నది. కాబట్టి ఆనిత్య విశుద్ధ చేతనమే సద్రూపమగు ఆత్మ. ఉభయ సమరసాత్మకమైన ఉపాస్యదేవి త్రిపురసుందరి అని చెప్పబడుచున్నది. పరమేశ్వరుడు త్రిపురుడు. ఆతని శరీరము మూడువిధములైనది. ఊర్ధ్వ భాగము బ్రహ్మ. మధ్యభాగము విష్ణువు. అధోభాగము శివుడు. ఇట్టి ఆపరశివుడు త్రిపురుడు. ఆతని సుందరి త్రిపుర సుందరి. బ్రహ్మ విష్ణు మహేశాత్మకమైన మూడు పురము లకు అధిష్ఠానదేవియై విరాజిల్లుచున్నది. కావున మహాదేవి త్రిపురసుందరి యనబడును. మేరుశిఖరాగ్ర భాగమున త్రికూటమున విరాజిల్లునదియై ప్రకాశించుటను బట్టియు త్రిపురసుందరి యగుచున్నది. మానవుని శరీరమందంతటను దేవీవిలాస మనుగతమై యున్నది. పాదాదినాభ్యంతము ఒకటి కంఠాంతము రెండవది. కంఠాది సహస్రారాంతము మూడవది. ఈమూడును పురములు. వీనియందు సంచరించు దేవి యగుట టచే త్రిపురసుందరీదేవి అనబడును. అంతియేకాక జాగ్ర త్స్వప్న సుషుప్త్యవస్థలలో భాసించునది యగుటను ఈ నామము సముచితము. మాతృమేయ మానాత్మకమగు తత్త్వము ఆపరమేశ్వరియందుండుటచేతను త్రిపురసుందరీ నామము సార్థకమగుచున్నది. నాదాత్మకమైన విజ్ఞానము ధ్వని రూపమగుట అదియే వేదమగుట దాని వికాసక్రమము నను

శ్రీ

సరించి మంత్రయంత్ర దేవతాసిద్ధి కల్గుట నిరూపితప్రాయము. తత్ప్రాప్తికొరకై తంత్రములను తదుక్తసాధనములను స్వీకరింపవలయును. కేవల తాంత్రిక విధానము సముచితముకాదు. కేవల వైదికమునందు ఉపాసనా విశేషములు తగినట్లుగా నిరూపితములై లేవు. కావున తాంత్రికములకు వైదికత్వమును సంపాదించి స్వీకరించుట ఉచితమగు విధానము. వైదిక తాంత్రికకర్మలకే లోకసంగ్రహాత్మకత్వ మున్నది. అనుసరించు వారిని తరింపచేయు సామర్థ్యమున్నది. ఒకప్పుడు దేవాసుర సంగ్రామమున బ్రహ్మప్రభావమువలన దేవతలు విజయము పొందిరి. అది తమ ప్రభావమేనని వారు అహంకరించిరి. ఆ అహంకారము నణచుటకు ఒకభూత మచటకు వచ్చెను. అగ్ని వాయువులు కనుగొనుటకు ప్రయత్నించి విఫలులైరి. ఇంద్రుడు ప్రయత్నించెను గాని భూతము కన్పడలేదు. అతడు లజ్జితుడై విమర్శశక్తి నారాధించినాడు. హైమవతి సాక్షాత్కరించినది. ఆమె చెప్పినపిమ్మట ఇంద్రునకు ఆత్మావబోధ కల్గినది. ఈ విధానమున నట్టి ఆత్మబోధకై అంతఃశక్తులను వికసింప చేసి కాని త్రిపురసుందరి నారాధింప వలయునని గ్రహింప వలయును. శ్రీశక్తి నుపాసించుటకు విశేషము లపేక్షితములు. ఆయావిశేషములను సంప్రదాయములందు గ్రహింపవలయును. సంప్రదాయపరిశుద్ధి లేకపోయినచో ఉపాసనకు రాణింపు కలుగదు. లోక సంగ్రహము సిద్ధింపదు. ఆదికాలమునుండి అనుచారసిద్ధముగా సంప్రదాయము ప్రవర్తించుచున్నది. దానిననుసరించుట సాధకున కవశ్యకర్తవ్యము. సంప్ర

మాధవ

(శ్రీ)

దాయాగతమైన విద్యయే ఉపకరించునది యగును. అవి
చ్ఛిన్నమగు గురుశిష్యపరంపర సంప్రదాయము నశించును.
అసాంప్రదాయికముగా విద్య లలవడవు. ఒకవేళ ఏదోవిధాన
మునన్నైన విద్య సంప్రాప్తమైనను అది ప్రభావ సంపద కలది
కానేరదు. భారతగ్రంథమునందు అసాంప్రదాయికముగా
సిద్ధమైన వేదవిద్య ఫలప్రదము కాజాలకపోయినదని సూచిం
చుటకు అనేకగాథలు వర్ణింపబడినవి. సద్గురు సన్నిధానము
నందు యోగ్యశిష్యత్వము కల మానవుడు విద్యను గ్రహింప
వలయును. అందును శ్రీవిద్యావిషయమై సంప్రదాయమునకు
అత్యంత మవసరము. శ్రీవిద్యాగోష్ఠిలో శక్తిపాత మొకటి
ప్రధానముగా చెప్పబడుచున్నది. అది గురువునుండి అవిచ్ఛిన్న
పరంపరానుగతమై శక్తిప్రసారమున్నట్లు మాంత్రికులు చెప్పు
చున్నారు. మధ్యలో సంప్రదాయము విచ్ఛిన్నమైపోయినచో
శక్తిపాతము అడ్డుపెట్టబడును. అందువలన ఆయా విద్యా
ప్రయోజనములు కలుగనేరవు. కావుననే విద్యోపాసనచేయు
వాడు యత్నమున మంత్రమును దాచిపెంచవలయుననియు
ధీమంతుడై గురుపాదుని స్పష్టముగా చెప్పుకొనవలయుననియు
సంప్రదాయవిదులు పలుకుచున్నారు. యోగ్యమగు సత్సంప్ర
దాయము నేటికాలమున భారతదేశమందు విలుప్తమైయున్న
దనుట లజ్జాకరము. అసాంప్రదాయికములగు ఉద్బోధ లతిశ
యించుటవలననే లోకమున భిన్నమర్యాద లేర్పడినవి. వాని
నన్నిటిని సంప్రదాయ పరిపూతమొనర్చినచో చక్కగా లోక
సంగ్రహము కలుగగలదు. సంప్రదాయరహస్యము విస్పష్ట

ముగా తెలియుటకు గురువరేణ్యుని అన్వేషింపవలయును. తన ప్రాక్కృత పుణ్యపరిపాకమును యోగ్యగురుసేవ లభించును. సామాన్యమానవుడు కేవల బుద్ధిప్రజ్ఞతో గురువును అన్వేషింపక జాలకపోవచ్చును. అయినప్పటికి ఆతనికి సంప్రదాయసంపదభిమానమున్నచో ఉత్తమగురుపాదుని అనుగ్రహము స్వప్నమునందైన లభ్యమగును. ధనముచేగాని అభిమానముచేగాని గురువును నిర్ణయింపరాదు.

శ్రీవిద్యాబోధకములైన సంప్రదాయ గ్రంథములలో గురుస్వరూపము అనేకవిధముల నిర్దేశింపబడుచున్నది. గురువు, ఆచార్యుడు, ఆరాధ్యుడు, దేశికుడు, స్వామి, మహేశ్వరుడు, శ్రీనాథుడు, దేవుడు, భట్టారకుడు, ప్రభువు, యోగి, సంయమి, తపస్వి, అవధూత, సిద్ధుడు, కౌలికుడు, సాధకుడు, ధీమంతుడు మొదలగు నామములతో గురుదేవుని శాస్త్రములు నిర్దేశించుచున్నవి. అంధకారము నిరోధించువాడు గురువని ఆశబ్దార్థము. గురుపదములోని రెండక్షరముల మొదటియక్షరమునకు అంధకారమనియు, రెండవయక్షరమునకు నిరోధకుడనియు నర్థము. అవిద్యామయమగు అజ్ఞానము అనాదికాలము నుండి మానవుని ఆవరించియున్నది. అట్టి అవిద్యాంధకారము పోగొట్టువాడే గురువగుచున్నాడు. పాపములను దహింపచేసి సిద్ధులను సంపాదింపచేసి జ్ఞానమును ప్రకాశింపచేసి స్వస్వరూప స్థితిని సంపాదించు మహానీయుడే గురువగును. గుహ్యరూపమగు అర్థమును బోధించుటనుబట్టియు, సంప్రదాయపురుషుడగుటను, గురువగుచున్నాడని ప్రామాణికులు నిర్వచింతురు. గుర్వా

మాధవ

దులను స్మరణ చేయునపుడు శ్రీ పూర్వకముగా స్మరింపవల యునని సంప్రదాయ నిర్ణయము. శ్రీ గురువును పేరుతో నెన్నడు నుచ్చరింపరాదు. తన నామమును తనగురునామమును [illegible] నామమును అన్నపేరును భార్యపేరును [illegible] నామమును తన జ్యేష్ఠకుమారుని నామమును తా నుచ్చరింపరాదని శాస్త్ర సందేశము. అట్లే తన ఇష్టదేవతానామమును [illegible] స్పష్టము చేయరాదు. ఈ పైచెప్పబడిన వ్యక్తులు తనకు సర్వవిధముల ప్రేమాస్పదులు. సర్వనామములు సర్వవ్యవహారములు తనతో సంబంధించిన నిఖిలమును ఆవ్యక్తికి సంబంధించినవని తన ఊహ. కావున ఒకే నామమును వ్యవస్థితముగాదు. సర్వనామములచే చెప్పతగిన భావసామాన్యముగా తన ఇష్ట భావమే గోచరింపవలయుట ఇందు ముఖ్యనిర్ణయము. అందును శ్రీవిద్యోపదేష్ట అయినట్టి గురుపాదుని విషయములో ఈ నియ మము అత్యంతము పాలనీయము. గురుదారాపుత్రాదులను నిందింపరాదు. వారియందు సర్వవిధముల ఏద్వేషములను సహింపవలయుననుట ఇచట పరమార్థము కాదు. తక్కిన విష యముల నన్నిటికంటెను ఏ విధానము నవలంబించి తాను శ్రీగురువును సేవించెనో ఆవిధానమునందే ముఖ్యభావము నుంచుకొనవలయును. ఏమాత్రమును అందు న్యూనత్వమును కలుగచేసికొనరాదు. అని పరమ తాత్పర్యము. తన గురువును నిందించువారిని తాను సహింపరాదు. శ్రీ గురుభక్తియే ప్రధానమని చెప్పుటకై అనేకవిధములగు అర్థవాదములు ప్రశం సావచనములు చెప్పబడినవి. గురునిందకుని చంపినచో పర

శిష్యైక్యము కల్గునని గ్రంథములందున్నది. అచటి ఆ వాక్యము
నకు గురునిందను తాను వినరాదు అనియే తాత్పర్యము.
బుద్ధిమంతుడగు మానవుడు గురువును ప్రకాశముగా
చెప్పుకొనవలయును. ప్రకాశము చేసికొనక పోయినచో
తనకుదోషము వాటిల్లును. గురుసంప్రదాయాను గతము
కానట్టి విద్యకు రాణింపులేదు. గురువు సాక్షాదీశ్వరుడు.
తన గురువాతని కేమంత్రము నుపదేశించుచున్నాడో ఆమంత్ర
మునందు ఆ గురువు సిద్ధిని పొందినవాడై యుండును.
మంత్రసిద్ధిని పొందిన మానవుడు మంత్రదేవతా స్వరూపుడు.
కావున గురువును పరశివుడని భావింపవలయును. గురువుని
మర్త్యునిగా తలచరాదు. గురుసన్నిధానమునయున్నప్పుడు ఇతరు
రులను పూజింపరాదు. గురురూపమున శివాకృతిని శిష్యుడు
గ్రహింపవలయును. గురుదేవతాత్మలకు ఐక్యభావన
చేయుట శ్రీవిద్యాసంప్రదాయమునం దుత్తమభావము. తనకు
సర్వవిధముల ఆరాధ్యమగునట్టి పరమ దైవమును గురురూప
మున భావింపవలయును. ఉత్తమమైన భావనాపద్ధతిలో పరి
పక్వమగు అంతరంగముకల యాతడే విద్యాగ్రహణ సమర్థు
డగుచున్నాడు.

దీక్షనిచ్చుటకు సమర్థుడగు మానవుడే గురుపీఠమున
నుండనర్హుడు. శిష్యునకు దీక్ష మంత్రాధికారము నిచ్చు
చున్నది. దీక్షలు నానావిధములుగా చెప్పబడుచున్నవి.
శాక్త శాంభవాది దీక్షలనిచ్చుటలో శక్తిపాత మొనరించుటలో
సమర్థుడగునాతడే శ్రీవిద్యాదేశికుడగును. జాగ్రదాది పంచ

(శ్రీ)

కమును తెలియువాడే గురువు. సర్వావస్థలందును ఏకరూపానుగతమై భాసించుచున్నట్టి ఆత్మానంద వేదనమును తెలియువాడే ఉత్తమదేశికుడు. లక్ష్యానుసంధానమును ప్రాణానుసంధానమును నాదానుసంధానమును చేయగలిగినవాడే శ్రీగురువు. పరాపశ్యంతీ మధ్యమా వైఖరీనామకమగు వాక్చతుష్టయమును స్పష్టముగా నెరుగజాలినవాడే శ్రీవిద్యావాగ్మికుడు కాగలడు. యోగశాస్త్రప్రసిద్ధములైన మూలబంధ ఉడ్యాణబంధ జాలంధర బంధములను స్పష్టముగా ఎరుగజాలినయాతడే మంత్రమహేశ్వరుడగుచున్నాడు. మంత్రముల ప్రయోగోపసంహారవిధులను స్పష్టముగా ఎరిగియున్నవాడే గురుపదమున వ్యపదేశింపదగును. యంత్రమంత్రతంత్రసాధనలందు పరిపూర్ణప్రజ్ఞావిలాసితుడై వానిపరమార్థమునంతయును తెలిసికొనజాలినవాడై స్వార్థాహంకారములు లేక ప్రవర్తించు మానవుడు శ్రీగురుపీఠమునందు శోభితుడగును.

శిష్యునకును అనేక లక్షణములు నిర్దేశింపబడినవి. పరమార్థసాధనయందు పట్టుదలగల్గి స్వార్థము లేక ప్రవర్తించు సాత్త్వికగుణసంపన్నుడు శిష్యుడు కాదగును. ముముక్షుండగా మానవుడు తనయందు శిష్యత్వమును పరిశోధించుకొని తత్క్షణమున జాగరూకుడై ప్రవర్తించి గురూపసదన మొనరింపవలయును. ఉత్తమగురు సన్నిధానమందు యథావిధిగా మంత్రదీక్షను స్వీకరింపవలయును. మంత్రము నారాధించువాడు మంత్రి అగుచున్నాడు. మంత్రమును అనేకవిధముల మానవులు సాధింపవచ్చును. కాని ఉత్తమగురు సన్నిధిని

శక్తిపాతపూర్వకముగా గ్రహించుటయే ఉత్తమవిధి. పుస్తకమున మంత్రమునుచూచి గ్రహించి జపించుట ఉచితము కాదు. ఎవనికో ఉపదేశించు మంత్రమును చాటుననుండి గ్రహించి జపించరాదు. శ్రీకృష్ణు డర్జునునకు గీత నుపదేశించెను. ధ్వజాగ్రముననున్న హనుమంతుడు గురువాజ్ఞ లేకనే ఉపదేశమును స్వీకరించినాడని పిశాచమగునట్లుగా శపించబడినట్లు కథలు చెప్పుచున్నవి. స్వప్నమునందు మంత్రములభ్యమైనను గురుసన్నిధానమునుండియే స్వీకరింప వలయునని శాస్త్రోదితమగుచున్నది. అప్పుడే సంప్రదాయ పరిపుష్టి ఉన్నట్లు గ్రహింపవలయును. సంప్రదాయపరిపూతములు కానట్టి మంత్రములను జపించినను అట్టియాతడు మరల ఇతరుల కుపదేశించుటకు గురుపీఠమున విరాజితు డగుటకు అర్హతగలవాడు కాడు. తనయందలి విద్యలకు గురువు లేక పోయినచో హానియున్నది. గురువులేని యాతడు గురుమండల సంపీఠస్థమైన శ్రీదేవి నారాధించుటకు యోగ్యుడు కాడు. శ్రీచక్రమునందు గురుస్థానము ప్రత్యేకముగా నిర్దేశింపబడియున్నది. గురుసంప్రదాయ విహీనుడు శ్రీ చక్రారాధన మొనర్చుటకు అర్హుడు కాడు. ప్రతి మంత్ర జపమునందున్ను ప్రతి యంత్రారాధనమందును గురుపూజ ప్రధాన విహితమై యున్నది. గురురహితుడు ఆవిధానము ననుష్ఠించుటకు అర్హుడు కాజాలడుగదా, అదియుకాక మంత్రదీక్షలో శక్తిపాతము ముఖ్యముగా ఎన్నబడుచున్నది. గురువు లేక పోయినచో శక్తిపాత విధానము జరుగదు. ఉత్తమసాధకుడగు

మాధవ.

శ్రీ

సంప్రదాయమునంగా తెలియతగియున్నది. మంత్రమాహాత్మ్యములతో కూడుకొనియున్న ఈదీక్షారహస్యములు సవిశేషముగా తెలిసినప్పుడు సాధకునకు ధన్యత్వము కల్గును. ఇట్టి దీక్షలను తాననుగ్రహించుటకు గురుపాదసేవన మాపేక్షితము. దీక్షారహితుడైన సాధకునకు యోగ్యత్వము లేదు. ఒక గురుసన్నిధానమున మంత్రమును స్వీకరించి దీక్షనుగ్రహించులోపున ఆగురువు గతించిన యెడల గురుపుత్రుని సన్నిధానమునైన దీక్షను స్వీకరింపవలయును. గురుపుత్రునకు దీక్ష నిచ్చు అర్హతలేకపోయినచో గురుసన్నిహితులగువారి సన్నిధానముననైన దీక్షనుగ్రహింపవచ్చును. లేదేని ఆసంప్రదాయముననే అవశ్యము దీక్షనుస్వీకరింపవలెను. దీక్షాగ్రహణమునకై ఎన్నియేని ప్రదేశముల నన్వేషింపవలయునని ప్రయత్నింపవలయునని, సంప్రదాయగ్రంథములు చెప్పుచున్నవి, ఎట్లైన దీక్షగైకొనుట శ్రీవిద్యోపాసకునకు ముఖ్య కర్తవ్యము. దీక్షాహీనుడు ఎట్టివాడైనను యోగ్యుడు కాడు. దీక్షితుడైన చండాలుడైనను యోగ్యుడుగా తెలపబడుచున్నాడు. చండాలునకును దీక్షయున్నదనుట కేవలము అర్థవాదముకాదు. చండాలునకును వానియధికారానుసారముగా దీక్షయున్నది. అనేకయువతులు దీక్షితలై శ్రీవిద్యోపాసనచేసినట్లు శ్రీదేవి అనుగ్రహముపొందినట్లు ప్రసిద్ధముగా నున్నది.

దీక్షాసమయమున సాధకునిశరీరమందు కుండలినీశక్తి జాగరణముకల్గును. ఈవిశేషమే శక్తివేధ అనబడుచున్నది.

శ్రీ

ఆతని దేహమందున్న షట్చక్రములు వికాసము పొందును. సుషుమ్నానాడియందు శక్తిసంక్రాంతి కల్గును. ఈవిశేషమే శక్తి వేధ అనబడుచున్నది. శక్తివేధను సంపాదించి శిష్యుని గురువు తనభూమికయందు ప్రతిష్ఠితుని చేయుచున్నాడు. "మమ వ్రతేతే హృదయందదామి, మమచిత్త మనుచిత్తంతేఅస్తు మమవాచం ఏకమనాజుషస్వ బృహస్పతిస్త్వానియునక్తు" గర్భస్థ మగు శిశువునకును దీక్షావిధి యున్నది. ప్రహ్లాదుడు లీలా వతీ గర్భమున దీక్షితుడైనాడు. సుభద్రగర్భమున అభిమ న్యుడు పద్మవ్యూహ విభేదమున మంత్రదీక్షాదీక్షితుడైనాడు. సాధకాత్మకు ఈదేహమంతయు గృహము. పాంచభౌతిక మగు ఈదేహము తల్లిదండ్రులచే సంపాదింపబడుచున్నది. "నవద్వారేపురే దేహీ హంసోలేలాయతే బహిః" నవద్వార మయమైన ఈ దేహమునందు దేహిఅనబడు ఆత్మ సంచరించు చున్నాడు. శ్రీశక్తి నారాధించుటకు పాంచభౌతికమైన దేహప్రభావము సమర్థముగాదు. ఉత్తమమగు విద్యామయ శరీర మపేక్షితము. అట్టిదేహమును సంపాదించుటకు గురు పాదాశ్రయణము అవశ్య కర్తవ్యము. చక్కని గృహమును సంసిద్ధము చేయుటకు సమర్థుడైన ఒక ఇంజనీయరు కావలసి యున్నది. ఆకర్మాధ్యక్షుని పర్యవేక్షణమున సౌధము సుందర మగును. అట్లే శరీరసౌధసుందరత్వమునకు శ్రీగురువను కర్మా ధ్యక్షు డవసరము.

మానవునకు వంశము ద్వివిధముగా నున్నది. ఒకటి కుటుంబమునకు సంబంధించినది. వేరొకటి విద్యావంశము.

శ్రీ

విద్యావంశమే మానవునకు ప్రధానము. అహంకారమునందే మానవునకు మానవత్వము కల్గుచున్నది. మానవజన్మసాఫల్యము సిద్ధమగుచున్నది. మామూలుగానుండు గురువునకన్న మంత్ర గురువు విలక్షణుడు. పురుషార్థసాధనసమర్థునిగా స్వరూపమును మంత్రగురువు సంపాదించుచున్నాడు. “వయోవృద్ధుడే గురువు కావలయును” అనునట్టి నియమము లేదు. దేవహూతి కపిలసంవాదము చూడగా తనకన్న అల్పవయస్కుడైనను విద్యాగురువు కావచ్చును అని తెలియుచున్నది. కపిలుడు తన తల్లియగు దేవహూతికి తత్వసంగ్రహము నుపదేశించి నాడు. సంసారతరణమునకు గురుపదద్వంద్వము సమాశ్రయణీయము. భారతదేశమున ప్రాచీనకాలమునందు గురుశిష్యుల మర్యాదలలో గురుకులముల గౌరవము ప్రస్ఫుటితమైనది.

ప్రాతఃకాలమున నిద్రనుండి మేల్కొనగనే “సహస్రదళమందు గురుపదపద్మద్వయమును భావింపవలయును. ఆత్మ యోగప్రణాళిక ననుసరించి తనయందుత్పన్నశక్తిని పరమశివుడగు గురువునందు సంయుక్తము చేయవలయును. మానస పూజ నాచరింపవలయును. గురుమంత్రమును జపింపవలయును అని సంప్రదాయ విశేషములు చెప్పుచున్నవి. గురుసన్నిధానమున యథావిధిగా మంత్రదీక్షను పొంది సాధకుడు ఉత్తమార్హతను సంపాదింపగలడు. ఉత్తమదీక్షను పొందిన మానవునకు కాలక్రమమున దేవీదీక్ష సంప్రాప్తమగునని తంత్రసారాదులలో చెప్పబడినది. శ్రీ దేవీస్వరూప ప్రతిపాదనముచేయు మహామంత్రము గురువనుగ్రహమువలన

పొందినపిమ్మట సాధకుడు యథావిధిగా జపమొనరింప వలయును. జపము చేయు సాధకునకు ప్రభావవిశేషము మున్న దని భారతమున జాపకోపాఖ్యానము చెప్పుచున్నది.

జపమొనరించువానికి గురుదీక్ష ముఖ్యావసరము. పరిశుద్ధుడుగ జపస్థానమున యథావిధిగా ఉపవిష్టుడై జపింప వలయును. ఆ యా స్థానమున సముచితమైన చిహ్నముల నుంచవలయును. ఆసనవిధానమునకు సంబంధించిన ప్రత్యేకనియమము లున్నవి. సామాన్యముగా చేలాజినకుశోత్తరాసనముగ ఆసనము అందరికిని బోధింపబడుచున్నది. ఆ స్తరణ లేని భూమిపై కూర్చొని జపింపరాదు. తిరుగుచు నడచుచు పడు కొని జపించుట సముచితము కాదు. జపసాధనకు తగిన నియమాది విధానములను అవలంబింపవలయును. ఆ స్తరణ లేని భూమిపైన కూర్చొని జపించుట నిషిద్ధమగుచున్నది. జాపకుని భారమును భూమి మోయజాలదు. ఆ స్తరణముగా నుంచు పట్టువస్త్రాజినకుశాది విశేషములు నిర్దేశింపబడినవి. పట్టువస్త్రము నా స్తరణముగా చేసి జపించినచో యోగికశక్తులు వికాసము పొందును. సామాన్య శక్తిగల సాధకులు వ్యాఘ్రాజినమున కూర్చొనజాలరు. ఇట్టి ఉత్తరోత్తరార్హతను సూచించు విషయము లున్నవి. ఆ స్తరణమున ఉపవేశించుటయందును స్వస్తికాద్యాసనములు విధింపబడుచున్నవి. యథావిధిగా నిత్యానుష్ఠాన మొనరించిన పిమ్మట జపము చేయవలయును. జాతిసంప్రదాయ విహితములగు అనుష్ఠానవిశేషములను విడచి జపించు సాధకునకు అనుకూలఫలసిద్ధి లేదు. తన విహితకర్మను

మాధవ

త్యజించి ఎంతగా జపమొనరించినను ఫలములేదు. యథా విధిగా తన నిత్యానుష్ఠానము సంపూర్ణమైన యనంతరము జపవిధానమునకు ప్రయత్నింపవలయును. ఏ యే ఫలములకు ఏ యే దిక్కుగా కూర్చొనవలయునో నిర్దేశ ప్రణాళి నిర్దేశము లున్నవి. ఉత్తరదిక్కు ముక్తిప్రదము. ప్రాచీదిశ సిద్ధిప్రదము. పశ్చిమదిశ భోగప్రదము. దక్షిణదిక్కు అభిచారిక విధానముల కుపయోగించునదియగును.

సంఖ్యారహితముగా జపమొనరింపరాదు. తాను చేయబోవునట్టి జపమును మొదటనే సంకల్పమునందు సంఖ్యతో చెప్పకొనవలయును. "నేటిపూట ఇంత జపము చేయుదును" అనెడు నిశ్చయముండవలయును. జపమధ్య సమయమునందు దిక్కులు చూడరాదు. ఇతరులతో మాటలాడరాదు. తన లక్ష్యమును మరల్పరాదు. తాను చేయు జపమును సంఖ్యానించుటకై మాలను స్వీకరింపవలయును. స్ఫటికమాల, రుద్రాక్షమాల, తులసీమాల ఇవి ఉత్తమములు. ఆజపమాలనైనను సంప్రదాయ నియమానుసారముగా సంస్కరించి గ్రహింపవలయును. మాలా ధారణమునందు సంఖ్యాసమయమందును అనుసరింపదగిన విశేషములు సంప్రదాయైక వేద్యములు. ఇట్లు మాలలోనేగాక తన కుడిచేతియందలి వ్రేళుల పర్వములతో సంఖ్యానము చేయుపద్ధతియు కలదు. అకారాది క్షకారాంత వర్ణమాలను ఆవృత్తిచేయుచు లెక్కపెట్టుటయు ఒక ఉత్తమసాధన. అవర్గ మాలానుసారముగా నిర్దేశింపబడిన విధు లనేకములున్నవి. వీని

యందు సృష్టిప్రక్రియ, సంహారప్రక్రియ కలదు. సామా న్యముగా జపవిధులలో సృష్టిసంహారప్రక్రియలను రెంటిని పాటించుట సముచితము. తాను భావించు ఆయావర్ణములను ఇష్టదేవికి సంబంధించిన ప్రత్యవయవము లందారోపించుకొని జపించుటయు ఒక ఉత్తమప్రణాళిక. శ్రీదేవీరూపమును వర్ణ మయముగా భావించుటలో సంప్రదాయము ననుసరించుడు. ఇంతియే గాక తన భావనలో భాసించిన దేవీరూప గుణములైన అవ యవముల నీని ధ్యానించుచు జపసంఖ్యానము చేయుటయు ఉత్తమవిధానము. దేవీ స్వరూపము వర్ణమయముగనే భావించి ఆయావర్ణవిన్యాసముతో సంఖ్యానించుటయు ఒక మహోత్తరవిధానము. ఇట్లు సంప్రదాయ సమయములలో తెలియదగిన విశేషము లున్నవి.

సాధకుడు గాయత్రీమంత్రమును జపమొనరింప వల యును. ఇంకను సాంప్రదాయసమయములలో జపమొనరించు టలో సంఖ్య ఎంతగా నుండవలయును? అను విషయమున నానామత భేదములున్నవి. ఒక్కొక్క మంత్రమునకు ఒక్కొక్క నియమితమగు సంఖ్యలో సిద్ధియున్నట్లుగా గ్రంథ ములు చెప్పుచున్నవి ప్రతిదిన మొనరించు జపసంఖ్య ఎంతగా నుండవలయును? అను ప్రశ్నకు ఆయా సంప్రదాయములే సమాధానమును చెప్పుచున్నవి. అయినను ఈవిషయము నిచట గ్రహింపవలయును.

మంత్రజపమున సాధకునకు అంతరంగ సంస్కారము కల్గుచున్నది. ఆసంస్కారమునకు ముందుగా నాడీపరిశుద్ధి

కలుగును. దీనివలన యోగిశ్రేష్ఠులు వినోదము పొందు
చున్నవని అనుభవవిదులు చెప్పెదరు. సాధకుని శిరస్థాన
మున సహస్రారచక్రమున్నది. ఆచక్రము సహస్రదళము
లతో నుండు పద్మమువలె యున్నది. మనుష్యజన్మమువారికి
కల్గిన సంస్కారము దేహమునగల్గు సహస్రభాగములతో
సంబంధము పొందుచున్నది. కావున సహస్రపద్మములోని
దళసంఖ్యానుసారముగా సహస్రసంఖ్యాకనామము జపము చేయుట
ఒక విధానమై యున్నది. కావుననే అకారాది క్షకారాంత
వర్ణమాలను పదిపర్యాయము లావృత్తము చేసి నామావళులు
సహస్రసంఖ్యకు సరిపుచ్చుకొను చున్నారు. శ్రీదేవి
నామావళిసహస్రసంఖ్యతో నుండుటవలన సహస్రసంఖ్యకు విశేష
ప్రాధాన్యము గోచరమగుచున్నది. ప్రతిదినము సహస్ర
జపమొనరింపవలయుట విహితమగుచున్నది. అట్లుగా చేయు
టకు సమర్థులు కానివారు శతసంఖ్యాకజపము ను చేయవల
యును. "త్రిశతంశతమేవవా" అను వచనమిందు ప్రమా
ణము. అష్టోత్తరశతజపము చేయుట ఒక విధానమైయున్నది
శివకేశవాదులకు సంబంధించిన నామావళియు శతసంఖ్యతో
ఒప్పారుచున్నది. సాధకుడు ప్రతిదినము ౨౧౬౦౦ శ్వాస
నిశ్వాసములను విడుచుచున్నాడు. రెండువందల సంఖ్యతో
దాని విభాగింపగా ౧౦౮ సిద్ధమగుచున్నది. ఇట్లుగా పర్యాయ
మునకొక అష్టోత్తరశతము చొప్పున ఉదయము శతపర్యాయ
ములును సాయంసమయమున శతపర్యాయములును జపమొన
రించినచో శ్వాససంఖ్యాసమానాకారమున జపమొనరించి

మాగన

శ్రీ

నర్తించుచున్నది. శ్రీచక్రమును హృదయమున భావించి సాంప్రదాయికులు షోడశ భేదమును నిర్దేశించి యుందురు. ఇచట నీయర్థమును కూడ భావింపవలయును. శ్రీదేవీపాదద్యుతులు మేళనము పొందియున్నవి. అందు ఆగ్నేయకళలు ౧౦౮. మాసన్యాసగు ప్రసంగమున అగ్ని చెప్పఁబడుచున్నాడు. కావున దేవీభావనచేయువారలకు తత్సాదృశ్యాంతుల సంఖ్యా సమానాకారమును జపస్థానము నిర్దేశించుట సూచించుచున్నది. దేవీపాదద్యుతులలో సూర్యకళలు ౧౨ కాక సోమునను భావి భేదమును భావింపవలయును. మాలినీవిజయోత్తర తంత్రమందు సూర్యాకృష్టి విద్య ఉపదేశింపబడినది. సూర్యమండలాంతర్వర్తిని అగు శ్రీదేవీస్వరూపమును ధ్యానించుచు ఆఆ కృష్టివిద్యను ఆరాధింపవలయునని సామయికుల అభిప్రాయము. ఆవిద్యాసాధన ప్రణాళిక ఆతంత్రగ్రంథమందు స్పష్టముగా నిర్దేశింపబడినది. మొత్తముమీద నట్టి సాధనను ఉత్తమసాధకుడు ౧౨౦ దినములు ప్రయత్నింపవలసియున్నదని యంచటి నిర్దేశము. కావుననే సాంప్రదాయికులు కొందఱు వర్ణమాలననుసరించి జపించుటలో ఆదిక్షాంత ముచ్చరించి అ, క, చ, ట, త, ప, య, శ, లను ఉచ్చరించి, ఋ, ౠ, ఌ, ౡ విడచి ౧౪ స్వరముల కలికి శ, య, ప, త, ట, చ, క, అ, ఉచ్చారణ చేయుచు ళాదిగా అంత ముచ్చరింతురు. ఇట్లు సంఖ్యానవి భేదములున్నవి. కొందఱంతటి సంఖ్యతోనైన జపము చేయజాలక ఏబదిపర్యాయములు కొందరును నక్షత్ర సంఖ్యతో ౨౭ పర్యాయములు కొందరును పదిపర్యాయ

మాధవ

ములు కొందరును చేయుచున్నారు. ఇవన్నియు ప్రశంస నీయములు కావు. కాని జపసంఖ్యాన పద్ధతులలో తారతమ్యము లేదు. ఆయా అధికారికి ఆయావిధాన ముత్తమము. అధికారి విశేషమునుబట్టి విధానములందు విశేషము నూహించుట అసముచితము కాదు. వర్ణమాలానుసారముగా జపముచేయుట యుత్తమమని తలచవచ్చును. తదనుసారముగ చేయు జపములలో అనేకవిశేషము లున్నవి. వానిలో కొన్ని వివరింప బడినవి.

దేవీరూపమందు వర్ణవిన్యాసమును భావించుటయే కాక సాధకుడు తన దేహగతముగకూడ వర్ణములను భావించి జపింపవచ్చును. తన దేహమున సుషుమ్నానాడిగతం దను గతమైయున్న చక్రములందు వర్ణభావనచేయుచు జపింప వచ్చును. ఇట్లే వర్ణమాలానుసారముగా జపించు విధాన మున కల విశేషములను సంప్రదాయ పరిపాటిలో తెలియ వలయును.

న్యాసము

జపము చేయుటకు ముందుగా సంకల్ప గురుధ్యాస, న్యాస, ధ్యేయ ప్రార్థనాది విశేషము లనేకము లున్నవి. న్యాసవిధానములేక జపమునకు పూనుకొనరాదు. మంత్రాక్షరములను భావనాపథమున భావింపచేసికొని తదక్షర

సంఖ్యానుగుణముగా అన్యశ్రుతులతో జపించుటయు ఒకవిధా నము. ఇట్లు మంత్రాక్షరములను భావనచేసిన తనదేహమున ఆయా అవయవములందు న్యాసముచేయుట న్యాసవిధి అన బడును. ఆ యా న్యాసవిధానమువలన సాధకునిశరీరము మంత్రమయమగుచున్నది. మంత్రమయమగు తనువును వహించినప్పుడే ఆయా మంత్రమును జపించుటకు అర్హు డగుచున్నాడు. జపాంగముగా పూజాంగముగా పారాయ ణాంగముగా న్యాసముచేయవలయుట సంప్రదాయధర్మము. న్యాసవిధానమునకు ఈ దేవీభావనలో ప్రాధాన్యము పొంది యున్నది. తాంత్రికవిధానములలో కూడుకొనిన న్యాస విధులు ప్రత్యేకముగా తెలియతగినవై యున్నవి. జపాంగ ముగా న్యాసముచేసికొనినపిమ్మట జపమధ్యమందు సాధ కుడు లేచిపోరాదు. దానివలన మంత్రమయశరీరమునకు భంగపాటు కల్గునందురు. గర్భస్రావమువలె జపమధ్యమున లేచుట మహాపాపకార్యమని పెద్దలభావము. ఆ జపమధ్య సమయమున శ్రీ గురుసన్నిధానమునకు వచ్చినచో తన ఆసనమునుండి లేచి అచటనే నిలుచబడుట సంప్రదాయ ధర్మము. గురువుకాక ఇతరు లెవరువచ్చినను ఆసమయమున నమస్కరింపరాదు. శ్రీ దేవీభావన చేయువానికి ఇతరు లెవ్వ రును ప్రధానులుకారు.

శ్రీ

జపము

జపవిధానము లనేకము లున్నవి. వానిలో క్రింది కొన్ని ప్రకారములు భావకులకు మనోహరములుగా నుండ వచ్చును. ఇచటి విశేషము విపులముగా మాలత్స్యసంగ్రహము నుండి తెలియవచ్చును. నిత్యజప మవశ్యకర్తవ్యము. ఆపత్కాలమున కూడ దీనిని విడువరాదు. ఆశౌచాదికము సంప్రాప్తమైన సమయమునకూడ జపమును మానివేయ రాదు. ఉపదేశము పొందినపిమ్మట దినమునకు పదిపర్యాయములు తక్కువ కాకుండునట్లుగా అవశ్యము మంత్రమును జపింపలయును. "జాతాన్ త్రాయతే ఇతి జపః" ప్రపంచ ధర్మమున ఉత్పన్నమైన మానవుల నందరను పరిపాలించునది కావున జపమను నామము సార్థకము. 'యజ్ఞానాం జపయజ్ఞోస్మి' అని కృష్ణభగవానుని వచనము. దీనివలన జపయజ్ఞమునకుకల ప్రాధాన్యము విస్పష్టమగుచున్నది. సర్వ యజ్ఞములకన్న జపయజ్ఞము సులభమగునది కావచ్చును. జపయోగావలంబకునకు మహా ప్రతిభలు సిద్ధించును. వేద మంత్రమును ఆశించుటయే తపమని పరిగణించుచున్నారు. శౌనకుని ఋగ్విధానము ఈ విషయముల తెల్పుచున్నది. నియమానుసారముగా నిత్యజప మనుష్ఠించు సాధకునకు నిత్య దోషములు దూరీకృతము లగును. ప్రసన్నత సంప్రాప్త మగును. ధర్మశ్రద్ధ కల్గును. ప్రత్యవాయ వినాశమే నిత్యమునకు ఫలము.

ఎప్పుడో ఒకప్పుడు విశేషముగా చేయవలసినది నైమిత్తిక జపము. పూర్ణిమ నవమి అష్టమి ఇటువంటి పర్వదినములందును శుక్రవారమందును ఉత్సవసమయములందును గ్రహణకాలమందును నైమిత్తిక జప మొనర్పవలయును.

ఆర్తులగువారును అర్థార్థులగువారు కామ కాములు కామ్యజపము చేయుదురు. నిత్యనైమిత్తికములకన్న కామ్య జపమునందు పవిత్రత, నియమపరిపాలనము, సావధానత, జాగరూకత, స్థైర్యము, మితాహారము, నియమరక్షణము, అత్యంతమావశ్యకములు. నియమసముదాయమున వ్యత్యస్తమునైన హానికల్గును. కామ్యజప ముచితముకాదు. క్షుద్ర దేవతారాధనము అధికముగానుండును. దేవీసమారాధన చేయు మానవుడు దేవీప్రభావమును క్షుద్రములగు తన కోర్కెల పరిపూర్తికై వినియోగించుకొనరాదు.

అవిధిపూర్వకము, అనియమపూర్వకముగా, మంత్ర శుద్ధిలేక, సద్గురువులేక, శ్రద్ధలేక, దేవారాధనలేక, చేయు జపము నిషిద్ధజపము. ఇట్టిదానియందు హాని అధికముగా కలదు. ప్రాయశ్చిత్తజపమని వేరొకటి కలదు. అది దురిత నాశనమునకై చేయబడును. మానవస్వభావమున దోషములు సహజములు. దోషములకు తగినట్లుగా జపము చేయుట యుండును. అజపా జపము మరియొకటి. సంకల్ప పూర్వకముగా మానసస్వాస్థ్యము కల్గిన ఈ జపము నిర్వర్తింపబడును. దీనివలన గుప్తశక్తులు వికాసము పొందుచున్నవి. ఈ జపానుష్ఠానమున్నంత నిశ్చలత పాలింపబడును. దీనివలన

మాధవ

ఆధ్యాత్మిక వికాసము కల్గుట ప్రసిద్ధము. ఇది ఉత్తమమైన జపవిధానము. చలజపమని వేరొకటి కలదు. ఏసమయమున నైనను తానెట్లున్నను నామకీర్తనమువలె జపముచేయుట చలజపము. సత్యశుద్ధి పవిత్రతాదులు దీనియందు నియమములు. ఈ చలజపమున సమయసార్థకత కల్గుచున్నది.

వాచికజపమని మరియొకటి కలదు. మంత్రాక్షరముల నుచ్చరించుటలోని విశేషము దీనియందున్నది. మంత్రో చ్చారణ విధానములలో వాచికమైన జపము అధమమని కొందరందురు. విధియజ్ఞముకన్న దశగుణితమైన ఫలము దీనియందున్నదని మనువు చెప్పుచున్నాడు. ఈ జపమునందు యోగశక్తుల లాభము కల్గును. షట్చక్రవర్ణబీజవినియోగ లాభము కల్గును. వర్ణబీజశక్తులకు జాగృతి కల్గును. వాక్కు పరిశుద్ధిపొందును. ఉపాంశుజపము తరువాతిది. ఇందులో మనోమూర్ఛనమున్నది. ఏకాగ్రత అంతర్ముఖత ఇందవసరము. నెమ్మదిగా తనకు మాత్రమే వినబడునట్లుగా జపించుట దీని స్వరూపము. వాచికజపమువలన కల్గు లాభము దీనివలనకూడ కల్గును. తపస్తేజము సిద్ధించును. స్థూలమునుండి సూక్ష్మము నన్వేషించుట ఇచట భాసించును. మస్తకమునందును లలాటమునందును ఉపాంశు జపానుభవము సాధకునకు గోచరము కాగలదు. భ్రమర జపము అత్యుత్తమమైన వేరొకవిధానము. దీనియందు ప్రాణ గతి మందగించును. గుంజారవానుభవము దీనియందు కలదు. ఆధారమునుండి ఆజ్ఞాంతమువరకు నాదమనుసంధానింప

బడును. నాదగీతము లైన చక్రముల విభేదనమున కిది ఉప
యోగించును. ఇది చక్రంగా అభ్యాసమునందున్న వారికి
పూర్వజన్మస్మృతి కల్గును. బీజసపరమాణువులు గోచరిం
చును. అనాహత సంగీతము వినబడును. చేతనశక్తి స్ఫుట
భావము నొందును. దివ్యజగత్తు ప్రతిభాసించును. మానస
జపము వేరొకవిధానము. మంత్రార్థచింతనము దీనియందుం
డును. సగుణము నుండి నిర్గుణమును సంధానించుట, నాద
బ్రహ్మ ననుసంధానము చేయుట, దీనియందనుభూతము లగును.
మొత్తముమీద మంత్రచింతనము నాదానుసంధానము ప్రకా
శానుభవము దీని విశేషములని గ్రహింపవచ్చును. మహా
త్యాగియగు సాధకుడు అఖండ జపమును చేయును.
ధ్యానము చేయగా చేయగా శ్రాంతి గల్గునేని జప మొనరింప
వలయును. జప మొనరింపగా శ్రాంతుడైనచో ధ్యాన మొన
రింపవలయును. జపధ్యానశ్రాంతుడగుచో ఆత్మవిచారము
చేయవలయును. ఈ విధాన మీ జపమున కలదు. శరీర
యాత్రకు తగిన భోజనమును కూడ మాని, త్యాగులు ఈ
అఖండజప మొనరింతురు. అజపాజపమని వేరొకటి యున్నది.
ఈ జపము సహజము. ఇదియే హంసజపము. "దేవియే
జపము చేయును. నేను దివ్యత్వము ననుభవించెదను" అని
ఈ జపసాధకుడు భావింపగలడు. రావిచెట్టునకు కాని
దేవాలయమునకు కాని గురుదేవునకు కాని ప్రదక్షిణము
చేయుచు జపించుట ప్రదక్షిణ జపము. సామాన్యముగా
జపము చేయునపుడు మంత్రాక్షర నాదమును భావన చేయుట

మాధవ

అత్యావశ్యకము. ఆవిధముగానే లక్ష్యమును నిరతముగ భావనచేయుచు అజప మొనరింప వలయుట ఆవశ్యకము. వీనియందు మంత్రనాదమునుకాని మంత్రార్థమునుకాని విడువ రాదు. లక్ష్యనాదాత్మలను అనుసంధానము చేయుచు జపించుట జపవిధానములలో అత్యుత్తమము. ఈ పైచెప్పిన జపపద్ధతులలో సాధకులు పూర్వాపరీభావమును భావింపవల యును. "జపాత్ సిద్ధిః జపాత్సిద్ధిః జపాత్సిద్ధిః నసంశయః" జపమువలన సిద్ధి కల్గుననుట నిస్సంశయము.

మంత్రోపాసనా విధానమంతయు భక్తియోగముల ధారణతో కూడుకొని యున్నది. ఒక్కొక్క సాధకునకు ఒక్కొక్క మంత్ర మభీష్టమగును. ఆతని జాతక విధానము ననుసరించి గ్రహకూటముల పరిస్థితులనుబట్టి జపమంత్రమును స్వీకరింపవలయుట సాంప్రదాయము. ఒక్కొక్క సాధకునకు జన్మనక్షత్రాదుల ననుసరించి కొన్ని కొన్ని మంత్రములు అను కూలములగును. గ్రహకూటములయొక్క ఉచ్చ నీచ భావ ములను తెలిసికొని మంత్రస్వీకారము ప్రయత్నింపవలయును. అట్టి నియమమును పరిపాలింపక మంత్రస్వీకార మొనర్చినచో ఆమంత్రము విపరీత ఫలప్రదమగును. యథావిధిగా సంప్ర దాయము ననుసరించి మంత్రదీక్షను పొందవలయును. జన్మాం తరసంస్కారఫలముగా ఒక్కొక్కనికి ఒక్కొక్క మంత్రము నందు ఆదరవిశేషము కల్గును. ఆయామంత్ర దేవతలందును అభిమానవిశేష ముదయించును. అట్టి మంత్రప్రత్యక్షకూడ ఒక్కొక్కని స్వప్నమునందుపలబ్ధము కావచ్చును. మంత్రో

శ్రీ

మును పరిపూర్తి నొనర్చుకొని తన చిత్తవృత్తి కనుకూలమగు నట్టి జపవిధానమును స్వీకరించి జపించు సాధకునకు అంతరాయములు కలుగవు. సక్రమముగా మంత్రదీక్షను స్వీకరించిన సాధకుడు తనజన్మమధ్యమం దెన్నడును మంత్రత్యాగ మొనరింపరాదు. ఆదేశము సంప్రాప్తమైనను అల్పసంఖ్యగానైనను అనవరతముగా జపించవలయుట విధి. నిత్యానుష్ఠానమందు నిరతుడై ప్రవర్తించునట్టి మానవునకు ఎట్టిప్రమాదపాటును లేదు. కాని అంతరాయములో పరిపూర్తి పొందరాదు. ఒకొక్కక్క మంత్రమునకు నిర్దిష్టముగనే కొంత జపసంఖ్య నియమింపబడియున్నది. దీక్షాసహితుడై నియమయుక్తముగా ఆయా మంత్రముల జపసంఖ్యను సమగ్రము చేయుటకై పురశ్చరణ ఒనర్పవలయును. పురశ్చర్యావిధానము ముఖ్యముగా ఫలదాయకమున్నది. పురశ్చరణవిధానమునను మంత్రసిద్ధిని పొంది నిత్యానుష్ఠానమునకు అత్యంతాసక్తుడు కావలెను. అట్టిసాధకుడే జపఫలములను పొందగలడు. జపము చేయునపుడు ఇతరులకుమాత్రము వినపడునట్లుగా జపించుట సముచితముకాదు. కేవలము తనకుమాత్రమే తెలియునట్లు నెమ్మదిగా ఉచ్చారణ చేయుచు జపించుట మధ్యమపక్షము. కంఠతాల్వాదుల సంబంధ మేమాత్రమును లేక తన హృదయాకాశమునందే మంత్రాక్షరముల నన్నిటిని భావించుచు మనోనిరోధము చేసికొనుట ఉత్తమమగు పక్షము. అట్టి ఉత్తమత్వమును సంపాదించినపిమ్మట క్రమక్రమముగా తనయందలి నాదమును అవగాహనము చేసికొనవలయును.

పరాపశ్యంతీ మధ్యమా వైఖరీ రూపమున ఉన్నట్టి వాక్సము దాయము భావనలో గోచరింపవలయును. తనలో మాత్రా క్షర బీజములు ఎచటనుండి వెలువడుచున్నవో యే యే విధ మున ఆధ్వని శరీరమందు ప్రసారము పొందుచున్నదో ఎట్లు స్ఫుటభావము పొందుచున్నదో ఈ అంశవిశేషములు నన్నిటిని సాధకుడు తెలియవలసియున్నది. క్రమక్రమముగా ఇట్టి నాదాభ్యాసమున అభ్యాసమును పొందినవాడైనచో తన యందలి అంతర్నాదములను సాధకుడు గ్రహింపగలడు. అట్లు తనచే గ్రహింపబడిన ఆనాదము ప్రణవనాదైక్యమును పొంది శబ్దబ్రహ్మను అవగాహింపచేయును. శబ్దబ్రహ్మ నిష్ణాతు డైనవాడు పరబ్రహ్మను పొందునని ప్రామాణికులు చెప్పు చున్నారు. తనలోనుండి వెలువడిన మంత్రనాదము మన స్సంకల్పమందు అనుగతమై మహావిశ్వమునందు వాతావరణ మును యోగ్యము చేయగలదు. అట్లు విశ్వగోళమునందలి పరిస్థితి మంత్రపూతమైనచో మంత్రమయీదేవతాసాక్షా సాక్షాత్కారమును సాధకుడు పొందగలడు. జపాభ్యాసము నందు మానవుడాసక్తుడైయున్నప్పుడు అతనియందలి శక్తి ప్రసారము పొందుచుండును. ఆజ్ఞాచక్రమువరకు శక్తి ప్రస రించినపుడు సాధకునకు ఉన్మనీభావము కల్గుచున్నది. ఆ అవస్థలో తన మనోరూపమంతయు మంత్రనాదమునందు ఐక్యము పొందును. ఆసమయమున ఏదియు వివిక్తముగా గోచరింపదు. ఆ యనంతరము నాదప్రసారము తనయందలి నదియే బ్రహ్మపథమును పొందుటకు ప్రవర్తించును. శ్రేష్ఠ

పూర్వకముగ జపించినను వేరొకవిధమున జపించినను మంత్ర నాదమువలన కలుగవలసిన ఉత్తమప్రయోజనము కల్గును. కాని శ్రద్ధాయుతమగునట్టి అర్థవిజ్ఞానపూర్వకమగు విధానమునందు మహాత్మ్యమున్నదని విజ్ఞులు పలుకుచున్నారు. జపశక్తియందేయు ధ్యానమునకు సమర్థమగునది కావలయును. కావుననే జపముకన్న ధ్యానము ఉత్తమమని గీతావచనము చెప్పుచున్నది.

అర్చావిధి

శ్రీదేవీపూజాపద్ధతి సకల పూజాపద్ధతులందును విశిష్టమైనది. శ్రీవిద్యాసంప్రదాయమునందలి పూజావిధానమువలె రమణీయమగునట్టి పూజాపద్ధతి ఇతరములందు కనపడదు. ప్రధానముగ సచ్చిదానందాత్మకమగు బ్రాహ్మీశక్తి నాదరూపమున మంత్రస్వభావము పొందినది. ఆమంత్రమయీ దేవత సృష్టిక్రమమున యంత్రరూపిణి యగుచున్నది. కావున సాధకుడు యంత్రమునందు పూజచేయుట సముచితము. పారమేశ్వరశక్తి కొన్నికొన్ని స్వరూపవిశేషములందు సిద్ధస్వభావముతో నుండును. అట్టి స్వరూపవిశేషములను స్వీకరించియు పూజలను ఆచరించుట సంప్రదాయముగా నున్నది. నర్మదాది నదులందుత్పన్నమైన బాణలింగములందును, కేవల రమణీయమగు భూప్రదేశమందును, అగ్నియందును, ఉదకమందును, సూర్యునందును, గోడపైనను, పట్టువస్త్రాదులం

మును, శ్రీమండలమందును, ఫలకమునను, శిరః ప్రదేశము నను, హృదయమునందును, ఇట్టి స్థానవిశేషములందు, దేవి భావనచేసి పూజల నాచరించుట సంప్రదాయధర్మము. సామాన్యముగా యంత్రమునందు దేవీధ్యానము విధింపబడు చున్నది. "యంత్రణాత్ యంత్రమిత్యాహుః" కామక్రోధాది దోషముల వలన సముత్పన్నములైన దోషముల నన్నిటిని యంత్రణము చేయునది యగుటవలన యంత్రమను పేరు సార్థకమగుచున్నది. మంత్రదేవతానుసారమున యంత్రము భిన్నముగా నుండును. ప్రతియంత్రమునందును సృష్టియొక్క ప్రణాలిక కన్పడును. బిందుకోణవృత్తములు దళములు అన్నియు యంత్రములందు కూడుకొనియుండును. సర్వాధారమైన పరమాత్మ మహా బిందువు. మహాబిందువునుండి సృష్టియంతయు వెలువడు చున్నది. మహాబిందువునందు అంతర్లీనమై విమర్శస్వభావమున దేవీతత్వమున్నది. ఆతత్వముయొక్క స్ఫుటావస్థయే చక్రమునందు కోణాకృతులతో కన్పడును. పరస్పర సమ్మిళనాత్మకమైన వృత్తము మిశ్రబిందువు. ఇట్లు ప్రతియంత్రము నందును శివశక్తులయొక్క సమావేశమును అభ్యూహింప వలయును. విశ్వవిశ్వమునంతను పరమేశ్వరిగా భావించి ఆ మహా పరమేశ్వరిని శ్రీయంత్రముగా భావించి పూజించుట సర్వోత్తమభావము. విన్యాసపద్ధతిలో యంత్రమును అనేక విధముల విన్యసింతురు. నియతములైన కొలతలనుబట్టి ఆయా రేఖల నన్నిటిని విలేఖించి ప్రదర్శించునట్టి భూప్రస్తార మొక విధానము. యంత్రమునకు సంబంధించిన పొడుగు వెడల్పుల

వలె నియతమైన ఎత్తు కల్గినట్లుగాకూడ యంత్రనిర్మాణము చేయుట మేరుప్రస్తారమందురు. కైలాస ప్రస్తారమనునది వేరొకటికలదు. శ్రీయంత్రముయొక్క విన్యాసపద్ధతి ముందు స్పష్టము చేయబడును.

ఆయా నియతమైన ప్రదేశములందు యథావిధిగా గురుప్రతిష్ఠితమైన యంత్రమునుంచి పూజించుట ఉత్తమ సంప్రదాయము. తాను పూజించునట్టి యంత్రము గురుప్రదత్తము కావలయును. ఏది యేనివిధమున యంత్ర ముపలబ్ధమైనను దానిని గురుస్పర్శచేత పవిత్రము చేయవలయును. పూజాసంప్రదాయములందు అనేకాచారము లుండును. వామాచారుడు పూజించిన యంత్రమును దక్షిణాచారుడు స్వీకరింపరాదు అని మంత్రవిదులు పలుకుచున్నారు. ఇందలి విశేషరహస్యములను గురుసంప్రదాయ క్రమమున తెలియవలయును. సాధకులకు సౌలభ్య సంపాదనమునకై పూజ ఏర్పాటు చేయబడినది. పూజావిధానమువలన మనస్సునకు నిశ్చలత ఏర్పడును. స్థిరనిష్ఠ కల్గును. లోకసంగ్రహము కూడ సంపాదింపబడును. కేవలము ఆయా మూర్తియందే పరమేశ్వరసత్త ఉన్నదని ఎవరును అనరు. తద్రూపయంత్రములు ఆధారముగా విశ్వసదాత్మను గ్రహింపవలయునని తాంత్రికుల సిద్ధయప్రణాలిక. పూజావిధానమందు ఏదియేని స్థిరలక్ష్య ముండవలయును. పూజావిశేషము చక్షుః ప్రత్యక్షమగు బాహిరరూపమును కాంక్షించునది యగును. ఏదియేని రూపము నవలంబము చేసికొని యంత్రమయా

మాధవ

భావన చేయుచు దేవినిష్ఠను పొందుటయే పరమావధిగా చెప్పబడుచున్నది. ముఖ్యముగా పూజయందు రెండు విధము లున్నవి. ఒకటి బాహ్యపూజ. వేరొకటి ఆభ్యంతరపూజ. బాహ్యపూజయందే సామగ్రియొక్క అపేక్షయున్నది. ఆంతర పూజయందీ అపేక్షలేదు. పామరులగువారు బాహ్య పూజలందు అధికాదరమును ప్రదర్శింతురు. అంతకన్నను ఉత్తమాధికారులు మానసపూజయం దభిలాష పడుదురు. మరికొందరు నిరంతర భావనా నిమగ్నులై పూజావిశేషమునే మరచిపోదురు. అంతకన్నను ఉత్తములగువారు అహంభావ నతో పరితృప్తిని పొందుదురు. మొత్తముమీద ప్రజా సముదాయమునకు అభిమానవిశేష ముదయింప చేయుటకై బాహ్యపూజనుకూడ ఎంతటి ఉత్తమునకైనను ఆచరణీయ ముగా తలచినారు. బాహ్యపూజ నాచరించునట్టి అత్యుత్త మాధికారి తన యర్హతా సమర్థతా విశేషముల ననుసరించ వలయునే కాని పూజావిశేషమును లోటుపరచ రాదు. అట్టిది లోకసంగ్రహము కాజాలదు. బాహ్యపూజా పర తంత్రులగు వారలకు కాలదేశాది నియమము లనేకము లున్నవి. పరమేశ్వర పూజకు ఒకదేశమని ఒకకాలమని నియమమక్కరలేదు. శుచిగా నుండి ఏదేశమునన్నైన ఏ కాలముననైన పూజలను నిర్వహింపవచ్చును. కాని లోక ప్రరోచనాసముత్పాదనమునకు కొన్ని సవిశేష నియమములు బోధింపబడినవి. శ్రీదేవీప్రాదుర్భావాది విశేషములును అచట సంగతములు చేయబడినవి.

(శ్రీ)

శారన్నవరాత్రములందును వసంతనవరాత్రములందును శ్రీదేవీపూజామహోత్సవములు విశేషముగా ఆచరింపబడును. ఈ రెండుసమయములకును యమదంష్ట్రికలని పేరు. ఇయ్యవి అనేకారిష్టములను సంపాదించును. అట్టి అరిష్టములను నిలుగకుండ చేసికొనుటకై దేవీపూజల నాచరింప వలయును. ఈ పూజావిధానముల నవరాత్రములందాచరించుట సంప్రదాయసిద్ధమైయున్నది. ఇట్టి మాసమాసమందును అష్టమి, చతుర్దశి, అమాపూర్ణిమలయందును, శుక్రవారములందును, దేవీపూజలకు ప్రాధాన్యము తలచుచున్నారు. త్రిపురసుందరీదేవి చిదగ్నికుండమునుండి రాత్రిసమయమున ప్రాదుర్భావము పొందినది. కావున సాయంసమయములందు పూజను విశేషముగా నిర్వహించుచున్నారు. ఇంకను చంద్రసూర్యోపరాగసమయములందును విశిష్టకాలములందును పూజల నాచరింతురు. పరమేశ్వరీపూజకు రాత్రి తొమ్మిది గంటలనుండి తెల్లవార నాల్గుగంటలవరకు ఉత్తమమగు కాలమని పూజాధురంధరులు పలుకుచున్నారు. పరివస్యారహస్యార్థమును భావింపగల్గిన మహనీయులు ఏసమయమైనను పూజను సముచితమే అని చెప్పినారు.

పూజలందు సామాన్యముగా భేదమును పరిగణించుట అవసరముకాదు. అన్య తాంత్రిక విశేషములను అనుసరించిన పద్ధతులు భిన్నములుగా నుండవచ్చును. ఆదృష్టితో వేరువేరుగా నిర్ణయించుటయు అసముచితముకాదు. దేవీపూజలో సంఖ్యా అపేక్షితముకాదు. అయినను సాధకసౌలభ్యమునకు అదియు

మాధవ

అపేక్షితమగుచున్నది. ఎన్నివిధముల పూజ నాచరించినప్పటికి అన్నివిధానములునుకలసి ఒకటియే మహావిధానమగుచున్నది. అదియేమహాపూజ. సౌలభ్యసంపాదనమునకు అవాంతరభేదము లనుకూడ పరిగణనచేయుట ఆవశ్యకమని తలచినారు. భేద ప్రభేదములతో కూడుకొనినపూజను ఆచరించుటకు ఏఒకస్సాధకుడో సమర్థుడగును. అట్టియాతడే పూజలను చేయుట సముచితము. ఆరాధనయందసమర్థుడగునేని అర్చనసాధనముల నైనను సంపాదించి పూజచేయువాని కిచ్చుట సముచితమని చెప్పుచున్నారు. అర్చనసాధనముల నిచ్చుటకును సమర్థులు కాకపోయినచో అర్చ్యాదర్శనమునైనను ఒనరింపవలయునని సాంప్రదాయకుల నిర్దేశము. ఇతరదేవతలకు చేయబడునట్టి ఆరాధన పూజయనబడుచున్నది. శ్రీదేవీ విషయమున ఇదియే ప్రధానముగా అర్చనయని, వరివస్యయని, చెప్ప బడును. ఇట్టి ఈదేవీపూజావిశేషమందలి, ప్రవిభేదములు ఐదువిధములని, పదునారువిధములని, అరువదినాల్గువిధము లని, చెప్పుచున్నారు. తాంత్రికములైన ఆయా విశేషము లందు కూడుకొనిన అద్భుత విశేషములను నిరూపించుటకు ఈ చిన్నిఅవకాశము అపర్యాప్తము. ఏ పూజావిశేషమందైన నను పంచభూతములకు సంబంధించిన పూజా ద్రవ్యములు కన్పడును. వీనినన్నిటిని భావించగా ఈ భావము సుబోధము కాగలదు.

శ్రీశక్తిస్వభావమునుండి పంచభూతములు వెలువడినవి. సాధకుడును పాంచభౌతికవిలాసముతో కూడుకొనియున్నాడు.

శ్రీ

ఆయా భావముల సవిశేష సంబంధమువలన మానవునియందు అహంకారాత్మకమగు ప్రవృత్తి జనించుచున్నది. ఈ సర్వాహంకారములను శ్రీదేవీసన్నిధానమున ప్రవిలాపము చేసికొనవలయును. ఆ ప్రవిలాపన విధానమే ఈ పంచపూజలో చెప్పబడుచున్నది. "నాయందలి భౌతికాంశములను, తజ్జన్యములైన సర్వాహంకార ప్రకృతులను, ఓ దేవి! నీయందు ప్రవిలాపము చేయుచున్నాను" అని పూజారహస్యము. ఈ అభిప్రాయము మూలముగా అంగోపాంగములు ఇతరపూజలలో కూర్పబడుచున్నవి. వానియందు కూడ ఇదియే అర్థమును భావింపవలయును. సామాన్యముగా సాధకుడు నిష్ఠాయుక్తుడై ఆరాధన చేయునప్పుడు విశ్వమునంతను మరచిపోవలయును. తనయందలి స్త్రీత్వమునుగాని పురుషత్వమునుగాని మానవత్వమునుగాని, స్మృతిలో నుంచుకొనరాదు. అంతియే కాదు. శ్రీదేవికన్న అతిరిక్తముగా తనను సత్తకూడ భావింపరాదు. కేవల చిన్మాత్ర ప్రతిభతో ఆ దేవీయాగమునంతను నిర్వహింపవలయును.

వామాచారము

పూజాద్రవ్యములను స్వీకరించుటలో ఒక్కొక్క సాధకుడు ఒక్కొక్క అభిరుచిని కల్గియుండును. సామాన్యముగా ఆచారభేదము ననుసరించి సామగ్రీభేదము కల్గుచున్నది. తంత్రగ్రంథములందును వైదికములు కొన్ని వామములు కొన్ని కలవు. వాసిష్ఠసంహితాదులు వైదికములు. మత్స్యసూక్త

మాధవ

దులు వామములు. వామతంత్రానుసారమున వామాచారము ప్రచారమునకువచ్చినది. వామాచారము శీఘ్రఫలప్రదమనియు కొందరు భావించు అవివేకులున్నారు. అర్థవాదాత్మకమైన వచనములను భిన్నార్థములనుగా గ్రహించుటనుబట్టి అనేకులకు విపరీతమతు లుదయించినవి. విశుద్ధబుద్ధిహీనులైన మానవులు స్వార్థాహంకారతత్వముల నూడుకొని లోకమునకు విపరీతప్రత్యయమును కలుగజేసినారు. వామాచారవిధానమును సూచించునట్టి వచనములు తంత్రగ్రంథములందు లేకపోలేదు. కేవలము తత్తదాచారములందు అభినివేశమునకొని ఇతర విశేషములను మరచిపోయిన పామరులనుకూడ పరమేశ్వరీపూజాతత్పరులను చేయుటకై ఆశాప్రత్యాశలను కలుగచేసి తంత్రగ్రంథములు లోకోపకారమును సంపాదించుచున్నవి. అంతియేకాని వానియందే పరమాభిలాష కలవారై ఇతరముల నన్నిటిని ఉజ్జగింపవలయునని గ్రంథములు బోధించుటలేదు. అట్టి ఆ వచనములను యథాశ్రుతముగా గ్రహించి అపార్థము చేయుచు లోకమును వ్యాకులపెట్టుట ఉచితకృత్యముకాదు. లలితాసహస్రనామములందు, కాదంబరీప్రియా, కౌళమార్గతత్పరసేవితా, మాధ్వీపానాలసా, భగారాధ్యా, మధుమతీ, యోనినిలయా, సవ్యాపసవ్యమార్గస్థా, దక్షిణాదక్షిణారాధ్యా, పంచమీ, బిందుదర్పణసంతుష్టా, యోనిముద్రా అనునట్టి నామము లున్నవి. వీని ఆపాతార్థమును చూచినచో వామాచారము దేవీపూజలో ప్రతికూలముకాదని తెలియును. కాని అట్టి మద్యమాంసాది వ్యవహారమే సముచితముకాదు. కావున

శ్రీ

విజ్ఞులైన కొందరు ఆయాపదములకు అర్థాంతరమును కూడ అనుసంధానము చేయుచున్నారు. సామాన్యముగా మద్యము, మాంసము, మలము, మూత్రము, మైథునము అను ఈఐదును పూజాంగములని వామాచారులు తలంతురు. మలమూత్రములు మరియు ఏహ్యములుగానున్నవని కొందరాస్థానమున మత్స్యమాషముల నేర్పరచినారు. "ఏనాలిపిశితాభ్యాంతు పూజనం నిష్ఫలం భవేత్" మద్యమాంసములు లేనిపూజనము నిష్ఫలము. "మద్యంతు భగవాన్ దేవః మద్యంశక్తిః సమీరితా" ఆనందభైరవీ భైరవులు మద్యస్వరూపులు "సురాశక్తిః శివోమాంసం తద్భోక్తా భైరవః స్వయం। తయోః ఐక్యసముత్పన్నః ఆనందో మోక్షఉచ్యతే" మద్యము శక్తి. మాంసము శివుడు. వాని ననుభవించువాడు భైరవుడు. ఆ రెండింటివలన కల్గునట్టి ఆనందమే మోక్షము. అని యీ అర్థమును ఉపబృంహణ చేయునట్టి అనేకవచనములున్నవి. పైన చెప్పబడిన ద్రవ్యములు మకారపంచకమని వారు వ్యవహరింతురు. ఐదవ విధానము సభ్యతకలవా రంగీకరింపతగిన విషయముకాదు. "బ్రహ్మాస్మాత్ పలతే విష్ణుః గంధే రుద్రశ్చ తద్రసే పరమాత్మా తదాస్వాదే" మాంసమున బ్రహ్మకలడు. దానిగంధమున విష్ణువుకలడు. తద్రసమున రుద్రుడున్నాడు. ఆ ఆనందమున పరమాత్మకలడు. కావున మాంసమును సేవింపవలయును అని చెప్పునట్టి కొన్ని వచనములు కలవు. ఇట్టి వచనములకు యథాశ్రుతార్థమును గ్రహించుట ప్రామాదికము. పామర జనులను ఉపాసనాపరులను చేయుటకై వారికి ప్రరోచన

కల్గచేయుటకై అట్టిఉపాయములు సాధనములు స్వీకరింపబడి నవి. ప్రథమమున అట్టి ప్రరోచనమును సంపాదనచేసి వాని కాధ్యాత్మికార్థమును బోధించి స్వరూప సంవేదనమున కగు ఉపాసనావిధిని వారలచే అనుసరింప చేయుటయే నామా చారముఖ్యాభిప్రాయము. అంతియేకాని వానినే అనుసరింప రాదు.

మానవునకు వైదిక విధానమే శ్రేయస్కరము. వైదిక తంత్రములందు బోధింపబడిన ఆచారములే స్వీకార్యములు. వామోక్తవిధానములు వివేక విజ్ఞానముకల సాధకునకు అంగీ కార్యములుకావు. వంగదేశమునందు శక్తిపూజాసంప్రదాయము విపుల ప్రచారములో నున్నది. అచటివారు సామాన్య ముగా మత్స్యభోజులు. దేవీపూజలలో వారు మద్యమాంస ముల నుపయోగింతురు. వారిసంప్రదాయమే దేశదేశముల వ్యాపించినది. కొందరు వైదికమ్మన్యులు తామును ఆ ఆచార విశేషములనే పాలించుచున్నారు. దినం దిన పూజలో అంద రకును మద్యమాంసములు దొరకక పోవచ్చును. నిత్య పూజకై అవి అపేక్షితములని భావించువారు తామ్రపాత్ర యందు క్షీరములనుంచి మద్యముగా భావింతురు. రాగిస్పర్శ యున్నచో క్షీరములు మద్యప్రాయము లగునని ప్రామాణికుల విశ్వాసము. అట్లే కొబ్బరినీటికిని రాగిస్పర్శయున్నచో మద్య ప్రాయత లోకప్రసిద్ధము. ఈవిశేషములను సంపాదించి పరమే శ్వరికి మద్యనివేదన మొనరించినట్లుగా తృప్తిపడుచున్నారు.

సారాయముయొక్క సారాంశమును సీసాలలో దాచియుంచు కొని గోజున కొక్క బిందువును నివేద్యాంశమందు కలిపి మద్యభావన చేయుచున్నారు. జ్ఞానార్ణవతంత్రమునందు చెప్పబడిన ప్రకారమున ఆయాపదార్థములను సంపాదన చేసి వానిని పాకమొనర్చి అవిశిష్టద్రవ్యమును చిన్న మాత్రలుగాచేసి ప్రతిదినమునందును విశేషార్ఘ్యమునందుంచి మద్యరూపమున భావనచేయుదురు. ఆ ద్రవ్యము మద్యశక్తుల యొక్క సమ్మేళనాంశమున సముత్పన్నమగుచున్నట్లు సుస్పష్టము. నిత్యమును మత్స్యమాంసాశనులై ప్రవర్తించు పామర జనులకు ప్రరోచనను కల్గచేయుటకై బయలుదేరిన ఈసంప్రదాయము ప్రాజ్ఞులలో ప్రసారము పొందుటవలననే లోకమున శక్తిపూజావిశేషములు కొందరిదృష్టిలో అవైదికములగు పాషండాచారములుగా పరిగణింపబడుచున్నవి. అట్లు రహస్యరూపమున మద్యమాంసభావనచేయుచు ప్రవర్తించువారు లోకవంచకులని తెలియవలయును. ప్రాజ్ఞులు లోకమునందు అనుచితము. అట్టివారుకూడ ఈ విశేషమునే అనుసరించుచు రహస్యముగా మద్యమాంసములను సేవించుచు, "శక్తిపూజా విశేష మత్యంతము రహస్యమని, ఇతరులేమాత్రమును తెలియుట నర్హులు కారని, అత్యంతమదిగోపనీయాంశమని" ప్రచారము చేయుచున్నారు. మాంత్రికపూజా విశేషమును అత్యంతము బహిరంగము చేయవలసినదని మేమును అనము. కాని అది అంతగా దాచనక్కరలేదని సత్యమును ధైర్యముగా చెప్పుదుము.

శ్రీ

శక్తిని పూజించుట కష్టమనియు, పూజావిశేషములందు శక్తిసాధకుని అణచివేయుననియు కొందరు శంకించెదరు. శక్తి పూజకులకు హాని కల్గునని కొందరు లోకమునకు భయమును కలుగచేయుచున్నారు. జగన్మాతయగు శ్రీదేవీపూజావిశేషము యేమాత్రమును హానికరము కాదు. ఆవిషయమై ఎవరును ఏవిధమగు భయమును పడకూడదు. ఈ వ్యర్థభయములన్నియు నిష్కారణముగా లోకమున వ్యాపించినవి. అనుచితాచారములను స్వీకరించి, శౌచాది విధానములులేక, సంప్రదాయవిహీనులై, ఆభిచారికములను తలపెట్టుచు, ప్రవర్తించునట్టి అన్యాయగాములకు ఏవిధానములందైనను హాని యున్నది. మకారపంచకమునందు ఐదవదియగు మైథున విధానము పూజావిశేషములందు సంక్రమింపచేసి వామాచారులు అనేకానాచారములను అతిచారములను చేయుచున్నారు. పూజాసమయమున ప్రాప్తమైన సాముదాయికుల కందరకును మద్యపానమున ప్రోత్సాహోల్లాసమును కలుగచేయుదురు. అప్పటి ఆ యావేశములో నొడలు తెలియక వస్త్రరహితముగా అందరును నర్తనము చేయుదురు. యథేచ్ఛావిధానమున స్త్రీపురుషులు ఉపభోగము ననుభవింతురు. అచట సంప్రాప్తమైన యువతులు పరమేశ్వరీబుద్ధితో చూడతగినవారు. అట్లు భావించుచును అచటి స్త్రీలను భైరవీరూపమున తలచి పురుషులు తమరిని భైరవీరూపముగా భావనచేయుచు ఆనందభైరవ ఆనందభైరవీ సముల్లాసమున అనుభవింపచూతురు. భైరవీ రూపిణియగు యువతికి సకలపరితృప్తులయందును ఉత్తమపరి

తృప్తిని కలుగచేయుటకై మిథునకర్మయందు ప్రవర్తించు
చున్నారు. ముత్తైదువలనుగా పిలచి మిథునకర్మల ప్రసక్తి
యందు వారలనుకూడ చేర్చుచున్నారు. ప్రాణిసామాన్యమం
దును స్త్రీత్వసాదృశ్యమందును పరమేశ్వరీభావన యుండుట
ఎవరును కాదనరు. కాని లోకసంగ్రహమొనర్పజాలని విధా
నములను పూజావిశేషములుగా భావించి లోకమునకు విరుద్ధ
బుద్ధిని కల్గచేయుట అసముచితమని భావింపవలయును.
వామాచారమును భావములో అనేక విరుద్ధాతిచారములను
చేయుచున్నారు. అవియేవియు ప్రాజ్ఞుల విషయమై క్షంతవ్య
ములుకావు. కొన్నికొన్నియెడల స్త్రీ యోనిమండలమును
పూజించుటయు సంప్రదాయముగా నున్నదని కొందరందురు.
"యోనిమండలరూపిణి భగారాధ్యా" అను పదమున కీయర్థమునే
చెప్పుచున్నారు. 'బిందుతర్పణ సంతుష్టా' అను పరమేశ్వరీ
నామములకు స్త్రీపురుష సమావేశ సంపాదిత మిశ్రబిందు
తర్పణసంతుష్ట అనియు నర్థము చెప్పుదురు. ఈ అనౌచిత్య
మును ఇచట విమర్శించుటయు సముచితము కాదు. పాఠ
కులే భావింపవలయును. వామమార్గమున ఇట్లు భావించుట
ఉచితముకాదు. వామానుసరణమున విష్ణులోకప్రాప్తి కల్గు
నని పౌరాణికవచనము లున్నవి. వామపదమునకు ప్రశస్త్య
మని అర్థము. "వామో మార్గః పరమగహనః యోగినామప్య
గమ్యః" వామమార్గము అతికఠినము. యోగులకును అది
అగమ్యము. ఇంద్రియలోలత్వము కల్గిన మూఢజనులకు
ఇది గమ్యము కానేరదు. "లోలుపో నరకం వ్రజేత్" అని శివ

మాధవ

వచనము. జితేంద్రియులైన యోగులే వామమార్గమున ప్రవర్తింపవలయును.

"పరద్రవ్యేషు యోఽంధశ్చ పరస్త్రీషు నపుంసకః। పరాపవాదే యో మూకః సర్వదా విజితేంద్రియః తస్యైవ బ్రాహ్మణస్యాత్ర వామేస్యా దధికారితా" అని మేరుతంత్రము చెప్పుచున్నది. బ్రహ్మరంధ్ర సహస్రదళమునుండి సుధా ద్రవము స్రవించును. కులకుండలినీ ద్వారమున యోగి జనులు ఆ సుధారసము నాస్వాదింపగలరు. ఇదియే మద్య పానము. పుణ్యాపుణ్య పశువును జ్ఞానఖడ్గమున వధించి తనచిత్తమును పరతత్వమందు లయింపచేయువాడు మాంసాహారి.

యానాడీ సూక్ష్మరూపా పరమపదగతా సేవనీయా సుషుమ్నా సాకాంతాలింగ నార్హా న మనుజరమణీ సుందరీ వారయోషిత్। కుర్యాత్ చంద్రార్క-యోగే యుగ పవనగతే, మైథునంనైవ యానం। యోగీంద్రో విశ్వకందే సుఖసదయ భవనే తాం పరిష్వజ్యనిత్యం.

పరమానందమును పొందింపచేయునట్టి సుషుమ్నా నాడి బ్రహ్మదండమునందు కలదు. అదియే సేవనీయమగు కాంత. మనుజరమణిగాని వేశ్యకాని అచట ఉద్దిష్టముకాదు. సుషుమ్నను సహస్రారములోని బ్రహ్మతో కూడుకొనఁ చేయుటయే మైథునము. ఇతరముకాదు. ఈవిధమున తంత్ర గ్రంథములందు ఆయాపదములకు ఆయా అర్థములను చెప్పు

శ్రీ

చున్నారు. ఇట్లే ఈ వామాచారము ఆధ్యాత్మికముగా సమ
న్వయపరచినప్పుడు ఉత్తమమార్గమునే బోధించునుగాని దాని
నామమాత్రార్థములో లోకము వ్యామోహపాటును పొంది
భ్రష్టమగుచున్నది. సాత్విక రాజస తామస భేదమున, వామ
మార్గము త్రివిధము. కౌలికము వామము చీనము సిద్ధాం
తము శాంబరము అని వామము ఐదువిధములు. కౌలాదు
లందును అవాంతరభేదములున్నవి. వాని భేదప్రభేదములందు
ఆధ్యాత్మికముగా కుదుర్చుకొనిన సమన్వయము మనోహరమై
యుండును. ఇష్టపూజలో షోడశోపచారములందు బలిదా
నముకూడ ప్రధానోపచారముగా నున్నది. ఇదిలేక పూజకు
సమగ్రత్వము లేదు. ఇష్టదైవమునకు ఆత్మార్పణము చేయు
టయే బలిదానమని ప్రదానముగా చెప్పతగియున్నది. జీవా
త్మను పరమాత్మభావమందు హోమముచేయుటయే తదర్థము.
సాత్వికప్రకృతికులైన మానవులకు పశ్వాదుల బలివిధాన
ముచితముకాదు. సాత్వికుడగు వాడు ఎన్నడును జీవహత్య
చేయరాదు. ఇక్షుదండము, కూష్మాండము, వన్యఫలములు,
క్షీరపిండములు, శాలిచూర్ణములు, ఆతని బలివిధానముగా
ఉంచతగినవి. కొన్నికొన్ని దేశసంప్రదాయములలో సుగుణ
వతియైన కన్యకను, పతివ్రతను, బ్రహ్మనిష్ఠుడైన సన్యాసిని,
పండితుడైన బ్రాహ్మణుని, ఆటపాటల అందకత్తెయైన వేశ్యను,
క్షీరకంఠుడగు బాలుని బలిగానిచ్చుట ప్రచారమందున్నది.

పూజాసంప్రదాయములలో ఉపయోగింప వలసిన
ద్రవ్యభేదమునుబట్టి ఆచారభేదమును కొందరూహింతురు.

క్షీరముల ఉపయోగింపవలయునని సామాన్యవచనము. సాత్త్వికమగు నిష్ఠతో సత్త్వాంశమును అభివృద్ధిచేయునట్టి హింసాకరముల ఉద్వేగకరములుకాని విధానములనే అవలంబించుట సముచితమని తంత్రజ్ఞుల యభిప్రాయము. వామాచారులును కౌళమార్గులును క్షీరముల ఉపయోగించినను మద్యముగా తలచి పూజను నిర్వర్తింతురు. సురాద్రవ్యమును శుక్రాచార్యు డొకప్పుడు శపించినాడు. ఆశాపోద్ధారవిధానమునకు వామ కౌళమార్గులు మంత్రమును జపింతురు. శుక్రశాపోద్ధార మంత్రమొకటి నియమితమై యున్నది.

దక్షిణాచారము

ఉత్తమద్రవ్యములను దేవీప్రయోగములనుగా గ్రహించుట ప్రామాణిక సమ్మతము వైదికమును అగుచున్నది. ఇదియే సమయాచారమని దక్షిణాచారమని చెప్పబడును. ఈఆచారవిశేషమే లోకమునకు ఆదర్శప్రాయము. ఆస్తిక మానవులకు అనుసరింపతగిన ఉత్తమవిధానము. బాహ్యపూజావిశేషమందు సామగ్రీకలాపముయొక్క ఆవశ్యకత యున్నది. అభిషేకద్రవ్యములందును నానావిధరసద్రవ్యములు సమానీతములగును. నివేద్యాంశములలో అనేక విధములగు విశేషము లున్నవి. పూజాసమయమునందు పరమేశ్వరీబుద్ధితో ఆసంప్రదాయమంత్రదీక్షను పొందిన ఉత్తమ యువతిని కూర్చుండబెట్టి పరమేశ్వరీ బుద్ధితో యథాశాస్త్రముగా పూజలొనర్చుట సంప్రదాయ ధర్మము. సామా

న్యాసాద్య విశేషాన్యాసముల పద్ధతులలోని సుందరత కడుంగడు మనోహరము. పూజాసంప్రదాయము దక్షిణాచార పూజా ఖండములలో అత్యున్నతముగా రాణించుచున్నది. పూజాఖండము సంబంధించిన సవిశేషవిధానము అస్మద్గురుపాదులు శ్రీ కల్యాణానంద భారతీస్వామి పాదుల సన్నిధానమున సుప్రకాశమగుచున్నది. యంత్రారాధన చేయునపుడు తంత్రోక్తములైన విధానముల నన్నిటిని సంప్రదాయక్రమమున అనుసరింపవలయును. పూజ చేయుటలో ప్రధానముగా ఈ భావమును గ్రహింపవలయును. పూజ చేయునట్టి సాధకునియందును పరమేశ్వరశక్తి యున్నది. ఆ శక్తినే సంప్రదాయ ముద్రాక్రమమున బహిర్గతము చేసికొని సాధకుడు పూజించుచున్నాడు. తనయందలి చిచ్ఛక్తిని తానారాధన చేయుచున్నాడు. బాహ్యపూజకు సామగ్రి విశేషమును సంపాదించి పూజను నిర్వర్తించునట్లుగా మానసపీఠియందే సామగ్రి నంతయు భావింపచేసికొని పూజావిధానమును నిర్వర్తించుట శుభావహామగు ధర్మము. ఇట్టి నియతమైన పూజావిధానముతో పూజ సంపూర్ణమగుట లేదు. చక్కని పూజ నాచరించిన పిమ్మట శ్రీ దేవీరూపమును హృదయ ప్రతిష్ఠితము చేసికొని జపించి ధ్యానింపవలయును. పూజా ప్రణాళికయంతయు ధ్యానానుకూలము కావలయునని సంప్రదాయ విశేషవిదులు స్పష్టము చేయుచున్నారు. జపధ్యానవిధులచే లీలామయరూపము కల్గినట్లుగా భావించిన పరమేశ్వరీ రూపమును హృదయమునం దనుసంధానము చేయుచు నృత్త

గీతాది విధులను ప్రదర్శించి నామపారాయణ స్తోత్రాదుల
ఆచరించుట ముఖ్యవిధానమై యున్నది.

పారాయణ చేయుటలో నానావిధములగు పద్ధతు
లున్నవి. మానసికముగా కూడ పారాయణ చేయవచ్చునని
భాస్కరరాయలు చెప్పుచున్నారు. అనంతరము పుష్పాంజ
లిని సమర్పించి దేవీ పాదోదకమును గ్రహించుట యని శేష
ధర్మము. ఇందలి అవాంతర విధానములు సంప్రదాయ
విజ్ఞేయములు. తాను ఆరాధన చేయునట్టి ఇష్టదైవమునందే
సకల దేవతల స్వరూప స్వభావములను భావించి పూర్వాం
గోత్తరాంగ దేవతలనుగా నిర్ణయించుకొని ప్రధానదేవత
నారాధించుట ఇష్టవిధానము. ఇదియే దక్షిణారాధన పద్ధతి
యని ప్రామాణికులచే చెప్పబడుచున్నది. ప్రత్యక్షసిద్ధముగా
బాణలింగాదులందు దేవీ చిదంశమును భావన చేయుచు ఆరా
ధించుట ఇచటి సంప్రదాయ ధర్మము. అంతియే కాక అ
విశేషవిధానములబట్టి చంద్రమండలమునందు దేవీస్వరూప
భావన చేయుచు ఆరాధించుటయు అనుభవికుల విజ్ఞానపథ
మందున్నది. ఇంకనుకల పూజానుష్ఠాన విశేషములు సంప్ర
దాయ బోధలలో గురుముఖైకగమ్యములై యున్నవి.

శ్రీవిద్యోపాసనా పద్ధతికిని యోగాభ్యాస పద్ధతికిని
సవిశేష సంబంధము కలదు. చిరకాలము మహానియమము
కల్గి సక్రమముగా యోగమవలంబించినపుడు కల్గునట్టి సిద్ధులు
శ్రీవిద్యారాధనవలన అనాయాసముగా కల్గును. దైవస్వభా

వమును పొందిన మంత్రేశ్వరి శ్రీవిద్యారూపిణియై ప్రకాశించుచున్నది. అక్షరాత్మకమగు ఆతత్వమును అవగాహన చేసికొనిన మహనీయులు పరమగమ్యమును పొందుదురు. ఆయా ఉపనిషత్తులందు చెప్పబడిన ఉపాసనలు మహాఫలమును సంపాదింపచేయజాలవు. శ్రీవిద్యోపాసన మట్టిదికాదు. ఇచట ఉపాసనయు సామాన్యోపాసనల వంటిదికాదు. పరాపర రహస్యాత్మకమైన అఖండబ్రహ్మతత్వము ఈ ఉపాసన వలననే తెలియును. కావున దీనిచే తెలియబడునది అల్పమని తలచరాదు. ఉపాసనాపదముచేత చెప్పతగిన మహోపాసన ఇదియే. దశమహావిద్యలలో షోడశీనామకమగు మహావిద్యయే శ్రీవిద్య. శ్రీదేవి సుందరి లలిత త్రిపురసుందరి మొదలగు పదములచే చెప్పబడునది ఇదియే.

ఈ ఉపాసనాతత్వములను చక్కగా తెలియుటకు దేవీ స్వరూపభూతమైన చక్రరహస్యమును తెలియవలయును. అధోముఖములైన శక్తి చక్రరూపములగు ఐదు త్రికోణములును ఊర్ధ్వముఖములైన శివచక్రమయములగు నాల్గుత్రికోణములును గూడి ఏకస్థలమున సమ్మిళితములైనచో శ్రీయంత్రము. ఇది అతివిస్తృతమైన మహాగహన విషయము. శ్రీచక్రమునందు నవచక్రములున్నవి. మొదటిది బిందుస్థానము అదియే మహాబిందువు. అది మూలకారణము. మహాకామేశ్వర మహాకామేశ్వరీ సామరస్యాత్మకము. సర్వజగన్మూలమైనది. అదియే శివభావము. రెండవచక్రము త్రికోణము. ఇది ఆద్యావిమర్శ శక్తి శబ్దార్థరూపసృష్టికి కారణాత్మకమైన

పరాశక్తియని, అహంభావమని, జీవతత్వమని, చెప్పబడు చున్నది. మూడవది అష్టారము. ఇందెనిమిది కోణము లుండును. లింగశరీరమునకు కారణమైన ఇది కారణశరీరమన బడును. నాల్గవది అంతర్దశారము. ఇది ఇంద్రియవాసనాత్మకమగు లింగశరీరము. ఐదవది బహిర్దశారము. తన్మాత్రలను పంచభూతములును అగు ఇంద్రియ విషయములు దీనిచే సూచింపబడును. చతుర్దశారము ఆరవది. ఇది జాగ్రదవస్థలోని స్థూలశరీరము. ఏడవది అష్టదళము. అష్టారవాసనయే ఇందు సంక్రమించును. ఎనిమిదవది షోడశదళము. తొమ్మిదవది భూపురము. బిందు, త్రికోణ, వసుకోణ, అష్టార, చతుర్దశార, అష్టదళ, షోడశదళ భూపురముల సమిష్టిరూపమున ఇది విరాజిల్లుచున్నది.

ఈనవచక్రములకు ప్రత్యేకముగా నామసంకేతమున్నది. అధిష్ఠానదేవతలున్నారు. మొదటిచక్రమునకు సర్వానందమయమని పేరు. మహాత్రిపురసుందరి తదధిష్ఠానదేవత. ఇట్లే క్రమముగా సర్వసిద్ధిప్రదము, త్రిపురాంబ; సర్వరోగహరము, త్రిపురసిద్ధ- సర్వారక్షాకరము, త్రిపురమాలిని- సర్వార్థసాధకము, త్రిపురా శ్రీ- సర్వసౌభాగ్య దాయకము, త్రిపురవాసినీ- సర్వ సంక్షోభణకారకము, త్రిపుర సుందరి- సర్వాశాపరిపూరకము, త్రిపురేశి - త్రైలోక్య మోహనము, త్రిపుర - అను వానిని ఆయా చక్రములకు నామములనుగా అధిష్ఠాన దేవతలనుగా భావింప వలయును. మతాంతరమున ప్రకట, గుప్త, గుప్తతర, పరాసంప్రదాయ,

కుల, కౌల, నిగర్భ, అతిరహస్య, పరాపరరహస్య నామ
ముల పిలుచుచున్నారు.

యంత్ర మనగా గృహము. శ్రీ దేవీగృహమగుట
వలన శ్రీ యంత్రమని శ్రీ చక్రమని చెప్పబడుచున్నది. ఈ
విశ్వమంతయు శ్రీ దేవీగృహము. ఇచట విశ్వశబ్దముచే పిండాం
డమును బ్రహ్మాండమును గ్రహింపవలయును. మాయాం
డము బ్రహ్మాండము ఇవియు స్థూలసూక్ష్మరూపముల వీని
యందే అంతర్గతము లగుచున్నవి. "చక్రం త్రిపురసుందర్యాః
బ్రహ్మాండాకారమీశ్వరి! నవచక్రమయం" ఈ పదములు
పిండాండ బ్రహ్మాండములయొక్క స్వరూపతత్వము శ్రీ దేవీ
చక్రమునకు కలదని చెప్పుచున్నవి. "శ్రియతే యా సా శ్రీః"
అను వ్యుత్పత్తివలన ఆశ్రయించునది శ్రీ యనబడును.
ప్రాచీనపరంపరాగత వ్యవహారానుసారముగ సత్ పదముచే
చెప్పడు ఆత్మయే శ్రీకి ఆశ్రయము. కావున ఆత్మను ఆశ్ర
యించునది అగుటచే శ్రీ యనబడును. ఆ శ్రీని ఆత్మశ్రీ
అనుట సముచితమే. ఆత్మకు ఆత్మశ్రీకిని భేదములేదు.
అగ్నికి అగ్నియందలి ఉష్ణత్వమునకు భేదము లేనట్లు బ్రహ్మకు
శక్తికిని భేదములేదు.

"నశివేన వినాదేవీ నదేవ్యాచ వినాశివః
నానయోరంతరం కించిత్ చంద్రచంద్రికయో రివ"

ఈ మహాశక్తి ప్రళయసమయమందు ప్రకాశమయ
మగు పరబ్రహ్మరూపము పొందియుండును. ఈ అవస్థలో

 మాధవ

శక్తికి పృథగ్రూపము లేదు. ఈ శక్తి బ్రహ్మయందు లీనమగు చున్నది. అదియే మహాబిందువని పరమాత్మయని గ్రంథములందు వర్ణింపబడుచున్నది. ప్రళయకాలమందు బ్రహ్మయందు అవి నాశినియైన అనంతశక్తి, బ్రహ్మయందున్నను లీనమైయుండుట వలన సృష్టి కల్గుటలేదు. అందువలననే బ్రహ్మ సృష్టిలో అశక్తుడగుచున్నాడు. నిరావరణాకాశమునందు సూర్యుని వెలుతురు మేఘము పక్షి మొదలగునవి యేవియు లేనపుడు ప్రకాశింపదు. బ్రహ్మయందలి ఈ విమర్శశక్తి సమున్ముఖముగా ఉండకపోయినచో ఆ నిర్గుణ నిష్కళనిరంజనాత్మయందు ఏ శక్తియు స్ఫురింపదు. శ్రీ దేవీస్వరూపమును ఈవిధముగా తెలియుట ప్రతి ముముక్షుపురుషునకు అవశ్యకర్తవ్యము. ఇట్లు తెలియువాడు మహాత్రిపురసుందరీ రూపుడు. ఇట్టి శ్రీ దేవీ చక్రజ్ఞానము పొందుటయు అత్యంత మావశ్యకము. త్రియంత్ర రూపమైన శ్రీ త్రిపురసుందరీదేవీ విగ్రహము జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్తిమయముగా, ప్రమాతృప్రమేయ ప్రమాణాత్మకముగా, సూర్యచంద్రాగ్నిరూపముగా, చెప్పబడుచున్నది. ఈ విధముగ శ్రీచక్రము విశ్వమయమైనట్లు శబ్దసృష్టిలో మాతృకామయము మగుచున్నది. దీనియందు శబ్దార్థ భేదమున ద్వివిధ సృష్టి యున్నది. అర్థసృష్టి తత్త్వాత్మకము. శబ్దసృష్టి మాతృకారూపము. మాతృక, స్వరములని, స్పర్శలని, వ్యాపకమని చెప్పబడుచున్నది. ఇదియే చాంద్ర సౌర ఆగ్నేయ ఖండములుగా వ్యవహరింపబడుచున్నది. ఈశరీరమందును మూడు భాగములు సోమసూర్యాగ్నిరూపములు. "చతుర్భిః శివచక్రైశ్చ శక్తిచక్రై)

[illegible]" "శివశక్త్యాత్మకం జ్ఞేయం శ్రీచక్రం శివయోర్వపుః" ఈ శ్రీచక్రము తేజస్త్రయాత్మకము. ప్రమాతృ ప్రమాణ ప్రమేయములనెడు పురత్రయాత్మకము. వీనియందు బిందు త్రికోణ అష్టార అష్టదళరూపమగు ఆగ్నేయఖండము మాతృపురము. దశారద్వయము చతురస్రరూపముఅగు సౌరఖండము ప్రమాణపురము. చతుర్ద్వారము షోడశదళరూపము అగు చంద్రఖండము ప్రమేయపురము. దీనినే ఇచ్ఛా జ్ఞాన క్రియా శక్తులనుగా నాదబిందుకళారూపముగా గ్రహింపవలయును.

లింగశరీరమున సుషుమ్నా నాడి ననుసరించి అనేక పద్మము లున్నవి. ఆయురను నవచక్రసాదృశ్యమున, నవపద్మములు గ్రహింపబడుచున్నవి. సుషుమ్నకు రెండు ప్రదేశములందును ఊర్ధ్వముఖముగా అధోముఖముగా రెండు సహస్రారము లున్నవి. ఈ రెంటిమధ్య తొమ్మిది చక్రములున్నవి.

౧	భ్రూమధ్యము	ఆజ్ఞ	ద్విదళము	బిందు
౨	లంబిక	ఇంద్రయోని	అష్టదళము	త్రికోణ
౩	కంఠము	విశుద్ధ	షోడశదళము	అష్టకోణ
౪	హృదయము	అనాహతము	ద్వాదశదళము	అంతర్దశార
౫	నాభి	మణిపూరకము	దశదళ	బహిర్దశార
౬	వస్తి	స్వాధిష్ఠానము	షడ్దళ	చతుర్దశార
౭	మూలాధారము	మూలాధారము	చతుర్దళ	అష్టదళ
౮	తదధోదేశము	కులము	షడ్దళ	షోడశదళ
౯	తదధోదేశము	అకులము	సహస్రదళ	భూపుర

మాధవ

శ్రీ

బ్రహ్మరంధ్రమందున్న మహాబిందువు సహస్రారము. ఇవ్విధముగా శ్రీచక్రమునకు శరీరచక్రమునకును ఐక్యసంపాదన చేయవలయును. మాతృకాచక్రమునకును ఐక్యమును సంపాదింపవలయును. ఏయే దళమునందు ఏయే వర్ణములు కలవో వానిని సంప్రదాయమున తెలియవలయును. శ్రీచక్రముయొక్క ఆకారము రెండు రెండు త్రికోణముల పరస్పర సంబంధముచే కల్గుచున్నది. ఈ విధమున ఇందులో తొమ్మిది త్రికోణములు కలవు. ఇట్టి రచనలవలన పిండాండమున బ్రహ్మాండమును, బ్రహ్మాండమున పిండాండమును సమావేశము పొందుట సూచింపబడుచున్నది. శ్రీచక్రము సృష్టిస్థితి సంహారాత్మకమని చెప్పబడుచున్నది. బిందుచక్రము ప్రకృతి స్వరూపము. మిగిలిన అష్టచక్రములు ప్రకృతి వికృత్యుభయాత్మకములు. బిందు త్రికోణాష్టారములు సృష్టిచక్రములు. దశారద్వయము చతుర్దశారము స్థితిచక్రము. అష్టదళము షోడశదళము భూపురము సంహారచక్రము. బింద్వాది భూపురాంతము సృష్టిక్రమమని భూపురాది బింద్వంతము సంహారక్రమమని చెప్పబడును. బిందువు మొదలు భూపురపర్యంతము కల విశేషచక్రముల వివరణమును ఈ క్రిందివిధమున తెలియవలయును.

సకల స్థూల సూక్ష్మజగత్తు లన్నియు పరమాత్మలో విలీనమైనప్పుడు బ్రహ్మ ఒక్కటియే స్వరూపావస్థితమై యుండును. ఆదశావస్థితి మహాబిందువుగా చెప్పబడును. అచట భాస్యభాసక భావము కాని యే ఇతర భావములు కాని

ాధవ

శ్రీ

లేదు. ఇదియే శివవిగ్రహమని చెప్పబడును. ఆది విమర్శ మయి అగు మహాశక్తి శివునియందు అంతర్లీనమై ప్రకాశ మయముగా యుండును. మరల కొంతకాలమునకు విశ్వసృజ నేచ్ఛ కలుగగనే ప్రకాశాత్మకతను వేరుగా పరబ్రహ్మను సమున్మీలితగా యుండును. బ్రహ్మను తనను సమున్మీలితుని చేసికొనును. ఇద్దరును దర్పణమువలె నిర్మలినభావము కల వారగుటవలన ఒకరియందొకరు ప్రతిబింబనము పొందుదురు. అప్పుడు శివశక్తి సంపుటరూపమున అహంవిమర్శమయమగు ఆద్యశక్తి ప్రాదుర్భావము పొందును. సంపూర్ణ విశ్వమంతయు దీనియందు దిమిడియున్నది. బిందువు మహాబిందువులయొక్క అంతర్గతమైన ఈ అవస్థలు యోగిమాత్ర గమ్యములు. ఈ బిందువు అహంభావ రూపము. అకారము సర్వ వర్ణములకు మొదటిది. అది ప్రకాశాత్మకము. అదియే పరమశివుడని చెప్పబడును. హాకారము అంత్యవర్ణము విమర్శయని చెప్ప బడుచున్నది. ఈ శ్రీ చక్రములోని బిందువు ప్రకాశవిమ ర్శాత్మకము. అందువలననే ఆ రూపాత్మకము ఈ బిందువు నందు బీజరూపమున ప్రపంచమంతయు నుండుటచే సమస్త చక్రములను దీని యంతర్గతమై యున్నది. కావుననే బిందు చక్రము ప్రధానచక్రము. ఈ బిందుచక్రమందు శ్రీ కామే శ్వరునితో శ్రీ కామేశ్వరి నిత్యానందమయ రూపిణియై విహార మొనర్చును. అందువలననే ఇది సర్వానందమయ చక్రము.

శ్రీ

త్రికోణచక్రము ననుసరించి ఈ క్రిందివిధముగ తెలియ వచ్చును. విమర్శశక్తి సృష్టిని కలుగచేయవలయు ననెడి ఇచ్ఛచే బిందురూపమున ప్రకటమగును. ఈ బిందు భావమందు సర్వప్రపంచ భాసన, జ్ఞేయ జ్ఞాతృ జ్ఞాన భావములు, సూక్ష్మభావమున లీనములై యున్నవి. తనయందంతర్లీనమై యున్న జగత్తును వ్యక్తము చేయ వలయు ననెడి ఇచ్ఛచే బిందువు త్రికోణరూపమున పరిణతమగునది. బిందురూపమగు పరావాక్కు నుండి పశ్యంతీమధ్యమా వైఖరీ రూపమగు త్రిపుటీద్వారమున త్రికోణాత్మకమగు శబ్దసృష్టి అభివ్యక్తమగుచున్నది. పశ్యంతి మొదలగునవి మూడును కార్యబిందువులు. బిందురూపమైన పరావాక్కు సకల శబ్దములకు జనని. అట్లే సకలార్థరూపములైన ముప్పదిఆరు తత్వములకును మాత. తాంత్రిక మతానుసారమున తత్వములు ముప్పది ఆరు. పంచమహాభూతములు, పంచజ్ఞానేంద్రియములు, పంచకర్మేంద్రియములు, పంచేంద్రియవిషయములు, మనోబుద్ధ్యహంకారములు, ప్రకృతిపురుషులు, కలా, అవిద్యా, రాగ, కాల, నియతి, మాయా, శుద్ధవిద్యా, ఈశ్వర, సదాశివ, శక్తి, శివులని ఆ తత్వములు. దేహముకూడ నవచక్రమయమగుటవలన దేహసృష్టికిని బిందువే కారణము. త్రికోణమే యోనిచక్రమని, శక్తి చక్రమని, జీవత్రికోణమని విసర్గమని చెప్పబడుచున్నది. జీవుడు త్రికోణము. జాగ్రత్ స్వప్న సుషుప్త్యవస్థలు ఈ మూడు కోణములు. ఈశక్తి అంతర్ముఖమై శుద్ధాహంభావమును పొంది శివరూపమున విశ్రామము పొందును. బహి

దృష్ట్యా అభేదభావమున సంభవించును. వాస్తవముగా శివ
శక్తులు భిన్నులు కారు. అంతర్ముఖ బహిర్ముఖ దృష్టి భేదమున
మనము శక్తికి ఆ రెండుగ చేయుదుము. కావున నీ బిందు త్రికోణముల
కేంద్రస్థానము ఒకటే. ఈ త్రికోణశక్తి మాతృమేయమానములని,
ప్రమాతృ ప్రమేయ ప్రమాణములని, హరిహర హిరణ్యగర్భులు ఇచ్ఛాజ్ఞాన
క్రియాశక్తులని, మనోబుద్ధ్యహంకారములని, సత్వరజస్తమో
గుణములని, చెప్పబడుచున్నది. త్రిగుణాత్మికయైన శ్రీదేవి
త్రికోణరూపమును పొందినది. అష్టారచక్రము ఈ క్రింది
విధముగా తెలియవలయును. దీనియందు శుద్ధవిద్య ఈశ్వర
సదాశివులతో పాటు నాల్గుతత్వములున్నవి. ఈ నాల్గు తత్వ
ములును శివచతురస్రములనబడును. జీవుడును శివరూపుడే.
బహిర్ముఖ భావమున మాయారాగ అవిద్యా కంచుకము కల్గి
యున్నాడు. ఇవి జీవచతురస్రములు. ఈ రెండింటి సంబం
ధమున అష్టకోణాత్మకమగు అష్టారము సిద్ధమగుచున్నది.
ఇదియే నవయోని చక్రమనబడుచున్నది. అష్టకోణమందు
సిద్ధమగునట్టి అష్టయోని చక్రములును, మహాత్రికోణరూప
మైన యోని చక్రమును కలసి నవయోని చక్రాత్మకతను పొందు
చున్నవి. ఈ చక్రత్రయము ప్రమాతృపురము. అగ్నిఖండ
మని చెప్పబడును. బిందుచక్రము ఇచ్ఛారూపము. త్రికోణము
జ్ఞానరూపము. అష్టారచక్రము క్రియారూపము. త్రికోణము
నకు సర్వసిద్ధిప్రదాయక చక్రమని పేరు. అష్టారమునకు సర్వ
రక్షాకరమని పేరు.

పాశాంకుశ ధనుర్బాణములానాల్గు ఆయుధములు. కామేశ్వర కామేశ్వరీ తేజస్సుల పృథక్సంయోగమువలన ఎన్మి దాయుధము లుత్పన్నము లగుచున్నవి. ఇవియే అష్టారమం దున్నవి. అంతర్దశార బహిర్దశార చక్రములను యీసిధముగా తెలియవలయును. అంతర్దశార బహిర్దశార ద్వారమున లింగ శరీర ప్రాదుర్భావము భాసించును. అంతర్దశారముయొక్క దశ కోణములలో పంచజ్ఞానేంద్రియములు పంచకర్మేంద్రియములు ఘటితములైయున్నవి. కామేశ్వర కామేశ్వరీరూపమైన తేజో యుగ్మము వశిన్యాదిరూపమునుండి అంతర్దశారమందు ఇంద్రి యరూపమున పదిగా విభక్తమగుచున్నది. దీనికి సర్వరక్షా కరచక్రమని పేరు. బహిర్దశారమునకు సంబంధించిన పదికోణ ములు దశేంద్రియ విషయములు. పూర్వము చెప్పబడిన తేజో యుగ్మము దశధావిభక్తమైన సర్వసిద్ధిప్రదాది దశదేవతల రూపమున పూజల పొందుచుండును. ఈ బహిర్దశారమందు నాల్గుకోణములందు నాల్గుమర్మస్థానములున్నవి. అంతర్భాగ మందు నాల్గుత్రికోణములను భావింపవచ్చును. ఈనాల్గు త్రికోణములందు ఒక చతురస్రమును భావింప వీలున్నది. ప్రకృత్యహంకారబుద్ధి మనస్సులు. అవటి నాల్గు తత్వములు. ఈదశారద్వయము సారఖండము. ప్రమాణపురము. జాగ రాత్మకము.

చతుర్దశారమును ఈ విధముగా తెలియవలయును. దీనికి సర్వసంక్షోభిణీశక్తియని పేరు. పిండాండమునందు దశేం - ద్రియములు మనోబుద్ధి చిత్తాహంకారములు పదునాలుగుగా

నున్నవి. ఈ చతుర్ద్వారము చంద్రఖండము. ఇది సుషుప్తి పురము. అష్టదళ షోడశదళ భూపురములను ఇట్లు తెలియవలయును. అష్టదళ చక్రమందు అనంగకుసుమాది దేవీరూపమున తేజోయుగ్మము పూజనుపొందును. సర్వసంక్షోభణ చక్రమనిపేరు. ఈ అష్టదళము అష్టాంతరచక్రభూతము. అందువలన ఆగ్నేయ ఖండము. అష్టదళపద్మము అవ్యక్తద్వ్యష్టకారణములతో నిర్మింపబడినది. షోడశదళము విసర్గరూపము, చంద్రుని షోడశకళాయుక్తము యున్నది. మొదట చెప్పిన తేజోమిథునమునకు కామాకర్షిణ్యాది రూపమున ఇచటపూజలు జరుగును. దీనికి సర్వాశాపరిపూరకమని పేరు. భూపురచక్రమందున అణిమాదిసిద్ధులు బ్రాహ్మ్యాదిలోకమాతలు ముద్రలు కూడుకొని యున్నవి. తద్రూపమున తేజోమిథునము పూజల పొందును. దీనికి త్రైలోక్యమోహన చక్రమనిపేరు. ఈ చక్రము గంగా యమునా సంగమరూపమైన తీర్థరాజమగు ప్రయాగయని చెప్పబడినది. ఈ భూపురమున శివజీవుల సమష్టిరూపము.

షోడశదళాంతమందు రేఖాత్రయమును కొందరు పరిగణింతురు. కొన్ని సంప్రదాయములందు మర్యాదావృత్తమే కాని ఇతరవృత్తములులేవు. యంత్రలేఖనానుసారమున చూచినచో ఇతరవృత్తలేఖనమున కవకాశమే కన్పడదు. ఈ దేవీ చక్రారాధనము సంప్రదాయ రహస్యముగా నున్నది. ఇచట బాహ్యాభ్యంతరపూజావిధానము గురుముఖైకవేద్యము. ఏకబిందువునందే శ్రీచక్రాంతర్గతములైన నవచక్రముల కంతర్భా

వమున్నట్లు ఒక సహస్రారబిందువునందే శరీరములోని షట్చక్ర ములకును అంతర్భావమున్నది. వాని సన్నివేశము దీక్షాసమ కాలమందు గురూపదేశ పురస్సరముగా తెలియదగియున్నది.

శ్రీ చక్రము నారాధించుటలో అనేక సంప్రదాయ భేదములు కలవు. భూపురము మొదలుకొని బిందువంతము ఆవరణ పూజాక్రమమున తత్తన్మంత్రములతో పూజచేయుట ఒక విధానము. బింద్వాదిగా భూపురాంతము పూజచేయు టయు ఒక సంప్రదాయము. రెంటిని మేళనమొనర్చి పూజిం చుట కొన్నిఎడల సంప్రదాయముగా నున్నది. హాదికాది విద్యా యుగమున పూజచేయవలయు ననుట తాంత్రికుల నిర్దే శము. కకారాదిగా హకారాదిగా శ్రీదేవీమంత్రము కల దని ప్రామాణికులు చెప్పుచున్నారు. సాంప్రదాయికులు ఆరాధించుచున్నారు. పాణిని మహర్షి హయవరట్ అను సూత్రములో హకారాదిగా వర్ణసమామ్నాయమును చెప్పు టచే ఆ అక్షర విద్యను హాదివిద్యగా స్వీకరించి తదక్షర సంపుటితో అర్చనచేయు విధానమును కలదు. ఆ యావిశేష సంప్రదాయ రహస్యములను గురుసన్నిధానమందు తెలియ వలయునని మంత్రజ్ఞులు పల్కుచున్నారు.

దేవీగీత

శ్రీతత్వము శ్రీదేవీ భాగవతాది గ్రంథములందు కథోపకథనాదులచే విస్పష్టముగా నిరూపితమైనది. అనంత

విలాసములోనున్న శ్రీతత్త్వము సారాంశముగా తెలియుట దుస్తరము. దేవీభాగవతమునందు సప్తమస్కంధములో దేవీగీత కూర్చబడినది. అందు దేవీస్వభావము విశదముగా నున్నది. ఇందు యోగబ్రహ్మసాక్షాత్కారములు కలవు. మొత్తము మీద నాల్గువందల ముప్పదిమూడు శ్లోకములున్నవి. అందు హిమాలయము దేవతలు వ్యాసుడు శ్రీదేవి నల్గురుపాత్రలు. హిమవంతుడు ప్రశ్నింపగా శ్రీదేవి తత్త్వము నుపదేశించుట ఇందు నిబద్ధమైనది. గ్రంథము మొత్తముమీద హిమవంతుని శ్లోకములు ౮. వ్యాసుని శ్లోకములు ౨౧. దేవతల శ్లోకములు పదకొండున్నవి. మిగిలిన మూడువందల తొంభైమూడు శ్లోకములు శ్రీదేవీవచనములు. శ్రీదేవీ గీతా సారమును ఈ క్రిందివిధమున తెలియవలయును.

భక్తిసహితమైన యోగమును శ్రుతిసమ్మతమైన జ్ఞానమును ఉపదేశింపవలయునని హిమవాను డడుగగా ప్రసన్నముఖపంకజము గల జగదంబ శ్రుతినిగూహితమైన రహస్యమును ఇట్లుపదేశించుచున్నది. ఉపదేశించుచున్న నావచనమును అందరును సావధానులై వినుడు. శ్రవణమాత్రమున నారూపము కల్గును. పూర్వము నేనే యుంటిని. నాకన్న నతిరిక్తముగా నేదియు లేదు. చిత్సంవిత్ పరబ్రహ్మాత్మక నామకమగు నా ఆత్మరూపమున్నది. అది అప్రతర్క్యము. అనిర్దేశ్యము అనౌపమ్యము అనామయము. అట్టి బ్రహ్మనుండి మాయ అనబడు శక్తి వెలువడినది. అది స్వతస్సిద్ధము. సద్రూపము కాదు, అసద్రూపము కాదు. ఉభయరూపమును కాదు.

శ్రీ

వీటియన్నిటికి విలక్షణముగా వస్తువుగా ఆశక్తికలదు. అగ్నికి ఉష్ణతవలె సూర్యునకు కాంతివలే చంద్రునకు చంద్రికవలే ఆశక్తిసహజము. అదినిత్యము సుషుప్తిలో సకలవ్యవహారములు విలీనమగునట్లు ఆమాయయందు జీవకర్మలు జీవులు సర్వ కాలములు అభేదమున విలీనములగును. మొదటి ఆత్మతత్వము శక్తి సమాయోగమున బీజత్వమును పొందును. ఆత్మాధార ఆవృతమగుటవలన శక్తిదోషములు ఆత్మయందు లగ్నము లైనవి. చైతన్యసమాయోగమున ఆ శక్తియే నిమిత్తము. ప్రపంచరూపమున అదియే పరిణమించుటనుబట్టి ఆ మాయా శక్తి సమవాయికారణమును అగుచున్నది. కొందరా మాయా శక్తిని తమస్సందురు. కొందరు జడమందురు. జ్ఞానము, మాయ, ప్రధానము. ప్రకృతి, శక్తి, అజ, విమర్శము అనియు నందురు. వీరందరును శైవశాస్త్రవిశారదులు. వేదతత్వార్థచింతకులగు మరికొందరది అవిద్యయనుచున్నారు. నిగమములలో ఆశక్తికి అనేక నామములున్నవి. అది దృశ్యమగుటవలన జడము. జ్ఞానముచే నశించును కావున అసద్రూపము. చైతన్యమన్నదు దృశ్యముకాదు. దృశ్యత్వమున్నచో అదియు జడమగునుకదా చైతన్యము స్వప్రకాశము. అది ఎన్నడు పరప్రకాశముకాదు. తనచే తాను ప్రకాశింపబడుటయు అచటలేదు. అట్లే అయిన అనవస్థవాటిల్లునుగదా! కర్తృవిరోధము కల్గునుగదా! కావున ఆ ఆత్మచైతన్యము దీపమువలే స్వప్రకాశము. పరప్రకాశ మును అగును. ఓ హిమవానుడా ! నేను సంవిన్మయపరా దేవిని. అందువలననే నాకు నిత్యత్వముసిద్ధము. జాగ్రత్స్వప్న

సుషుప్త్యవస్థలలో దృశ్యమంతయు వ్యభిచరితమై భాసించుట
లేదు. సంవిత్తత్త్వముమాత్రము సర్వావస్థలందును ఏకవిధము
గనేయున్నది. అది వేరొకదానిచే తెలియబడునదికాదు.
అన్నిటిని తెలియునది ఏదికలదో అదియే సంవిన్మయమగు దేవీ
తత్త్వము. కావుననే సచ్ఛాస్త్రకోవిదులు నిత్యత్వమును చెప్పు
చున్నారు. పరమప్రేమాస్పదమగుటవలన ఆనందరూపత్వ
మును నిశ్చయించుచున్నారు. సర్వము మిథ్య- కావుననే
నాకు అసంగత్వము స్ఫుటము. ఈదృశ్యమానమంతయు పరి
చ్ఛిన్నము. నాతత్త్వము అపరిచ్ఛిన్నము. ఈసంవిన్మయమగు
జ్ఞానము ఆత్మధర్మముకాదు. అట్లైయైన ఆత్మజడము కావలసి
వచ్చును. జ్ఞానము జడశేషమనుట ఎన్నడును సంభూతము
కాదు. జ్ఞానము చిద్ధర్మమునుకాదు. చిత్తునకు చిత్తుధర్మము
కాదుగదా. కావున ఆత్మ జ్ఞానరూపుడు, సర్వదా సుఖరూ
పుడు, సత్యరూపుడు, పూర్ణరూపుడు, అసంగుడు, ద్వైతజ్వాల
రహితుడు. ఆ ఆత్మ కామకర్మయుక్తమైన తన మాయచే
పూర్వసంస్కారమున కాలకర్మవిపాకమున తత్త్వావివేకమున
సిసృక్షు కలవాడగును.

ఓ హిమవానుడా! ఈసృష్టి అబుద్ధిపూర్వకము.
నాయొక్క అలౌకికరూపము అవ్యాకృతము అవ్యక్తము. సర్వ
కారణకారణము అని సర్వశాస్త్రముల చెప్పబడుచున్నది.
సర్వతత్త్వముల కిదియే ఆది భూతము. ఇది సచ్చిదానంద
విగ్రహము. ఇచ్ఛాజ్ఞానక్రియలకు ఇది ఆశ్రయభూతము.
హ్రీంకారమంత్రముచే ఇది చెప్పబడుచున్నది. అందువలన ఇది

ఆది తత్త్వము. దానినుండియే ఆకాశాది భూతములు ఉత్పన్న
ములయినవి. అపంచీకృత మహాభూతములవలన సూక్ష్మ
దేహము కల్గినది. పంచీకృతమహాభూతములవలన సృష్టి యం
తయు ఉత్పన్నమైనది. జ్ఞానేంద్రియములు కర్మేంద్రియములు
ప్రాణమనోబుద్ధులతో కూడుకొనిన శరీరము లింగశరీర మన
బడును. తనను ఆశ్రయించినవానిని రక్షించునది కావున
మాయ అనబడుచున్నది. అట్టి సత్త్వ ప్రతిబింబము పొందిన
పరమేశ్వరుడే ఈశ్వరు డనబడును. ఆతడు సర్వజ్ఞుడు. సర్వ
కర్త. సర్వానుగ్రహాకారకుడు. అవిద్యాప్రతిబింబము జీవు
డుగా చెప్పబడును. ఆతడు సర్వదుఃఖములకు ఆలయము.
అవిద్యావశమున జీవేశుల కిద్దరకును దేహత్రయము కల్గినది.
ఆదేహత్రయాభిమానమున నామత్రయము కల్గినది. ఈశసూ
త్రవిరాట్ పదములచే ఈశ్వరుడు చెప్పబడును. ఈతడు సమష్టి
రూపుడు. ప్రాజ్ఞతైజసవిశ్వభేదమున జీవుడు పరిగణింపబడును.
ఈతడు వ్యష్టిరూపుడు. ఆసర్వేశ్వరుడు జీవానుగ్రహబుద్ధితో
నాశక్తిప్రేరితుడై నాయందు కల్పితమై నానాభావాశ్రయమైన
ఈ విశ్వమునంతను సృజించుచున్నాడు. ఈదృశ్యమానమగు
చరాచర ప్రపంచ మంతయు మాయాశక్తిరచితము. పరమార్థ
ముగా మాయ యనునది బ్రహ్మకన్న వేరు కాదు. వ్యవహార
దృష్టిలో అదియే మాయయని అవిద్యయని చెప్పబడును.
మాయాభేదములు ఏయే విధముననుండునో కర్మభేదములు
నట్లేయుండును. హిమవన్! ఈ జగత్తునంతను సృజించి దాని
యందు నేను ప్రవేశించెదను. ఉపాధి భేదము వలన నేను

భిన్నముగా చూచెను. ఎన్ని వస్తువుల భాసింపచేయు చున్నను సూర్యునకు వస్తుదోషము సంబాధింపదు. అట్లే ఏదోషమును నాకు లేదు. బుద్ధ్యాదుల కర్తృత్వమును అబుద్ధులు కొందరు నాయం దారోపించి నాకు కర్తృత్వమును చెప్పుదురు. ఘటాకాశ మహాకాశములకు భేదము కల్పితమైనట్లు జీవేశ్వర విభేదమును కల్పితము. ఈ వైభేదమునకు అవిద్యయే హేతువు. నాయందీ సర్వమును ఓతప్రోతమై యున్నది. బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరులను నేనే. నాచే బ్రహ్మ విష్ణ్వాద్యాది రూపమున ఉండునది నేనే. పశుపక్షిస్వరూపమున సదసత్ కర్మరూపమున స్త్రీ పుం నపుంసకాకారమున ఉండునది నేనే. నాకతిరిక్తముగా ఏదియు లేదు. అన్నిటియందు నేనే వ్యాపించి యున్నాను. సర్పాదిబుద్ధులు ఎన్ని కల్గినను రజ్జువొకటియే. కల్పితవస్తు వేదియు అధిష్ఠానముకన్న అతిరిక్తము కాదు. ఆత్మ సత్తయే అన్నిటిని సత్తను ఆపాదించును.

ఇంతవరకు శ్రీదేవి ఉపదేశింపగా హిమవానుడు సమష్టిరూపమగు శ్రీదేవీస్వరూపము చూడవలయునని ప్రార్థించెను. దేవతలందరు ఆవచనములను అనుమోదించిరి. భక్తకామప్రపూరిణి అగు శ్రీదేవి పరాత్పరమగు తనవిరాడ్రూపమును ప్రదర్శించినది. ఆకాశము మస్తకము. చంద్రసూర్యులు నేత్రములు. దిక్కులు శ్రోత్రములు. వేదములు వాక్కులు. వాయువు ప్రాణము. విశ్వము హృదయము. పృథివి జఘనము, ఆకాశము నాభి. నక్షత్రపథము వక్షస్థలము. మహర్లోకము కంఠము. జనోలోకము ముఖము. ఇంద్రాదులు బాహువులు.

ముఖము అగ్ని. యముడు దంష్ట్రలు. హాసము మాయ. శ్రీ
జగదంబకు చంద్రుడు మనస్సు. అతలాదిమహాలోకములు కటి
అధోభాగత్వమును పొందినవి. జ్వాలామాలికల సహస్ర
ములతో ఉన్న జిహ్వతో ఆస్వాదించుచున్న దంష్ట్రల, కట
కటారావముతో నేత్ర ద్వారమున అగ్నిని వెడల గ్రక్కుచున్న
సహస్రశీర్షనయనము కోటిసూర్య ప్రతీకాశము విద్యుత్కోటి
సమ ప్రభము అగు భయంకర మహాఘోరరూపమును చూచి
దేవతలందరు హాహాకారము చేసిరి. ఈమె జగదంబ అనెడు
స్మరణము పోయినది. నలుదిక్కుల ప్రసరించిన వేదనినాద
ములు వారలను మేల్కొల్పినవి. ప్రబోధముకల దేవతలు
శ్రీదేవిని స్తవమొనరించిరి. జగదంబా! క్షమింపుము. నీ
భయంకర రూపమును ఉపసంహరింపుము. నీ సుందరసుందర
మగు ఆ దివ్య మధురరూపము దర్శింపుము. కృపాసముద్ర
రాలైన ఆజగన్మాత ఘోరరూపము నుపసంహరించగా
పాశాంకుశవరాభీతిధరము, సర్వాంగ కోమలము, కరుణా
పూర్ణనయనము, మందస్మిత ముఖాంబుజమునగు ఆసుందర
రూపమునుచూచి దేవతలు భీతిరహితులైరి. శాంతచిత్తులై
నమస్కరించిరి.

శ్రీదేవి మరల ఇట్లుపదేశించెను. మీరు మందభా
గ్యులు. నావత్సల్యమున మీకీరూపదర్శన భాగ్యము కల్గి
నది. వేదాధ్యయన యోగదాన తపః ప్రభృతు లెన్నియున్నను
నా కృపలేకున్న ఈరూపదర్శనము కలుగదు. హిమవన్!
మరల వినుము. ఉపాధియోగమువలన ఆత్మకర్తృత్వము పొంది

ధర్మాధర్మ హేతువులగు నానాక్రియల చేయును. నానా యోనుల పొందును. సుఖదుఃఖముల కూడుకొనును. సంస్కార వశమున నానాకర్మరతుడై నానాదేహముల పొందును. ఘటీ యంత్రమువలె రాకపోకల కూడుకొనునే కానివిరామము లేదు. అజ్ఞానము మూలముగా కామము కల్గును. కావున మూలనాశన మునకు ప్రయత్నింపవలయును. అజ్ఞాననాశనమున విద్యలభిం చును. విద్యఒకటియే అజ్ఞాననాశమున హేతువు. కర్మోపాస నలు సమర్థములుకావు. కైవల్యము జ్ఞానము వలననేకల్గును. ఆజ్ఞానసంపాదనమున్నను కర్మల నవశ్య మాచరింపవలయును. జ్ఞానకర్మలకు సంబంధము లేదు. తమః ప్రకాశములవలే ఆ రెం డును విరుద్ధములు. సర్వవైదికకర్మలు చిత్తశుద్ధికిసమర్థములు. శమము, దమము, తితిక్ష, వైరాగ్యము, కలుగువరకు కర్మల నాచరించి సన్యసింపవలయును. నిర్వ్యాజభక్తితో బ్రహ్మ నిష్ఠుడగు శ్రోత్రియుడైన గురువును సేవింపవలయును. వేదాన్త శ్రవణము మహావాక్యార్థ విచారణము గురుసన్నిధానమున నొనర్పవలయును. "తత్వమసి" అను మహావాక్యము జీవ బ్రహ్మల కైక్యము బోధించుచున్నది. దేహత్రయమందు పంచ కోశములు అంతస్థములై యున్నవి. పంచకోశ పరిత్యాగము వలన బ్రహ్మపుచ్ఛము లభించును. ఆబ్రహ్మయే ఆత్మ. దాని కేవికారములును లేవు. అది అణువులలో అణువు. మహత్తు లలో మహత్తు. అమనస్కుడు సంసారపదమునే పొందును. సమనస్కుడైన సాధకుడు తత్పదమును పొందవలయును. విజ్ఞాన సారథియు మనోనిగ్రహముకల మానవుడు అధ్వపారమును

మాధవ

శ్రీ

పొందును. దేవీప్రణవరూపమగు అక్షరత్రయమును భావింప వలయును. ఇదియే శ్రీదేవీ ప్రణవము. ఇందలి హకారము స్థూలదేహము. రకారము సూక్ష్మదేహము. ఈకారము కారణాత్మ. అనంతర బిందువు తురీయము. ఇట్లు వ్యష్టిదేహమున భావించి సమిష్టిలోకూడ గ్రహింపవలయును. మహిమంతుడైనవాడు వ్యష్టిసమష్టిరూపముల కేకతత్త్వము చూచును. సమాధికాలమునకు పూర్వమిట్లు భావనచేసి నిమీలితనేత్రుడై శ్రీదేవినగు నన్ను నిర్వ్యాజభక్తితో ధ్యానింపవలయును. హ్రీం అనునట్టి దేవీ ప్రణవములోని ఆయా అక్షరములను చివరనున్న నాదాంతమందు లయింపచేయవలయును. అనంతర భావనలో వాచ్యవాచకతా హీనమైన ద్వైతభావరహితముగు అఖండసచ్చిదానంద భావము భాసించును. ఇట్లు భావింప గల్గువాడే అజ్ఞాననాశకుడు కాగలడు.

సంపత్ప్రదాయకమగు యోగములను ఉపదేశింపవలయునని హిమవానుడు కోరుకొనెను. శ్రీదేవి ఇట్లుపదేశించినది. జీవాత్మలయోగమే యోగము. ఆయోగ విఘ్నకరములు ఆరుకలవు. యమ, నియమ, ఆసన, ప్రాణాయామ, ప్రత్యాహార, ధారణా, ధ్యాన, సమాధులతో ఆవిఘ్నములను పోగొట్టుకొనవలయును. ఈ యోగప్రణాలికయొక్క ప్రభావమున మూలాధారమందున్న శ్రీశక్తి ప్రబోధమును సంపాదించి బిందుచక్రమును పొందింపవలయును. సహస్రారమందున్న భవమహాలింగముతో కుండలినీరూపమగు పరాశక్తిని ఏకీభూతముగా చింతింపవలయును. లాక్షారసమువలె అచట

శ్రీ

అభ్యాసము ప్రసరించును. ఆ అభ్యాసప్రభావముచే శక్తిని తృప్తి పొందించి సుషుమ్నస్థ దేవతలనారాధించి సురల ఆశక్తిని మూలాధారమున ప్రవేశింప చేయవలయును. ఇట్లు నిత్యము అభ్యసించువానికి మంత్రములు సిద్ధప్రదములగును. శ్రీదేవీసంవిద్రూపమగు మనస్సునకు లయముకల్గు పర్యంతము ఏదియేని ఒకస్థానమున విశుద్ధచిత్తముతో అభ్యాసమొనరింపవలయును. ఈవిధముననే జప హోమాదులు ఫలప్రదములు కాగలవు. యోగములేక మంత్రముకాని మంత్రములేక యోగము గాని సిద్ధిప్రదము కాజాలదు. ఇట్టి యోగయుక్తుడై బ్రహ్మ స్వరూపిణియగు నన్ను ధ్యానింపవలయును. సర్వవిధానముల ఆతత్త్వమే పొందదగినది. ఇట్టి ఆరాధన చేయువాడు దివ్య బ్రహ్మాకాశమందు ఆత్మయై సంప్రతిష్ఠితుడగును. పరావర మగు ఆతత్త్వము గోచరముకాగనే సర్వసంశయములు భిన్న ములగును. అదియే బ్రహ్మ. అంతకన్న వేరుకలదని భావించినయెడల ప్రమాదమున్నది. హిమవన్! జ్ఞాని హృద యాంభోజ మధ్యమందు నేనుందును. అభక్తునకీతత్త్వమును చెప్పరాదు. ఈవిద్యను ఉపదేశించునాతడే పరమేశ్వరుడు. ఆతడు బ్రహ్మజన్మ ప్రదాయకుడగుటవలన పితరులకన్న అధికుడు. బ్రహ్మదాతయే ఉత్తమగురువని శాస్త్రములు చెప్పుచున్నవి.

విరాగికానట్టి సామాన్యుడైన మధ్యమ మానవునకు భక్తినుపదేశింపుమని హిమవానుని ప్రశ్న. శ్రీదేవి ఇట్లు పదేశించినది. మోక్షప్రాప్తిలో మార్గములు మూడుకలవు.

అవి కర్మజ్ఞాన భక్తియోగములు. మానవుల గుణభేదమున భక్తియు మూడువిధములు. సాత్వికభక్తి పరభక్తిని సంపాదింపచేయును. పరానురక్తితో అనన్యగతికుడై నన్నే చింతనముచేయు సాధకుడు నన్ను తెలియగలడు. ఆతడు నా రూపముననే జీవముల చింతనముల చేయును. చైతన్య మంతటను సమానమేగదా. అనన్య భక్తి భావముతో నాదు మంత్ర తంత్రములందాసక్తుడై సాత్వికభక్తుడు నన్ను పూజించును. నిత్యనైమిత్తికములగు నాదివ్యవ్రతముల నాచరించుచు విత్తశాఠ్యములేక నాయుత్సవముల చూచుచు నన్నే చింతనముచేయుచు గానము చేయువాడు పరభక్తుడు. ఈపరాభక్తికల్గినచో నాచిన్మాత్రలయము కల్గును. అట్టి భక్తిని ప్రదర్శించినను ప్రారబ్ధవశమున ఎవనికైన జ్ఞానము కలుగక పోయినచో ఆతడు నామణిద్వీపము పొందును. అచట అనేకభోగముల పొందగలడు. ఏకజన్మలో జ్ఞానముకలుగదు. అనేక జన్మసంశుద్ధి అచటనపేక్షితము. ప్రథమవర్ణజన్మ వేదప్రాప్తి శమాది సంపత్తి యోగసిద్ధి ఉత్తమగురుప్రాప్తి ఇవి సాధారణముగా దుర్లభములు. శరీరములందు స్మృతముపలే మానవునందు విజ్ఞానము గూఢముగా నుండును. అజ్ఞానమునకై మానవుడు ప్రయత్నింపడేని ఆతనిజన్మ నిరర్థకమగును. జ్ఞానమును పొంది సాధకుడు కృతార్థు డగునని సర్వవేదాంత డిండిమము.

పరమేశ్వరీ ! ఏ ఏ స్థానములు భూతలమున చూడ తగినవి ? ఎయ్యవి పవిత్రములు ? ఏ ఏ వ్రతము లుత్తమ

ములు ? జగన్మాతా ! ఉపదేశింపుమని హిమవానుని ప్రార్థన. శ్రీదేవి ఇట్లు చెప్పినది. నా స్థానములన్నియు చూడతగినవి. నాను సర్వకాలములును వ్రతాత్మకములు నేను సర్వవ్యాపి నిని. సర్వకాలములందును ఉత్సవము చేయువచ్చును. అయి నను కొన్ని చెప్పెదను. కోలాపురము మాతృపురము తులజా పురము హింగుల జ్వాలాముఖి శాకంభరి, భ్రామరిరక్తదంతికా స్థానము దుర్గాస్థానము వింధ్యనివాసిని అన్నపూర్ణాస్థానము చంద్రలకొళ్ళికి త్రినగరము నీలసర్వతి మణిద్వీపము ఇట్టి వనేకములు కలవు. కామాఖ్యాయోనిమండలము ఉత్తమ స్థానము. ప్రతి మాసమును దేవి సాక్షాద్రజస్వలయై నివ సించును. అచటిసర్వదేవతలును పర్వతాత్మకతను పొందును. పర్వతములందును అధిష్ఠానదేవత లున్నారు. అచటి పృథివి యంతయు దేవీస్వరూపము. కాశీనగరమందు సర్వక్షేత్రములును కలవు. శ్రీ దేవీ భక్తితత్పరుడై మానవుడు నిత్యమచట వసింపవలయును. ఈ పైచెప్పిన దేవీనామములను ప్రాతస్సమ యమున పఠించువాడు సర్వపాపరహితుడగును. స్త్రీలును పురుషులును ఆచరింపతగిన ఈ ఉత్తమ వ్రతములను వినుము. అనంతతృతీయ, రసకల్యాణీవ్రతము, శుక్రవారవ్రతము, కృష్ణ చతుర్దశి, భౌమవారవ్రతము, ప్రదోషవ్రతము, ఇట్టి వ్రతము లున్నవి. ప్రదోషవ్రతమందు మహాదేవుడు శ్రీదేవిని సింహా సనమున సంస్థాపించి నిశాముఖమున దేవతలతో నృత్యము చేయును. ఇట్టి సోమవారవ్రతము నవరాత్రవ్రతము మొద లగునవి అనేకములు కలవు. ఇట్టి నిత్యనైమిత్తిక వ్రతము

లను మాత్సర్యరహితుడై చేయు మానవుడు సాయుజ్య
మును పొందును. దోలోత్సవము, శయనోత్సవము, జాగ
రణోత్సవము, రథోత్సవము, పవిత్రోత్సవము, మొదలగునవి
అనేకములు కలవు. దీనియందు సువాసినీ స్త్రీలను కుమారిక
లను శ్రీదేవీ బుద్ధితో ప్రతివత్సరమును ఆరాధింపవలయును.
అట్టియాతడు కృతకృత్యుడు కాగలడు.

హిమవన్! జగదంబిక శ్రీదేవీ పూజావిధిని ఉపదేశించె
దను వినుము. నాపూజ రెండు విధములు. ఒకటి బాహ్యము,
వేరొకటి అభ్యంతరము. బాహ్యముకూడ వైదికమని తాంత్రి
కమని రెండువిధములు. మూర్తిభేదమున వైదికమునకు గూడ
రెండువిధములు. వేదదీక్షాసమన్వితులు వైదికమును చేయ
వలయును. తాంత్రికదీక్షాయుక్తులు తాంత్రికము నాచరింప
వలయును. ఈపూజా రహస్యమును తెలియక విపరీతముగా
ప్రవర్తించువాడు పతితుడగును. ముందుగా వైదికమును వినుము.
నీ విప్పుడు చూచిన సర్వశక్తి సమాయుక్తమగు పరాత్పర
రూపమును నిత్యము పూజింపవలయును. నమస్కరింపవల
యును. ధ్యానింపవలయును. స్మరింపవలయును. దంభాహం
కార రహితుడై తత్పరుడై తద్యాజియై తచ్ఛరణుడై, తన్మన
స్కుడై తద్ధ్యానము చేయవలయును. యజ్ఞతపోదానాదులచే
ఆరూపమునే అనుసంధానింపవలయును. ముముక్షువగువాడు
ధర్మమునకై వేదము నాశ్రయింపవలయును. వేదధర్మమును
పరిత్యజించి ఇతరము నాశ్రయించువాడు పంక్తిగ్రాహ్యుడు
కాడు. వామకాపాలిక కాలభైరవాద్యాగమములు మోహ

నాస్తికుని శిష్యునిచే రచింపబడినవి. వాని ననుసరింపరాదు. యాజ్ఞశాపమున భృగుశాపమున దధీచిశాపమున దగ్ధులైన వేదమార్గబహిష్కృత బ్రాహ్మణులు ఉద్ధరింపబడుటకై, శైవ వైష్ణవ సౌర శాక్త గాణపత్య ప్రభృత్యాగమములు ప్రణీతములైనవి. వానియందును వేదావిరుద్ధమైన వచనమును స్వీకరింపవచ్చును.

వేదాధికారము లేని మానవుడు తంత్రాధికారమును పొందును. మూర్తియందుగాని స్థండిలమునగాని సూర్యచంద్ర మండలమునగాని, జలమున, బాణలింగమున, యంత్రమున, మహాపటలమున, హృదయాంభోజమున, పరాత్పరురాలగు, సగుణకరుణాపూర్ణతరుణి, అరుణారుణ, సౌందర్యసార, సీమాతీతసర్వావయవసుందరి, శృంగారరస సంపూర్ణ, భక్తార్తిభంజని, కాతర ప్రసాదసుముఖి, చంద్రఖండశిఖండిని, పాశాంకుశ వరాభీతిధర ఆనందరూపిణి, అగు, శ్రీదేవిని ధ్యానించి నానా విధోపచారములచే పూజింపవలయును. ఆంతర పూజాధికారము కల్గునంతవరకు ఈ బాహ్యపూజ నాచరింపవలసినదే. ఉపాధిరహితమైన సంవిత్ నేనే. నాయందున్న సంవేదనమందు చిత్తమును స్థాపింపవలయును. సంవిద్రూపాతిరిక్తమగునదంతయు మిథ్య. సంసారనాశనమునకై ఆత్మరూపిణి అగు శ్రీదేవిని, యోగయుక్తుడై ధ్యానింపవలయును.

బాహ్యపూజావిస్తారమును మరల చెప్పెదను. సావధానముగా వినుము. ప్రాతఃకాలమున మేల్కొని తనశిరస్సునందు ఉజ్జ్వల పద్మమును సంస్మరింపవలెను. ఆసముజ్జ్వల పద్మములో తనసమీపమునందు కర్పూర సదృశుడైన శ్రీ

మాధవ

గురువును భావింపవలయును. సుప్రసన్నుడైన శ్రీగురువును సంస్మరించి దేవీరూపమగు కుండలిని స్మరింపవలయును. "ప్రథమ ప్రయాణమున ప్రకాశమానయై ప్రతి ప్రయాణమున అమృతాయమానయై సుషుమ్నా పదవిలో సంచరించునట్టి ఆనందరూప అబలను శరణు పొందెదను" అని ధ్యానించి కుండలినీ శిఖామధ్యమున సచ్చిదానందరూపిణి అగు నన్ను ధ్యానింపవలయును. అనంతరము శౌచాది క్రియలను సమాప్తి పొందింప వలయును. పిమ్మట అగ్నిహోత్ర హోమము నొనరించి హోమాంతమందు పూజాసంకల్పము చేయవలయును. భూతశుద్ధి, మాతృకాన్యాసము, హృల్లేఖా మాతృకాన్యాసము నిత్యము సమాచరింపవలయును. మూలాధారమున హకారమును, హృదయమున రకారమును, భ్రూమధ్యమున ఈకారమును, శిరమున హ్రీంకారమును, న్యసింపవలయును. ఆయా మంత్రోదితములైన ఇతరన్యాసములను కూడ ఆచరింపవలయును. బ్రహ్మ, విష్ణు రుద్రేశ్వరసదాశివులు పంచమహాప్రేతములు శ్రీదేవి పాదమూలము నాశ్రయించి యుందురు. వారు పంచభూతాత్మకులు. అచట శ్రీదేవి అవ్యక్తచిద్రూపిణియై యున్నది. శ్రీ దేవికి వారు విమర్శత్వమును పొందిరి. అట్టి పంచప్రేతాసనాసీన అయిన శ్రీదేవిని హృదంభోజమున ధ్యానింపవలయును. మానసోపచారములతో పూజించి జపించి ఆజపమును శ్రీదేవి కర్పింపవలయును. అర్ఘ్యస్థాపనము, పాత్రాసాదనము, పూజాద్రవ్యములు, తగిన ప్రదేశములందుంచుకొని వానిని పరిశుద్ధియొనర్చి, దిగ్బంధ మొనర్చి

గురువందనము చేసి, అనుజ్ఞను స్వీకరించి, బాహ్యపీఠమందు హృదయభావిత దివ్యమనోహర సుందరరూపముకల శ్రీదేవిని ఆవాహింపచేయ వలయును. అనంతరము భక్తితో పాద్యాద్యుపచారముల నాచరించి ఆవరణపూజ చేయవలయును. ప్రతిదినమును ఆవరణపూజ చేయుట కశక్తులైనచో శుక్రవారమునైన ఆవరణార్చన చేయవలయును. శ్రీదేవీ ప్రభాపటలవ్యాప్తమైనట్లుగా త్రైలోక్యమును భావింపవలయును. యథావిధి పూజచేయుచు సహస్రనామములతో కవచసూక్తములతో దేవి అథర్వశిరోమంత్రములతో మహావిద్యా మహామంత్రములతో మాటిమాటికిని జగద్ధాత్రి, శ్రీదేవీ క్షమాపణము కోరుకొనవలయును. నృత్యగీతాదులతో సంతోషపెట్టవలయును. వేద పారాయణములు పురాణవాచనములు ప్రతిపాదింప వలయును. సువాసినీపూజ యొనర్చి దేవీబుద్ధితో బ్రాహ్మణాదుల భుజింపచేసి తన హృదయమునందు మరల శ్రీదేవిని ప్రతిష్ఠితము చేసుకొనవలయును. హృల్లేఖ సర్వమంత్రములకును నాయిక. హృల్లేఖాదర్పణమున శ్రీదేవి నిత్యము ప్రతిబింబించును. శ్రీగురువును పూజించి కృతకృత్యత్వమును పొందవలయును. ఇట్లు పూజించుసాధకుడు దేహాంతమున మణిద్వీపమును పొందును. ఆతడు శ్రీదేవీస్వరూపుడు. దేవతలాతని వందింతురు. అధికారానురూపముగా నాపూజన మొనర్పుము. నీకు కృతార్థత్వము కలుగును.

ఈ శ్రీదేవీగీతాశాస్త్రమును అభక్తునకు అశిష్యునకు ధూర్తునకును చెప్పరాదు. అనర్హునకు దీని ప్రకాశము చేయుట

శ్రీ

మాతృవత్ శోభోద్ఘాటనమగును. భక్తుడు శిష్యుడు శ్రేష్ఠ పుత్రుడు సుశీలుడు సువేషుడు శ్రీదేవి భక్తిభరితాంతరంగుడు ఈ గీతోపదేశాధికారి. ఇట్లుపదేశించి శ్రీదేవి యుచటనే యంతర్హితురాలయినది. దేవి దర్శనమున దేవతలందరును అపార ముదమును వహించినారు.

> యత్రాస్తి భోగో న చ తత్ర మోక్షః
> యత్రాస్తి మోక్షో న చ తత్ర భోగః
> శ్రీసుందరీసేవనతత్పరాణాం
> భోగశ్చ మోక్షశ్చ కరస్థ ఏవ॥

శ్రీదేవీసముపాసనమె మానవునకు సంసారసాగర తరణోపాయము. శ్రీతత్త్వము బ్రహ్మతత్త్వము నొకటే. చక్కని యర్హత కలిగినప్పుడె శ్రీఉపాసనామతి యుదయించును. శక్తివిలాసమును ప్రతిపాదించు గ్రంథము లనేకములున్నవి. వానివలన విషయమును తెలియుట ఉచితము. శక్త్యుపాసనము దేశ దేశాంతరములందు వ్యాపించియున్నది. యోగ్యసంప్రదాయములందే శ్రీ ఉపదేశమును పొందవలయును. అట్టి సంప్రదాయము భారతభూమియందె నిలచియున్నది. అర్హుడైన ఉత్తమకళ్యాణదేశికుని సన్నిధానమున శ్రీముఖ మంత్రరాజమును గ్రహించి సాధకుడు చక్కగా జపింపవలయును. దీక్ష శ్రీవినయసంపాదకము. దీక్షాపవిత్రుడైన సాధకుడు శ్రీప్రకాశము ననుభూతిలో తెలియగలడు. దేవ్యర్చనము నానావిధములనున్నను దక్షిణాచార పద్ధతియందే

సాధకు డఖిలానుగలవాడు కాగలయును. అప్పుడాతనికి చక్ర తత్త్వము గోచరముకాగలదు. శ్రీదీక్షాపవిత్రతవలన సాధ కుడు తనదేహమునే చక్రముగా భావించి అంతర్యాగ మొన రించును. ఇదియె తరణోపాయము.

విశ్వమాయాస్వరూపిణియగు శ్రీదేవి సర్వభూతము లందును చేతనయనబడుచున్నది. ఆ చేతన శ్రీజగమంతయు నిండియున్నది. బుద్ధి, నిద్ర, క్షుధ, ఛాయ, శక్తి, తృష్ణ, క్షాంతి, జాతి, లజ్జ, శాంతి, శ్రద్ధ, కాంతి, లక్ష్మి, వృత్తి, స్మృతి, దయ, తుష్టి, మాతృ, భ్రాంతిరూపములతో ప్రకా శించుచున్నది. ఆయా స్వరూపముల నారాధించుట శ్రీదేవి నారాధించినట్లే యగును. దయాసత్యశౌచాదులు లేక ఎంతగా పూజలొనర్చినను ఫలములేదు. కావున సాధకుడు సత్య దయాశక్తి బుద్ధిజాత్యాదిభావములతోనుండు శ్రీశక్తి నారా ధింపవలయును. ప్రపంచగతి ప్రసారము పొందుచున్న మాన వుడు ప్రపంచ ధర్మస్వరూపముననున్న శ్రీదేవి నారాధించి ధన్యుడగును.

శ్రీదేవీమనిశం నత్వా ధ్యాయే స్వపరిస్పందసుందరీం
శిష్టానాం కరుణావచోముద్రాంగలాభావాస్పదాంపరాం॥
శ్రీదేవీపదచింతయా మనసిజప్రధ్వంసిరూపో హరః
భృంగోత్తాన్న సతతం విభాస్యతే ఇతి శ్రీం రూపం సదా భావయే
యోనాస్తు మనోల్లసద్గతిరంగరంగపదనాభాసం మదీయం మనః
సర్వే సంగ్రహోల్లాసం పరిలసద్భావాభిభూషాస్పదం॥

మాధవ

శ్రీ

బ్రహ్మీభావమఖండమాద్యమఖిలం శబ్దాఖ్యమూర్జస్వలం
ప్రఖ్యోపాఖ్యవిధావిభావితమహం యంత్రాత్మతామాగతం
దేవీరూపముపాత్తరాసమబుధాహంకారనాశాత్మకం
కళ్యాణం గురుమాత్మనీనమనిశం స్వాభిన్నమారాధయే॥

శ్రీదేవీం మనసా విభావ్యనిరతం సోహం సముద్యోగవాన్
దేవీరూపమఖండవిశ్వమనిశం ధ్యాయామి దేశీధియా
విశ్వారాధనమాత్మనా కలయితుర్నాస్తి క్షతిః కాపి చే
త్వ్యాప్తోదీరితభారతీమధురతావ్యాత్మశ్రియోలాసికా॥

"కళ్యాణ స్తవము"

భారతీ ప్రెస్, తెనాలి.